

گزارش دانش نفت از دوازدهمین نشست اوپک پلاس؛

# اجماع بر کاهش ۵۰۰ هزار بشکه ای نفت

وزیر نفت پس از نشست وزارتی اوپک و غیر اوپک: اوپک پلاس تصمیم عاقلانه‌ای گرفت



دانش نفت گزارش می دهد؛

## نفت و بودجه ۱۴۰۰

مجوز ۳ میلیارد دلاری به وزارت نفت برای تسویه بدهی  
با انتشار اوراق و سهم ۷۰ هزار میلیارد تومانی پیش فروش نفت

۹۰۸

۵

ارزش افزوده بالا  
زمینه ساز حضور  
بخش خصوصی  
در صنعت پتروشیمی



شهاب الدین صالحی

جهش های  
صنعت پتروشیمی  
متوقف نخواهد  
شد



۴

اهمیت احداث  
صنایع پتروشیمی  
بیش از احداث پترو  
پالایشگاه



۲

حمایت از ساخت  
داخل و کنترل  
نتایج



۱۳

لکوموتیو  
بهینه سازی  
چگونه به حرکت  
درمی آید؟



همسو با عمل به مسئولیت اجتماعی انجام شد؛

### اعتبار ۴۰۰ میلیارد ریالی پتروشیمی های منطقه پارس برای مقابله با کرونا

امیر حسین بحرینی: شورای راهبردی پتروشیمی با شیوع پاندمی کرونا، در کنار حفظ کسب و کار و تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع و ارزش مورد نیاز کشور، با جدیت تمام و به طور منسجم نسبت به پیش بینی و تأمین نیازهای حیاتی مراکز درمانی با تمرکز بر شهرهای جنوبی استان بوشهر اقدام کرد

۷

دانش نفت از نشست خبری آنلاین مدیرعامل پتروشیمی نوری با خبرنگاران گزارش می دهد؛

### جهش تولید، فروش و سودآوری در پتروشیمی نوری و تشریح پروژه های زیست محیطی نوری

● مدیرعامل پتروشیمی نوری: کاهش نرخ ارز، تأثیر قابل توجهی بر سودآوری مجتمع نخواهد داشت  
● در سال ۱۴۰۰ هم تلاش ما در درجه اول تداوم تولید و در درجه دوم نظارت دقیق بر اجرای سه پروژه مهم هنگام، شیرین سازی برش های سنگین و زیروفلرینگ خواهد بود

۱۶

## یادداشت

## حمایت از ساخت داخل و کنترل نتایج

امیر دیوان پجاری



گفته می شود که در ابتدای چشم صنعتی ژاپن اصرار بر استفاده از کالای ژاپنی به گونه وسیع تبلیغ و حمایت می شد. تا جائیکه استفاده از اقلام و کالاهای خارجی که مشابه داخلی داشتند، قبیح جلوه می کرد. در ایام جنگ تحمیلی یکی از دوستان ساعتی میچی از ملوانی خریداری نموده بود که برای مصرف داخلی ژاپن

بود و حتی علائم و نوشتارهایش به زبان ژاپنی بود. براساتی که دقت و ظرافت و کیفیت آن مثال زدنی بود و از ساعت های CITIZEN و ORIENT، SIECO موجود در بازار ( که از ژاپن و برای مصرف بازار خارج بود) بسیار بهتر و با کیفیت تر بود. در واقع فرهنگ مصرف کالای داخلی با تضمین کیفیت و رقابت کیفی با کالای مشابه داخلی به مرور عرضه شده بود.

در ایران نیز مدتی است که ساخت داخل و البته نیاز به حمایت از آن در جای جای صنعت در حال نهادینه شدن است. لوازم خانگی ایرانی، خودرو ایرانی، پمپ ایرانی، مبدل ایرانی، ولو ایرانی، کابل ایرانی، ترانس ایرانی و ...

پس از مدیران دلسوز پروژه ها مهم ترین سنگری که در راستای حمایت از ساخت داخل، بصورت فعال عمل می کند، وزارت صمت است. همین امر موجب می شود کم کم سازندگان داخلی قدرتمند شوند و اغلب پس از اعلام توانایی ساخت یک قطعه / کالا توسط سازنده داخلی، اقدامات لازم با حمایت مبادی ورودی و نیز وزارت صمت، جهت جلوگیری از ورود نوع مشابه خارجی آن به کشور را آغاز نموده و مصوبات مربوطه ابلاغ می شود.

بسیار پیش آمده که برای صدور مجوز ثبت سفارش، استعلام تلفنی از سازندگان داخلی رسته مورد نظر از سوی کاشناسان وزارت صمت، مبنای تصمیم گیری برای صدور یا عدم صدور مجوز لازم قرار می گیرد. این یعنی اقتدار سازنده. این یعنی حاکمیت سازنده و سرویس دهنده. این یعنی شاید آینده ای درخشان تر و اوقی روشن تر در انتظار پیشرفت ساخت داخل باشد و البته الحق و والانصاف که بسیاری از سازندگان داخلی و شرکت های دانش بنیان نیز در این صحنه خوش درخشیده اند و دامنه فعالیت های خود را با اطمینان از حمایت صورت پذیرفته و گسترش داده اند. اما وجه دیگر این تعامل، صاحبان پروژه ها، صنایع تولیدی و مصرف کنندگان می باشد. اقتدار سازنده بعنوان سرویس دهنده به مدیران طرح ها و پروژه های کلان کشور، تعامل جاری و تعریف شده کارفرما- پیمانکار حاکم بر مرادوات فیما بین را دچار تغییراتی نمی نماید. به گونه ای که در برخی موارد، کارفرمایان لاجرم از نعمت رقابت سالم سازندگان برخوردار نمی باشند. عدم نظارت صحیح، عدم ایجاد بانک اطلاعاتی کاربردی، عدم احاطه سیستم های نظارتی بر ابعاد و توان ساخت داخل و گسیل روز افزون بخشنامه های متعدد دولتی در خصوص جلوگیری از ورود کالای صنعتی از خارج با تمسک به اعلام آمادگی سازندگان داخلی، چنانچه دقت و حساسیت، برنامه ریزی، درایت و تفکر لازم را به همراه نداشته باشد، و چنانچه با رانت و پارتی و توصیه و ... همراه باشد، موجب تبدیل برخی از سازندگان به بازرگانان و TEADER های جدید می شود و این موضوع نکته قابل تاملی است که از حالا باید مورد توجه قرار داشته باشد.

امروز سازندگان داخلی تقریباً هیچ کالایی را برای ساخت داخل غیر ممکن نمی دانند و با این انحصار طلبی، «ما می توانیم های بی حد و وصف»، در آینده ای نه چندان دور، عمر مفید بهره برداری از سرمایه گذاری های صورت گرفته در پروژه های ملی که هم اکنون بدلیل تحریم های ظالمانه چند برابر شده است را بدلیل مضاعف عدم رعایت کیفیت استاندارد و مقبول، بسیار کوتاه خواهد نمود.

این در حالی است که این بار سازندگان نیز با داشتن مجوزهای واردات کالای بی کیفیت «چینی» (به بهانه های مواد اولیه ساخت) نه تنها به کیفیت تمام شده طرح ها لطمه می زند بلکه در درازمدت خود به TRADER و بازرگان تبدیل می شوند.

البته با این تفاوت که قبلاً صاحب کالا و سرمایه گذاران (کارفرمایان) مستقیماً نظارت بر کار بازرگان را داشته و بازرگانان (واردکنندگان و نمایندگان شرکت های خارجی) از هیچ نوع حمایتی برخوردار نبوده و در رقابتی فنی- مالی برنده مناقصات می شدند. اما در حال حاضر کارفرمایان نوعی دیگر از تعاملات را تجربه می کنند.

امیدوارم سرفصل های بررسی، ارزیابی، و احراز توانایی سازندگان و نیز نظارت بر عملکرد سازندگان همراه با دریافت بازخورد کار ایشان از کارفرمایان، با راه اندازی سامانه ای مناسب، نه تنها ضامن رسیدن به اهداف بلند تقویت و اعتدالی صنعت داخلی باشد که جایگاه کارفرمایان- پیمانکاری بعنوان ضمانت سرمایه گذاری به موقع و موثر را نیز خدشه دار ننموده و از طرفی دیگر موجب شود سرمایه بیت المال در دراز مدت اتلاف نشده و از رانت و حیف و میل آن توسط افراد سودجو جلوگیری بعمل آید. این الزام به ویژه از این نظر حائز اهمیت است که تولید کنندگان داخلی در حالی از خروج سالانه دهها میلیون دلار/ یورو از جلوگیری می کنند که آمار و ارقامی که هر از چند گاهی منتشر می شود بیانگر ناهماهنگی های موجود در خروج ارقام بسیار کلان از برای ثبت سفارش و واردات کالاهای کاملاً غیر ضروری است.

## رئیس جمهوری:

# تکمیل و بهره برداری بسیاری از طرح های صنعت نفت نتیجه برجام بود

پتروشیمی و تکمیل و به بهره برداری رسیدن پالایشگاه ستاره خلیج فارس را از اتفاق های مهم کشور بعد از امضای برجام و گشایش های اقتصادی عنوان کرد و گفت: شرایط کشور به طور کلی عوض شد تا جایی که در سال ۹۵ بالاترین رشد اقتصادی جهان برای ایران به ثبت رسید. رئیس جمهوری افزود: در این هفت سال با وجود فراز و نشیبها و کاهش قیمت نفت و طولانی شدن مذاکرات هسته ای تا سال ۹۴، توانستیم پایه های مقاومت کشور در برابر فشارهای بیرونی را تقویت کنیم و به برکت همین مقاومت و ایستادگی بود که از سال ۹۷، آمریکا در هر قطعه ای که علیه ایران به شورای امنیت سازمان ملل برد، ناموفق بود و شکست خورد. روحانی با تأکید بر اینکه نباید به خاطر رقابت های سیاسی و انتخاباتی، اخلاق و حقایق را زیر پا بگذاریم و باید واقعیت ها را با آمار و ارقام به مردم بگوییم، تصریح کرد: موفقیت های این دولت در شرایطی به دست آمده که در بهترین شرایط صادرات نفتی در سال ۹۶، درآمد این دولت به اندازه بدترین سال درآمد نفتی دولت قبل بوده است.



رئیس جمهوری گفت: بهره برداری تعداد زیادی از فازهای پارس جنوبی، افتتاح مجتمع های پارس جنوبی و تکمیل و بهره برداری رسیدن پالایشگاه ستاره خلیج فارس از اتفاق های مهم کشور پس از امضای برجام و گشایش های اقتصادی بود.

به گزارش دانش نفت به نقل از پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، دکتر حسن روحانی، امروز (چهارشنبه، ۱۲ آذرماه) در نشست هیئت دولت گفت: بسیار علاقه مند بودم طبق روال سال های گذشته سخنان امروز من خطاب به مردم و نمایندگان در خانه ملت و در صحن علنی مجلس شورای اسلامی ایراد می شد. وی با بیان اینکه گمانه زنی هایی که ممکن است در رسانه ها مطرح شود که حضور نیافتن امروز من در مجلس شورای اسلامی به دلیل مصوبه دیروز مجلس شورای اسلامی است، افزود: البته دولت با آن مصوبه موافق نیست و آن را برای روند فعالیت های دیپلماتیک مضر می داند، اما نرفتن به مجلس تنها به دلیل پروتکل های بهداشتی و نه مسئله دیگر بوده است. رئیس جمهوری به اهمیت

تکانه های اقتصادی اداره کنیم و در عین حال مذاکرات هسته ای را هم در سال ۹۳ و ۹۴ ادامه دهیم و با دستیابی به توافق هسته ای گشایش های زیادی در کشور ایجاد شد و اقتصاد رونق گرفت. وی بهره برداری تعداد زیادی از فازهای پارس جنوبی، افتتاح مجتمع های پر شمار

که احساس می کنیم شرایط سال آینده با دهه ای که گذشت از آغاز سال ۹۰ تا امروز، کمی متفاوت خواهد بود. روحانی عنوان کرد: با وجود اینکه در بخش دوم سال ۹۳ قیمت نفت با سقوط بی سابقه از ۱۲۰ دلار به ۳۰ دلار برای هر بشکه رسید، توانستیم کشور را بدون

ویژه بودجه سال آینده اشاره و تصریح کرد: از اساس سال ۱۴۰۰ از چپاتی سال ممتاز و حائز اهمیت است. نخست سال آینده سال پایانی قرن چهاردهم و در آستانه ورود به قرن جدید خواهیم بود و از طرف دیگر این بودجه در زمانی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود

## آمادگی زاگرس جنوبی برای مقابله با شرایط اضطراری



وجود دارد، استفاده حداکثری از خودروهای عمومی و کاهش مأموریت خودروهای سبک به صورت تک سرنشین تا پایان زمستان، تأمین آذوقه خشک کارکنان در مناطق عملیاتی و تهیه البسه بارانی از دیگر اقدام های این شرکت برای پایداری تولید در فصل سرما به شمار می رود. ایزدی تأکید کرد: اجرای همه این موارد با رعایت مقررات و شیوه نامه های اجرایی ستاد ملی مبارزه با ویروس کووید ۱۹ صورت می گیرد. بر اساس این گزارش، بررسی و اطمینان از صحت عملکرد همه تجهیزات مهم مانند ترانس ها، دیزل ژنراتورها، سیستم های فرآیندی، شیرهای ایمنی و اطمینان، تأمین قطعات یدکی مهم، پایداری سیستم های ارتباطی تلفنی و بی سیم، بررسی آبراهه ها و احداث کانال های هدایت آب های سطحی، بررسی و تأمین پمپها و تانک های مناسب برای تخلیه اضطراری حوضچه های تبخیری در زمان افزایش سطح گودال ها و انتقال به محل های پیش بینی شده در برنامه مقابله با شرایط اضطراری در شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی قرار دارد. شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی پنج منطقه عملیاتی آغار و دالان، پارسیان، نار و کنگان، سرخون و گشوی جنوبی و سروسنان و سعادت آباد را در استان های فارس، بوشهر و هرمزگان راهبری می کند که صیانت از آنها در مقابل هر نوع حادثه از اهمیت بالایی برخوردار است.

سیل بندها و کانال های هدایت آب های سطحی، آمادگی سیستم های ساعقه گیر، رعایت کامل الزام های ایمنی، اطمینان از صحت عملکرد سیستم های اطفای حریق، فعال سازی اتاق مدیریت بحران، آمادگی آمبولانس ها و تأمین تجهیزات پزشکی، تأمین مواد ضد خوردگی و متانول برای مراکز که احتمال یخ زدگی خطوط لوله و ادوات جریانسی چاهها و مراکز در آنها

استمرار تولید در شرایط اضطراری محسوب می شود. مدیرعامل شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی تصریح کرد: بررسی تمامی اماکن اداری برای پیشگیری از وقوع نشتی و آسیب ساختمان ها در شرایط بارانی، بررسی دکل ها و خطوط انتقال سیستم های UPS مراکز جمع آوری و برق و تأسیسات مرتبط، بازدید از پل ها، آب نماها و اطمینان از باز بودن مسیرهای جریان های سیلابی احتمالی، بررسی

و ماشین آلات سنگین ترابری و خدماتی، بررسی جاده های دسترسی به چاهها، تأسیسات، مراکز فرآیندی و اداری، نصب گارد ریل و علائم و تابلوهای هشداردهنده، بررسی و اطمینان از صحت عملکرد سیستم های UPS مراکز جمع آوری و تنظیم نوبت کاری و آماده به کار بودن اپراتورهای مراکز عملیاتی از اهمیت بالایی برخوردار است. ایزدی ادامه داد: دستگاهها

شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی در پی هشدار سازمان هواشناسی کشور مبنی بر بارش های شدید در بیشتر نقاط کشور، برای تولید پایدار سوخت زمستانی و مقابله با شرایط اضطراری در آمادگی کامل قرار دارد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی، حمید ایزدی، مدیرعامل این شرکت با اشاره به جایگاه شرکت به عنوان دومین هاب گازی کشور که تأمین بخش عمده سوخت زمستانی کشور را برعهده دارد، بر اجرای دقیق دستور عمل های کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل تأکید کرد و افزود: با توجه به اینکه مناطق عملیاتی این شرکت در جغرافیای سیل خیز کشور قرار دارد، پیش بینی هر حادثه و آمادگی دقیق در برابر آن امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. وی در تشریح دستور عمل های ابلاغی به مناطق عملیاتی برای پایداری تولید در فصل زمستان و به ویژه در زمان بارندگی ها اظهار کرد: اطمینان از صحت عملکرد و آماده به کار بودن خودروهای آتش نشانی، خودروهای سنگین و ویژه و تأمین سوخت مورد نیاز آنها، آمادگی ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز برای بازگشایی جاده های که در زمان بارندگی به علت ریزش مسدود می شود، تنظیم نوبت کاری و آماده به کار بودن اپراتورهای مراکز عملیاتی از اهمیت بالایی برخوردار است. ایزدی ادامه داد: دستگاهها

### سخنگوی وزارت امور خارجه:

## ایران از بازار جهانی نفت و گاز حذف شدنی نیست



خطیبزاده در پاسخ به پرسشی درباره دیپلماسی گازی عنوان کرد: ایران تنها کشوری است که ۷۰ درصد انرژی نفت و گاز را در خلیج فارس و دریای خزر به هم متصل می کند. وزیر نفت و مسئولان شرکت ملی گاز بهتر می توانند در این باره پاسخ دهند: بازار نفت و گاز بازاری رقابتی است و با وجود همه فشارهای آمریکا که ایران را از بازار جهان و منطقه حذف کند ناکامی های زیادی داشته است.

در باره اقدام های متقابل داریم که باید در همان چارچوب عمل کنیم. سخنگوی وزارت امور خارجه درباره وضع دریافت مطالبات ایران از کره جنوبی تصریح کرد: یک بدهی تاریخی از کره جنوبی برای ملت ایران باقی مانده است، این اقدام به هیچ وجه قابل پذیرش نیست و تحریم های فراسرزمینی بهانه خوبی نیست که طرف کره ای در صف کسانی که به دنبال فشار حداکثری هستند، بایستد.

ملت هستند، اما درباره این طرح، دولت دیدگاه های خود را بیان و به صراحت تأکید کرده است که موافق این طرح نیست، زیرا این طرح ضروری و مفید نبوده و معلوم نیست حقوق ملت با این طرح محقق شود. وی افزود: متأسفیم که دیدگاه های ما بازتاب داده نشده و مجلس مسیر دیگری را طی کرده است. امیدواریم دیدگاه های کارشناسی وزارت امور خارجه لحاظ شود. ما مصوبه ای در شورای عالی امنیت ملی

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: ایران با وجود فشارهای آمریکا هیچگاه از بازار جهانی نفت و گاز حذف نمی شود. سعید خطیبزاده، در نشست خبری که از طریق ویدئو کنفرانس برگزار شد، درباره ارتباط دادن ترور شهید فخری زاده با برجام گفت: شک نداریم که نمایندگان مجلس به دنبال احقاق حقوق ملت هستند. مجلس عصاره فضاlet ملت است و تردیدی نداریم به دنبال حفاظت از حقوق

## یادداشت

## نفت، گاز و پتروشیمی با دانش بنیان عجین شود

دموند میرزاخانیا

رئیس کمیته دانش بنیان در انجمن نفت، گاز و پتروشیمی



شعار اصلی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، اقتصاد بدون نفت است و این در حالی است که نفت، گاز و پتروشیمی مزیت نسبی کشور ماست و باید با مقوله دانش بنیان عجین شود. صنعت نفت، گاز و پتروشیمی یکی از سنتی ترین بخش های صنعت به شمار می رود و شرکت های دانش بنیان در بخش های مختلف این صنعت ورود کرده اند و

از مته حفاری، پمپ و غیره تا تکنولوژی ساخت با لایسنس داخلی فعالیت می کنند. تا زمانی که نفت و گاز هست و در دنیا مشتری دارد باید بفروشیم، ولی باید توجه داشت که با ورود جریان دانش بنیان به این عرصه می توانیم سهم بیشتری از بازار را از آن خود کنیم یا حتی بلندپروازی کرده و بر محوریت دانش، جایگاه کشور را در زمره بازیگران اصلی که تعیین کننده باید و نبایدهای اقتصاد نفت در دنیا هستند، تعریف کنیم. وضعیت شرکت ها مطلوب نیست و فعالیت آنها محدود شده است، در حال حاضر تنها شرکت هایی موفق هستند که بازار اصلی محصولات و خدمات خود را بر مردم متمرکز کرده اند. این گروه درصد بسیار کوچکی از شرکت ها هستند که اغلب تعاملات بین المللی دارند و درآمدهای دلاری، آنها را سرپا نگاه داشته است. این در شرایطی است که بیشتر از ۸۵ درصد اقتصاد ما دولتی است و اغلب بخش خصوصی تاگزیر است با دولت کار کنند، چون کارفرمای اصلی است. در وضعیت فعلی به دلیل کاهش درآمدهای نفتی دولت هم پولی برای اجرای پروژه ها ندارد.

## اخبار نفت

## موافقت شورای اقتصاد با طرح توسعه فاز دوم میدان گازی تنگ بیجار

شورای اقتصاد با طرح مدیریت مصرف و جلوگیری از هدررفت گاز طبیعی در ساختمان ها و نیز طرح توسعه فاز دوم میدان گازی تنگ بیجار و ساخت ایستگاه تقویت فشار آن موافقت کرد.

به گزارش دانش نفت به نقل از پایگاه اطلاع رسانی معاون اول رئیس جمهوری، اسحاق جهانگیری، امروز (دوشنبه، دهم آذرماه) در نشست شورای اقتصاد، با تأکید بر اهمیت موضوع بهینه سازی مصرف سوخت از سازمان برنامه و بودجه خواست پیگیر مصوبه های شورای اقتصاد درباره پیشگیری از هدررفت انرژی باشد. وی گفت: بهینه سازی مصرف انرژی مطالبه رهبر معظم انقلاب و از مسیری های مهم توسعه کشور است که می تواند سبب صرفه جویی در منابع و ایجاد اشتغال به ویژه در بخش های خدماتی شود. معاون اول رئیس جمهوری بر استفاده از منابع فاینانس خارجی برای پیشبرد طرح های توسعه کشور تأکید کرد و از مدیران شرکت های داخلی خواست برای داخلی سازی و استفاده از ظرفیت و توانمندی های شکل گرفته در کشور تلاش بیشتری کنند. جهانگیری ضرورت حمایت از بازرگانان و صادرکنندگان کشور و حفظ بازارهای صادراتی را مدنظر قرار داد و از وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) خواست با حساسیت بیشتری موضوع تسهیل صادرات کالاها و تأمین نیازهای داخلی را در دستور کار قرار دهد. در این نشست که وزیران نیرو، راه و شهرسازی، کار، تعاون و رفاه اجتماعی، صنعت، معدن و تجارت، اقتصاد و دارایی و نیز رئیس سازمان برنامه و بودجه حضور داشتند، در پی درخواست وزارت نفت با طرح توسعه خطوط انتقال فرآورده های نفتی موافقت شد. شورای اقتصاد همچنین با طرح مدیریت مصرف و جلوگیری از هدررفت گاز طبیعی در ساختمان ها و نیز طرح توسعه فاز دوم میدان گازی تنگ بیجار و احداث ایستگاه تقویت فشار آن موافقت کرد.

## تعمیرات ردیف ۲ نفت و گاز دارخوین انجام شد

شرکت نفت و گاز اروندان تعمیرات اساسی ردیف ۲ نفت و گاز منطقه دارخوین را با توجه به الزام های نظام مدیریت دارایی های فیزیکی و اهمیت استمرار تولید و حفاظت محیط زیست انجام داد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت نفت و گاز اروندان، شهرام اردیان، مدیر منطقه عملیاتی دارخوین این شرکت گفت: این تعمیرات با رعایت کامل پروتکل های بهداشتی با صرف بیش از ۴۰ هزار نفر ساعت کار و تلاش شبانه روزی همکاران در بخش عملیات انجام شد. وی افزود: تولید از ردیف ۲ نفت و گاز منطقه نفتی دارخوین پس از دریافت مجوزهای لازم متوقف شد و پس از تعمیرات کامل و اساسی این تجهیزات دوباره از سر گرفته شد. مدیر منطقه عملیاتی دارخوین شرکت نفت و گاز اروندان تصریح کرد: مهم ترین هدف این فعالیت ها و تعمیرات، استمرار تولید و بهبود عملکرد تجهیزات فرآیندی است که شامل سرویس و کالیبراسیون همه شیرهای کنترلی دستی، ادوات ابزار دقیق، شیرهای ایمنی، ترمیم نقاط آسیب دیده مخازن نمک زدایی آب های زاید، تعویض تیوب های میدل حرارتی و همچنین تست و شو و تمیز کاری ظروف تفکیک گر است.

## معاون اول رئیس جمهوری عنوان کرد:

## آمادگی ایران برای همکاری با اعضای شانگهای در انتقال و صادرات انرژی



معاون اول رئیس جمهوری گفت: ایران آمادگی دارد به عنوان یکی از کانون های غنی انرژی و شاهراه های مواصلاتی منطقه با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای برای پیشبرد اهداف اقتصادی مشترک از جمله انتقال و صادرات انرژی و ترانزیت کالا همکاری کند.

به گزارش دانش نفت به نقل از پایگاه اطلاع رسانی معاون اول رئیس جمهوری، امروز (دوشنبه، دهم آذرماه) در نوزدهمین اجلاس شورای نخست وزیران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای که به میزبانی کشور هند و از طریق ویدئو کنفرانس برگزار شد، گفت: اعضای سازمان همکاری شانگهای می توانند با بهره گیری از ظرفیت ها و فرصت های وسیع همکاری های چندجانبه، نقش مهمی در توسعه و پیشرفت ایفا کنند. وی افزود: از آنجا که اعمال تحریم های یکجانبه آمریکا به عنوان اقدامی علیه تجارت آزاد جهانی است

و می تواند برای هر رقیب سیاسی یا اقتصادی این کشور نیز تکرار شود، جای آن دارد که سازمان همکاری شانگهای برای خنثی کردن این دست اقدام های غیرقانونی تدابیری متناسب

به کار گیرد. معاون اول رئیس جمهوری تصریح کرد: می توان با تأسیس مرکز انتقال و حمل و نقل منطقه ای در چارچوب سازمان همکاری شانگهای، زمینه تسهیل و توسعه همکاری های

منطقه قریب استقبال می کند، گفت: ما با جمهوری های آذربایجان و ارمنستان مرز مشترک و اشتراک های فراوان تاریخی داریم. امیدواریم پایان درگیری نظامی در این منطقه، آغازی برای شکوفایی اقتصادی آن باشد. ایران نیز آمادگی دارد با استفاده از ظرفیت های اقتصادی خود به ویژه در حوزه ترانزیت و انرژی در بازسازی مناطق جنگ زده مشارکت کند. وی عنوان کرد: ایران با عنایت به موقعیت جغرافیایی، تاریخی، فرهنگی و اقتصادی ویژه خود که پیونددهنده مناطق گوناگون از جمله آسیای مرکزی و قفقاز، آسیای غربی و خاورمیانه است و بین دریاهای مهم خزر در شمال و خلیج فارس و دریای عمان در جنوب واقع شده، آمادگی دارد به عنوان یکی از کانون های غنی انرژی و شاهراه های مواصلاتی منطقه با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای برای پیشبرد اهداف اقتصادی مشترک از جمله انتقال و صادرات انرژی و ترانزیت کالا همکاری کند.

## اهمیت احداث صنایع پتروشیمی بیش از احداث پترو پالایشگاه

شود و نظارت دقیق تری بر آن ایستگاه ها صورت گیرد. بدین ترتیب مشاهده می شود، وجود کارخانه های متانول سازی فرصت اقتصادی خوبی را در اختیار کشور قرار می دهد و در این رابطه می توان آن را با نفت خام مقایسه کرد که بر خلاف نظریات منفعلانه برخی، نعمت ارزشمندی است که با در پیش گرفتن روش های عقلانی، بستر توسعه صنعت پتروشیمی را فراهم می آورد. نکته مهم در ارزیابی اقتصادی طرح ها، مقایسه حالت های گوناگون است. مثلاً در مورد متانول که از خوراک گاز طبیعی استفاده می شود، تولید برق، کود شیمیایی، صادرات با خط لوله، صادرات از طریق LNG به عنوان آلترناتیوهای مختلف مورد ارزیابی قرار می گیرند، گفت: در هر مورد با حالت دیگر یعنی عدم تولید گاز طبیعی نیز باید مقایسه شوند. مثلاً در صورتی که قیمت جهانی متانول در دراز مدت کاهش یابد و تولید آن به صرفه نباشد به جای عدم تولید که نتیجه آن کاهش تولید گاز طبیعی است باید با حالت کاهش تولید گاز مقایسه شود و انعطاف در قیمت گاز در چنین مواردی با توجه به خسارت های عدم تولید متانول مانند از دست دادن بازار، بیکاری کارکنان مستقیم و غیرمستقیم راه حل مناسبی برای چنین مواردی مخصوصاً کارخانجات جدید التاسیس است. تکمیل زنجیره ارزش متانول و تبدیل آن به موارد دیگر وابستگی تولیدکنندگان به قیمت را کاهش می دهد، متانول خوراک بسیاری از محصولات پتروشیمیایی است که آن مواد به نوبه خود نیز خوراک محصولات دیگری هستند مثلاً اسیداستیک و نرمالینسی و MMA از متانول تولید می شوند که این ماده خود در تولید مواد شیمیایی که در صنایع مانند چوب های مصنوعی، پلاستیک، فیبرهای مصنوعی، فیلم و صنایع دارویی کاربرد وسیعی دارد. به طور کلی صنایع ساختمانی، خودروسازی، الکترونیک، رنگ و پوشش، عایق، داروسازی، بسته بندی و انواع حلال ها به طور مستقیم و غیرمستقیم از محصولات حاصل از متانول استفاده می کنند. به همین دلیل متانول چهارمین محصول پتروشیمی در دنیا از نظر مقدار تولید است.



مورد عنایت قرار گیرد و این محاسبات احداث پالایشگاه ها جهت تأمین نیازهای داخلی را امری الزامی می سازد. یکی از مهمترین محصولات در زنجیره ارزش گاز طبیعی متانول است که رشد تولید سالانه آن عدد قابل توجهی دارد و طبق برخی از پیش بینی ها تولید آن در سال ۲۰۳۰ تقریباً دو برابر سال ۲۰۲۰ خواهد بود. میزان تولید آن در سال ۲۰۱۹ برابر ۱۴۸ میلیون تن بوده است و در سال ۲۰۳۰ به حدود ۳۱۰ میلیون تن خواهد رسید. پیش بینی رشد ترکیبی سالانه این محصول پنج درصد بوده که علت افزایش تولید سالانه متانول موارد زیاد مصرف آن است، ساده ترین مصرف آن افزودن آن به بنزین بوده به طوری که در استانداردهای بین المللی و از جمله استاندارد کشور ما افزودن حداکثر سه درصد به بنزین مجاز تعیین شده و جایگزین مناسبی برای سوخت کشتی با در نظر گرفتن تغییرات فنی لازم در مخازن و موتورهای آن است. گزینه دیگر استفاده از متانول برای سوخت، تبدیل آن به DME به عنوان جایگزین نفت گاز است که از نظر محیط زیستی مخصوصاً در شهرهای بزرگ حائز اهمیت بوده، همچنین از متانول در تولید MTBE

برای توسعه صنعت پالایش در موارد خاص باشد. توسعه صنعت پالایش به ایجاد پالایشگاه های جدید محدود نمی شود بلکه تبدیل محصولات کم ارزش به فرآورده های پتروشیمی و سوخت های مرغوب فرصت وسیعی برای توسعه این صنعت است. هم اکنون مقدار زیادی از محصولات نفتی صادر می شود که در کشورهای دیگر به عنوان خوراک کارخانه های پتروشیمی مصرف می شود. احداث صنایع پتروشیمی با استفاده از این خوراک های آماده به اندازه احداث پترو پالایشگاه و حتی بیش از آن اهمیت دارد. به نظر می رسد همانگونه که احداث پالایشگاهها توسط بخش خصوصی از طریق تخفیف خوراک مورد حمایت قرار می گیرد، احداث این پتروشیمی ها هم باید بطریقی حمایت شوند. در مورد مصرف داخلی تنها به محاسبات ساده اقتصادی نمی توان توجه کرد بلکه باید موارد حساس دیگری مانند ریسک های متعدد که واردات مواد نفتی در پی دارد، هزینه های ایجاد مشاغل مستقیم و غیرمستقیم که در اثر پالایشگاه ها پدید می آیند و در صورت عدم ساخت پالایشگاه ها باید برای آن مشاغل سرمایه گذاری شود و مثال های دیگر...



شهباب الدین متاجی  
مدیر برنامه ریزی سابق شرکت ملی پالایش و پخش

در مورد نفت خام و احداث پالایشگاه ها نباید دچار ساده نگری شد. سخن گفتن از عدم ساخت پالایشگاه به دلیل عدم توجه اقتصادی، پرسش اشتباهی است. باید گفت چه نوع پالایشگاهی و چگونه باید ساخته شود که سود آور باشد. ساخت پالایشگاه با حالت کاهش تولید نفت خام نیز باید مقایسه شود، مخصوصاً در این هنگام که با گسترش انرژی های نو و توسعه خودروهای برقی رقابت های تولیدکنندگان شدیدتر خواهد شد، افزایش تولید نفت خام و افزایش تولید محصولات نفتی، می تواند بودجه لازم برای توسعه همه جانبه کشور و رهایی از فقر و بیکاری را فراهم آورد. باید توجه شود که بازار دنیا هم به نفت خام و هم به محصولات نفتی نیاز دارد و در صورتی که به این نیازها از طرف کشور ما توجه نشود، رقبا جای آن را پر خواهند کرد. نکته مهم در احداث پالایشگاه ها توجه به میزان سرمایه گذاری و برنامه ریزی دقیق جهت اجرای به موقع آن است. آنچه که سود پالایشگاه ها را مشخص می کند، تفاوت قیمت فرآورده ها و نفت خام است و تولید فرآورده هایی است که سود پالایشگاه را تضمین کنند و نیاز به سرمایه گذاری های زیاد (حدود ۲۰۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ دلار برای هر بشکه در روز خوراک نفت خام) دارند و در صورتی که هزینه لازم از بازار سرمایه تأمین شود احداث پالایشگاه بر فروش نفت خام ترجیح دارد. سرمایه گذاری در پالایشگاه های خارجی که بازار مصرف مطمئن دارند نیز باید مورد نظر قرار گیرد. از سوی دیگر برای افزایش صادرات همزمان با توسعه ظرفیت پالایشی می توان جاذبه هایی برای سرمایه گذاران در نظر گرفت. اجازه فروش نفت به سرمایه گذاران ملزوم بر بودجه لازم برای کشور به شرط سرمایه گذاری معادل آن با اخذ تضمین های مطمئن می تواند یک راه حل

# آمادگی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی برای تأمین سوخت زمستانی

نفتی در سیلاب‌های سال گذشته تصریح کرد: با بهره‌مندی از تجربه‌های گذشته، مناطق درگیر سیلاب و مناطق معین این شرکت برای وقوع حوادث احتمالی و همیاری با دیگر سازمان‌ها در عرصه سوخت‌رسانی و ... آمادگی صددرصدی دارد. مدیر عملیات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با اشاره به فعال بودن ستاد بحران این شرکت برای مقابله با سیلاب و آبگرفتگی‌های احتمالی گفت: با آبگرفتگی‌های چند روز گذشته که بیشترین حجم آن مربوط به شهر اهواز بوده است، تاکنون هیچ جایگاه سوختی در کشور با مشکل روبه‌رو نشده است و سوخت‌رسانی به مردم و خودروها طبق روال عادی ادامه دارد. عباسی اظهار کرد: همه مدیران مناطق این شرکت عضو کمیته مدیریت بحران استان‌ها نیز هستند و در صورت وقوع سیلاب‌های احتمالی، همچون سال‌های گذشته، مشکلات احتمالی برطرف و نیز عرضه مطلوب سوخت به مردم و نیروهای امدادی انجام می‌شود.



انبارهای نفت خبر داد و گفت: ذخیره‌سازی سوخت در مناطقی که به‌تازگی بارندگی داشته‌اند، کافی بوده است و هیچ کمبود و مشکلی در این زمینه وجود ندارد. وی با اشاره به تجربه موفق شرکت ملی پخش فرآورده‌های

کشور وجود ندارد. مدیر عملیات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی تأکید کرد: هم‌اکنون هموطنانی که در نقاط روستایی سخت‌گذر زندگی می‌کنند، سوخت مورد نیاز خود را تحویل گرفته‌اند و ذخیره‌سازی مناسبی نیز

در روستاها و شهرهای سردسیر انجام شده است. **آمادگی صددرصدی برای مقابله با سیلاب‌های احتمالی** عباسی همچنین از ظرفیت مناسب ذخیره‌سازی سوخت در

مدیر عملیات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی از آمادگی کامل این شرکت برای تأمین سوخت زمستانی مصرف‌کنندگان در بخش‌های خانگی، تجاری، صنعتی و نیروگاهی در زمستان پیش‌رو و نیز مقابله با سیلاب‌های احتمالی خبر داد. علی‌اصغر عباسی در این باره به خبرنگار شانا گفت: با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، همچون سال‌های گذشته ذخیره‌سازی سوخت زمستانی در همه مناطق سسی‌وهفت‌گانه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی از اواسط تابستان امسال آغاز شده و هم‌اکنون سوخت مورد نیاز هموطنان در مناطق سردسیر و سخت‌گذر به مقدار کافی ذخیره شده است. وی با اشاره به پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی برای افت دمای هوا و نیز احتمال وقوع بارش‌های شدید در بعضی از استان‌ها افزود: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی برای سوخت‌رسانی در زمستان پیش‌رو آمادگی کامل دارد و خوشبختانه هیچ کمبودی در موجودی ذخیره‌سازی‌های فرآورده

## یادداشت

### نگاهی نو به مقوله پتروپالایشگاه‌ها

سید علی معلمی سردبیر ماهنامه علمی اکتشاف و تولید نفت و گاز

در سال‌های اخیر هر چه قدر که دانش و فناوری پیشرفت نموده، موضوع یکپارچه سازی نیز در راستای افزایش بهره‌وری بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. در این خصوص احداث مجتمع‌های پتروپالایشگاه‌های از جمله موضوعاتی است که تأکید بر یکپارچگی بین مجتمع‌های پالایشگاهی و پتروشیمی دارد. به عبارتی در پتروپالایشگاه‌ها هدف تنها تولید مشتقات سوختی همانند بنزین، گازوئیل در پالایشگاه‌های نفتی و میعانات گازی، پروپان و بوتان در پالایشگاه‌های گازی نیست بلکه با تغییرات فرآیندی می‌توان خوردک مورد نیاز مجتمع‌های پتروشیمی را نیز تأمین نمود. تفاوت عمده پالایشگاه‌ها با پتروپالایشگاه در تبدیل محصولاتی که خود خوردک بنزین و یا سوخت‌های دیگر هستند (گاز مایع و نفتا) به فرآورده‌های پتروشیمیایی الفینی و آروماتیکی است که می‌توان برای توسعه بخش پتروشیمیایی این واحدها بهره برد و محصول بیشتری در این زمینه تولید نمود. حال سؤال اینجاست که به مقوله پتروپالایشگاه‌ها به چه دیدی می‌بایست نگریست؟ اینکه دو واحد در یک واحد تلفیق شوند و خوردک بالادستی را دریافت کنند آیا موضوع جدیدی است؟ آیا در کنار پالایشگاه‌های نفتی و گازی در کشور ما واحدهای پتروشیمی وجود ندارد؟ آیا واحدهای پتروشیمی که خوردک خود را از خروجی پالایشگاه‌های نفتی و گازی دریافت می‌کنند در کشور کم هستند؟ جواب تمام این سؤالات روشن است، اگر به موضوع پتروپالایشگاه در کشور به دید فنی و فرآیندی نگاه کنیم در کشور ما با هدف تکمیل زنجیره نفت و گاز و ارزش‌افزینی بیشتر تعدادی از مجتمع‌های پتروشیمی در مجاورت مجتمع‌های پالایشگاهی نفت و گاز ایجاد شده‌اند و پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های اصفهان، اراک، آبادان، تبریز و... تماماً مفهوم فنی پتروپالایشگاه را به همراه دارند پس بهتر است خود را درگیر اصطلاح پتروپالایشگاه نکنیم و به موضوع از دریچه دیگری بنگریم. به عنوان نمونه مخلوط نفتی تحویلی پالایشگاه نفت تبریز به پتروشیمی تبریز در شش ماه اول سال ۱۳۹۸ حدود ۲۳۴ متر مکعب در روز بوده و بوتان تحویلی آن به پتروشیمی تبریز حدود ۱۸۴ متر مکعب در روز بوده است. همچنین گاز تحویلی اتان / پروپان پالایشگاه آبادان به پتروشیمی آبادان در شش ماه اول سال ۱۳۹۸ حدود ۸۸ تن در روز بوده که تمام این موارد نشان از دوراندیشی و تکمیل زنجیره ارزش در کشور است.

#### تأمین خوراک پایدار:

حال موضوع اصلی بحث بر سر لزوم و پیش زمینه‌های احداث پتروپالایشگاه‌ها است که فارق از جنبه‌های فنی و اقتصادی موضوعات دیگری نیز در خصوص احداث آنها در کشور ما مطرح است. موضوع تأمین خوراک پایدار یکی از مولفه‌های کلیدی در احداث پتروپالایشگاه‌ها است چراکه برای تحقق این موضوع فرآیندهای موضوعات خاص که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد، سهم تولید سوخت‌های نظیر بنزین و گازوئیل در پالایشگاه‌های نفت ایران می‌بایست کمتر شود تا به تولید محصولات دیگر برای پتروشیمی‌ها اختصاص یابد هرچند همانطور که در بالا توضیح داده شد در حال حاضر بخشی از این سوخت‌ها به پتروشیمی‌ها اختصاص یافته است. بر این اساس هم‌اکنون بخش عمده تولید به سوخت‌های رایج اختصاص داده شده و مبرهن است که موضوعاتی همانند تولید بنزین برای کشور اهمیت استراتژیک دارد. در خصوص خوراک گازی پتروپالایشگاه‌ها نیز در حال حاضر از یک طرف موضوع افت فشار مخزن میدان گازی پارس جنوبی و از طرف دیگر آمار و ارقام داخلی و خارجی گویای مصرف بخش عمده گاز در بخش داخلی کشور است که حتی درصد قابل توجهی برای صادرات آن متأسفانه باقی نمی‌ماند. بر این اساس الگوی مصرف داخلی فعلاً بر اساس تولیدات پالایشگاهی و سوخت‌های رایج محدود شده است و تغییر آن به منظور تأمین خوراک پتروپالایشگاه‌ها نیازمند بررسی‌های دقیق‌تر است.

#### تأمین مالی و بازار یابی:

تأمین سرمایه را می‌توان مهم‌ترین رکن ساخت این واحدهاست دانست که البته چالشی ترین موضوع نیز همین مورد است چرا که حجم سرمایه‌گذاری در این بخش با اعداد و ارقامی ذکر می‌شود که توانایی مرتفع نمودن ساخت پتروپالایشگاه‌ها در کشور را ندارد. مباحثی همانند بازاریابی محصولات پتروپالایشگاه نیز از دیگر موضوعاتی است که نیازمند بررسی جامع بوده و به این بخش نیز می‌بایست توجه ویژه داشت چراکه توجه به بازار داخلی و خارج، ظرفیت واحدهای موجود و بستن قراردادهای خارجی نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری است.

#### هزینه‌ها و کمبودهای تکنولوژیکی احداث:

موضوع مهم بعدی نیاز دانش تخصصی در خصوص لیسانس و طراحی پایه مورد نیاز در یک واحد پتروپالایشگاهی است که می‌بایست به این نکته برسیم که احداث یک پتروپالایشگاه چیزی فراتر از تأمین تجهیزات بوده و متأسفانه در کشور محدودیت‌هایی از این جنس نیز وجود دارد و با شرایط کنونی بسیاری از صاحبان فناوری از ارائه تکنولوژی‌های فرآیندی خود به شرکت‌های ایرانی خودداری می‌کنند. طراحی پتروپالایشگاه‌ها می‌بایست متناسب با نیازهای روز دنیا باشد. زیرا روند رشد تقاضای محصولات نفتی در آینده می‌تواند نقش مهمی در فروش محصولات پتروپالایشگاهی داشته باشد که این موضوع خود مولفه‌های بسیاری را شامل می‌شود. به منظور طراحی پتروپالایشگاه‌ها دو روش را می‌توان مد نظر قرار داد، یکی تبدیل سوخت جت به محصولات الفینی است که به دلیل اهمیت و قیمت این سوخت در میان سوخت‌ها و فرآورده‌های پالایشی گزینه مناسبی نیست. دیگری تبدیل نفتی خروجی از برج اتمسفریک به محصولات الفینی به جای تولید بنزین است. در بسیاری از پالایشگاه‌های دنیا به جای تبدیل نفتا به بنزین، از شکست حرارتی نفتا در پالایشگاه استفاده می‌شود که در نتیجه به جای تولید بنزین، محصولات پتروشیمیایی همانند اتیلن و پروپیلین تولید می‌شود. هم‌اکنون روش مورد استفاده در دنیا، تولید بنزین از روش‌های جایگزین و به کمک واحدهای شکست حرارتی یا شکست کاتالیستی نفت کوره از طریق واحدهای کک سازی تأخیری یا واحدهای کراکینگ کاتالیستی بستر سیال (RFCC) است که این موضوع نیز تحت الشعاع چند مقوله درصد تولید و حاشیه سود تولید الفین از این روش و نهایتاً و هزینه بر بودن و تحت لایسنس بودن ایجاد واحدهای کراکینگ کاتالیستی بستر سیال (RFCC) است. علی‌احمال به نظر می‌رسد نیاز است فرآیندهای موضوعات یاد شده به مقوله پتروپالایشگاه‌ها با نگاه سیستماتیک و برنامه‌ریزی کلان در توسعه صنعت پالایش و پتروشیمی نگریست و فقط خود را درگیر اصطلاح تکنیم و همانطور که توضیح داده شد احداث پتروپالایشگاه‌ها نیازمند بررسی دقیق‌تر و کارشناسی تخصصی‌تر است. براین اساس چنانچه سیاست‌های کلان کشور بتواند در راستای تولید محصولات با ارزش و تاثیرگذار با برنامه‌ریزی صحیح قدم بردارد و از دیدگاه اقتصادی موجبات افزایش سودآوری، بالا بردن بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها را فراهم نماید با تنظیم‌گری دو صنعت پالایش و پتروشیمی قطعاً مشکلات پالایشی و پتروشیمیایی کشور مرتفع خواهد شد.

## جایگاه برتر شرکت زیست محیطی به پالایشگاه تهران رسید

زیستی واحدهای عملیاتی و ستادی مطابق تغییرات ISO ۱۴۰۰۱:۲۰۱۵، انجام ارزیابی چرخه عمر محصولات (life cycle assessment) و آموزش ISO ۱۴۰۰۱:۲۰۱۵ به نفرات واحدهای عملیاتی و ستادی مرتبط با شناسایی و ارزیابی جنبه‌های زیست محیطی توسط آکادمی TUV NORD، تهیه گزارش‌های خوداظهاری و اندازه‌گیری آلاینده‌های زیست محیطی خروجی کوره‌ها، هوای محیطی، صوت محیط زیستی، خروجی تصفیه‌خانه پساب، آزمایش‌های خاک و آب زیرزمینی به‌صورت ماهانه توسط آزمایشگاه معتمد سازمان محیط زیست، تهیه گزارش‌های آماری محیط زیستی فصلی و سالانه برای ارسال به مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اچ‌اس‌ئی) ستاد پالایش و پخش، وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست از دیگر اقدام‌های شرکت پالایش نفت تهران برای رعایت الزام‌های محیط زیست است. این شرکت با استفاده از خدمات مشاور دانشگاهی نسبت به حفر چاه‌های گمانه و انجام مطالعات لرزه‌نگاری برای پایش میزان آلودگی آب‌های زیرزمینی و دیگر اقدام‌های بنیادین توانست عنوان نخست پالایشگاه‌های کشور را در حوزه محیط زیست از آن خود کند. بر اساس این گزارش، پس از پالایشگاه تهران، شرکت‌های پالایشی تبریز و آبادان به ترتیب حائز عناوین دوم و سوم برترین شرکت‌های زیست محیطی کشور شدند.



فرآیند احتراق و احداث واحد تولید ازت (نیتروژن) به‌عنوان گاز پوششی مخازن گام بلندی همسو با رعایت الزام‌های زیست محیطی در کلان‌شهر تهران برداشت. با افتتاح پروژه انتقال گاز CO<sub>2</sub> پالایشگاه تهران و تبدیل به یخ خشک، از انتشار ۴۰ هزار تن گاز CO<sub>2</sub> در جو جلوگیری و شرکت پالایش نفت تهران به عنوان نخستین پالایشگاه سبز کشور معرفی شد. از دیگر اقدام‌های زیست محیطی این شرکت می‌توان به روزآوری جنبه‌های محیط

دستاوردهای این شرکت برشمرده‌شایان ذکر است که نصب و راه‌اندازی پنج دستگاه آنالایزر برخط هوشمند تولید داخل برای سنسج کیفی پنج حلقه چاه آب شرب باقرشهر همسو با مسئولیت اجتماعی با هدف اطمینان از سلامت آب شرب باقرشهر از جمله مواردی بود که مورد تحسین ارزیابان شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی قرار گرفت. آنالایزرهای یادشده دارای سیستمی هستند که به محض ورود همه کوره‌های پالایشگاه برای کنترل

خودکار چاه را از مدار بهره‌برداری خارج می‌کنند. افزون بر آن دفع اصولی پسماند نیز مطابق روش اجرایی مدیریت پسماند با تحویل به شرکت‌های تأییدشده سازمان محیط زیست از قبیل مدیریت پسماند و شهرداری مدیریت می‌شود. درباره کاهش آلاینده‌های هوا، پالایشگاه تهران ضمن تداوم تولید محصولات سبز، با جایگزین کردن گاز طبیعی به‌عنوان سوخت در کوره‌ها و بویلرها، نصب آنالایزر اکسیژن روی همه کوره‌های پالایشگاه برای کنترل

## با دبه وارد پمپ بنزین نشوید!

متصدی جایگاه به هیچ عنوان نباید بنزین را در ظروف به مشتری تحویل دهد. دبه‌گفته‌سختگوی شرکت پخش فرآورده‌های نفتی متصدی جایگاه آموزش‌های لازم را دریافت کرده و نباید اجازه این کار را به مشتری بدهد و عملاً انجام این کار مشکلات ایمنی دارد و خود مردم نیز باید از این کار اجتناب کنند.

ای مواجه شدند باید شماره جایگاه را از طریق سامانه ۰۹۶۲۲۷ اطلاع‌رسانی کنند و قطعاً با آن جایگاه برخورد جدی خواهد شد.

وی با بیان اینکه دوربین‌های جایگاه‌ها به‌طور کامل نظارت می‌شود و طبق دستورالعمل‌های ایمنی تذکرات لازم به جایگاه داده خواهد شد، گفت:

سختگوی شرکت پخش فرآورده‌های نفتی گفت: انتقال بنزین در ظروف غیرایمنی است و به هیچ عنوان نباید انجام شود.

فاطمه کاهی در گفت و گو با ایسنا، با بیان اینکه انتقال بنزین با ظروف خلاف دستورالعمل‌های ایمنی است، تصریح کرد: اگر افراد با چنین صحنه



طرح اعطای تنفس خوراک به پتروشیمی‌های زنجیره پروپیلن؛

## گام رو به جلوی مجلس برای رهایی از خام‌فروشی



کرده است. به تعبیر مقام معظم رهبری، بلای نقدینگی وقتی به نعمت تبدیل می‌شود که آن را به سمت تولید هدایت کنند تا چرخ‌های زندگی مردم به حرکت دربیاید. وقتی نقدینگی به سمت تولید و فعالیت‌های مولد و سودآور اقتصادی برود دیگر نباید نگران تبعات تورم ناشی از آن بود. این مهم نیازمند ایجاد جذابیت برای هدایت سرمایه‌های خرد به بخش‌های پیشران و زیربنایی اقتصاد کشور بوده است. قانون پتروپالایشگاه‌ها با هدف جذابیت سرمایه‌گذاری در این پروژه‌ها طراحی شده است. از جمله مفاد این قانون که به تأمین مالی و کاهش دوره بازگشت سرمایه پروژه‌ها کمک می‌کند «تنفس خوراک» است. تنفس خوراک نوعی تسهیلات غیرنقدی است که در سال اول به اندازه هزینه احداث کل پتروپالایشگاه به سرمایه‌گذار داده می‌شود و سپس به صورت اقساط ۸ ساله دریافت می‌شود. اجرای تنفس خوراک باعث می‌شود که سرمایه‌گذار سود بالایی را در مدت زمان کوتاهی (در بازه زمانی تنفس خوراک که یک سال است) به دست آورد. همچنین اقتصاد آزاد پتروپالایشگاه و امکان صادرات فرآورده‌های تولیدی توسط خود واحدها و امکان استفاده از انواع ابزارهای تأمین مالی که در این قانون ذکر شده از جمله عواملی هستند که کمک موثری به جذابیت سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و خرد در این حوزه می‌کند.

**طرح الحاقیه مجلس برای اعطای تنفس خوراک به پتروشیمی‌های خوراک پروپان**

متأسفانه تکمیل زنجیره ارزش در ایران صرفاً در حد شمار و در اسناد بالادستی بیان شده است اما در واقعیت اقدامی خاصی صورت نگرفته و به تولید مواد پتروشیمیایی بالادستی پتروشیمی آن هم به شیوه‌ای کاریکاتوری و نامتوازن بسنده شده است. در صورتی که با تولید مواد باارزش شیمیایی پایین‌دستی پتروشیمی می‌توان هم از واردات این مواد در کشور جلوگیری کرد و هم ظرفیت صادرات این مواد به بازارهای منطقه را ایجاد کرد که از آرزوهای قابل توجهی نیز برای کشور به همراه دارد. در حال حاضر یکی از معضلات اساسی در مسیر توسعه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی؛ کمبود مواد اولیه از جمله پلی پروپیلن در کشور است که این موضوع سبب تشدید رقابت بنگاه‌های اقتصادی برای خرید پلی پروپیلن از بورس کالا و در نهایت افزایش قابل توجه قیمت این ماده اولیه شده است. طبیعتاً در صورت افزایش قیمت مواد اولیه، در نهایت محصول تولیدی که به دست مردم می‌رسد نیز با افزایش قیمت مواجه خواهد شد و هزینه نهایی این افزایش قیمت از جیب مردم پرداخت می‌شود. در نتیجه دلیل عدم توسعه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی کمبود مواد اولیه‌ای نظیر پلی پروپیلن است، اما چرا این کمبود مواد اولیه در محصولاتی ذیل زنجیره پروپیلن شکل گرفته است؟ به گفته کارشناسان یکی از دلایل اصلی عدم توسعه زنجیره پروپیلن در کشور، حاشیه سود پایین این واحدهای پتروشیمی در مقایسه با پتروشیمی‌های خوراک گازی است. محمدرضا سلیمان زاده مدیر تولید شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس با اشاره به راهکار توسعه

زنجیره پروپیلن در کشور گفت: «وزارت نفت باید مکانیسم‌هایی در این زمینه طراحی کنند تا سرمایه‌گذار برای ایجاد زنجیره پروپیلن تمایل پیدا کند. بینید در برخی محصولات یا زنجیره‌هایی که از خوراک‌های مایع به دست می‌آید، به علت بالا بودن قیمت خوراک مایع نسبت به اتان، به صورت طبیعی سرمایه‌گذار در آنها سرمایه‌گذاری نمی‌کند». در نتیجه در صورت ایجاد مشوق‌های اقتصادی می‌توان به توسعه زنجیره پروپیلن در کشور کمک کرد تا بدین صورت نیاز صنایع پایین‌دستی به موادی نظیر پلی پروپیلن برطرف شده و زمینه توسعه این صنایع که اشتغال و ارزش افزوده قابل ملاحظه‌ای به همراه دارند فراهم شود. در این راستا مجلس شورای اسلامی در حال بررسی طرح الحاقیه قانون پتروپالایشگاه‌ها است تا بدین طریق زمینه اعطای تنفس خوراک به واحدهای شیمیایی پایین‌دست پتروپالایشگاه را نیز فراهم کرده و مشوق اقتصادی لازم برای احداث واحدهای پتروشیمی تولیدکننده پروپیلن نیز در نظر گرفته شود. در صورت تصویب و اجرای این طرح الحاقیه، زمینه جذابیت برای مشارکت بخش خصوصی را در توسعه زنجیره ارزش مواد پایین‌دستی را فراهم می‌شود. مالک شرعی، سنگنوی کمیسیون انرژی مجلس با اشاره به طرح الحاقیه این قانون گفت: «در جلسه کمیسیون انرژی پیشنهاد شد که ذیل قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی، علاوه بر پتروپالایشگاه‌ها، طرح‌های پتروشیمی با خوراک پروپان و بوتان هم در این قانون تنفس خوراک گنجانده شود که این پیشنهاد بعد از استماع نظرات دولت، دیوان محاسبات، مرکز پژوهش‌ها و اعضای موافق و مخالف به رأی گذاشته شد و در نهایت تصویب شد. بر همین اساس طرح‌های پتروشیمی و خوراک پروپان و بوتان از تنفس خوراک طبق این اصلاحیه در قانون برخوردار خواهند شد به شرط آنکه در صحن علنی مجلس به تصویب برسد».

**اشتغال‌زایی بیش از ۲۳۰ هزار نفری با احداث ۸ طرح پتروپالایشی**

تاکنون اجرای قانون پتروپالایشگاه‌ها در فاز اجرا تا تأیید ۸ طرح پتروپالایشی به ظرفیت حدود یک و نیم میلیون بشکه در روز پیش رفته است. اجرای این طرح‌های پتروپالایشی و ایجاد صنایع تکمیلی پتروشیمی در پایین‌دست آنها نقش مهمی در اشتغال‌زایی‌های مستقیم و غیرمستقیم دارند. جدول ۱- میزان اشتغال‌زایی میانگین به ازای هر ۲۵۰ هزار بشکه ظرفیت پتروپالایشی و صنایع پایین‌دستی آن نشان می‌دهد. داده‌های این جدول با بررسی اشتغال‌زایی پروژه‌های پالایشی و پتروشیمیایی اجرا شده در سایر کشورها و همچنین پروژه‌هایی مثل احداث پالایشگاه ستاره خلیج فارس تهیه شده است. همانطور که مشخص است طی دوره ساخت بیش از ۲۳۰ هزار فرصت شغلی فراهم می‌شود و طی دوره بهره‌برداری نیز در صورت تکمیل صنایع پایین‌دست پتروشیمی نیز بیش از ۲۳۰ هزار فرصت شغلی فراهم می‌شود.

**جدول ۱- میزان اشتغال‌زایی طرح‌های پتروپالایشی به تفکیک دوره‌های مختلف زمانی**

در مجموع به نظر می‌رسد که وقت آن رسیده است تا وزارت نفت با کنار گذاشتن تفکر خام‌فروشی، اولویت خود را در توسعه صنایع پایین‌دستی نفت و پتروشیمی قرار دهد. در این بین با توجه به تحریم‌های آمریکا و عدم توانایی صادرات نفت و از طرفی توسعه نامتوازن صنعت پتروشیمی و عدم توانایی در تأمین نیاز بنگاه‌های تولیدی به مواد اولیه ضروری است تا مجلس و وزارت نفت با همراهی دیگر با ایجاد مشوق‌های اقتصادی مثل تنفس خوراک بسترهای لازم برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های زنجیره پروپیلن را در کشور فراهم کنند.

## احتمال از سرگیری واردات نفت ایران از سوی هند

جمهوری در دوران باراک اوباما بود که توافق ۲۰۱۵ برجام میان ایران و شش قدرت جهان امضا شد. وی اظهار کرده که مایل است به تهران مسیر بازگشت به دیپلماسی را عرضه کند. هند که سومین واردکننده بزرگ نفت جهان است، خواهان متنوع کردن واردات نفت برای خرید نفت از رانتر، کاهش هزینه واردات و صرفه جویی در ارز خارجی است. تحریم‌ها علیه ایران و ونزوئلا حداکثر سه میلیون بشکه در روز معادل سه درصد از عرضه جهانی نفت را از بازار حذف کرده

تحریم‌های دولت آمریکا علیه ایران و ونزوئلا گفت: به عنوان خریدار مایلیم مکان‌های خرید بیشتری داشته باشیم و برای خرید نفت به مقصدهای بیشتری مراجعه کنیم. هند سابق بر این بزرگ‌ترین مشتری نفت ایران پس از چین بود اما در ماه مه سال ۲۰۱۹ خرید نفت ایران را متوقف کرد و خرید نفت ونزوئلا را در پی تشدید تحریم‌های واشنگتن علیه این کشور آمریکای جنوبی در ماه‌های اخیر به میزان چشمگیری کاهش داده است. بایدن معاون رییس

با توجه به توسعه نامتوازن صنعت پتروشیمی و کمبود مواد اولیه پروپیلن مورد نیاز صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، مجلس شورای اسلامی طرح الحاقیه‌ای مبنی بر اعطای تنفس خوراک به پتروشیمی‌های خوراک پروپان و بوتان را در دستور کار قرار داده است.

از زمان کشف نخستین چاه نفت در ایران حدود ۱۰۰ سال می‌گذرد. با توجه به آمارهای مدیانی و جهانی می‌توان گفت دوره استخراج نفت در ایران تقریباً در میانه راه قرار دارد. بانک جهانی در جدیدترین گزارش خود به نام «ثروت در حال تغییر ملتها» زمان به پایان رسیدن ذخایر نفت کشورهای مختلف بر بررسی کرده است. طبق پیش‌بینی این نهاد بین‌المللی، ذخایر نفتی ایران علیرغم کاهش مداوم اما تا ۱۵۵ سال دیگر دوام می‌آورد، در نتیجه باید به بهترین شکل ممکن از این ثروت خدادادی استفاده کرد. در ۱۰۰ سال گذشته همواره عمده تولید نفت در ایران به صورت خام صادر شده است و در سال‌های اخیر و در زمانی که تولید نفت ایران به نقطه اوج خود یعنی ۴ میلیون بشکه در روز رسیده بود، تنها یک میلیون هفتصد هزار بشکه آن سهم ظرفیت پالایشی بود و مابقی آن به صورت خام صادر می‌شد. این ظرفیت پالایشی نیز اختصاص به پالایشگاه‌هایی دارد که به دلیل طراحی‌های قدیمی و تولید محصولات کم‌ارزش، حاشیه سود پایینی دارند. در این بین درحالی‌که کشورهای پیشرفته‌ای از جمله آلمان، کره جنوبی، ژاپن و ... با نفت وارداتی و تولید فرآورده‌های پایین‌دستی که ارزش افزوده و اشتغال بسیار بیشتری را به همراه دارند، زمینه‌ساز شکوفایی اقتصادی در کشورهای خود شده‌اند اما در ایران تکررات وزارت نفت مبنی بر خام‌فروشی نفت در طول سالیان متمادی و عدم اعتقاد به توسعه صنایع پایین‌دستی نفت، مانع از بهره‌برداری درست و بهینه از منابع نفتی کشور شده است. در نتیجه وقتی تفکر حاکم بر وزارت نفت، اعتقادی به صنایع پایین‌دستی نداشته باشد، برای حل مشکلات این صنعت نیز تلاشی نمی‌کند به طوری که هم‌اکنون مشکلات مختلفی گریبان‌گیر صنعت پالایشی و پتروشیمی کشور شده است که نتیجه این اتفاقات، ایجاد رکود در توسعه ظرفیت پتروپالایشی در ایران بوده است. از جمله این مشکلات می‌توان به مشکل تأمین مالی پروژه‌های پالایشی، عدم مدیریت واحد پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها، دستوری بودن اقتصاد پالایشگاه‌ها و البته نبود برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری جامع و آینده‌بینانه در این حوزه اشاره کرد. تیرماه سال ۹۸ قانونی در مجلس شورای اسلامی تصویب شد که اجرای آن راه را برای توسعه ظرفیت پالایشی و پتروپالایشی در ایران هموار کرد. قانون یاد شده به نام «قانون حمایت از صنایع پایین‌دستی نفت با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» که موسوم به قانون پتروپالایشگاه‌ها است در مرحله اجرا تا تأیید ۸ طرح به مجموع ظرفیت یک و نیم میلیون بشکه توسط وزارت نفت پیش رفته است اما در مرحله اجرا و اعطای مجوز رسمی معطل یک مجوز از صندوق توسعه ملی برای شروع به کار است.

**اعطای تنفس خوراک به پتروپالایشگاه‌ها دوره بازگشت سرمایه را به یک سال کاهش می‌دهد**

طبق آخرین آمارهای بانک مرکزی حجم نقدینگی همچنان به صورت افسار گسیخته در حال رشد است. به طوری‌که در یک سال منتهی به شهریور ۹۹ رشد بیش از ۲۶ درصدی را تجربه کرده است و به رقم حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. در سال‌های اخیر روانه شدن مقطعی نقدینگی به سمت بازارهای ارز، طلا، مسکن یا کالایی خاص، همواره زمینه‌های سوداگری و دلالت‌بازی را فراهم کرده که در نهایت با تأثیر در کالاهای اساسی و افزایش عمومی قیمت‌ها اکثریت جامعه را متضرر

یادداشت

### جهش‌های صنعت پتروشیمی متوقف نخواهد شد

**شهباز حسن پور بیکلری**

**عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی**



با وجود برخی محدودیت‌هایی که تحریم برای اقتصاد کشور از جمله صنعت پتروشیمی ایجاد کرده است، اما جهش‌های این صنعت متوقف نخواهد شد. صنعت پتروشیمی در اقتصاد کشور به‌ویژه صادرات غیرنفتی نقش بسیار مهمی دارد و این صنعت، یکی از صنایع اشتغال‌زا و ارزآور تلقی می‌شود از این رو باید بیش از پیش برای توسعه و تقویت آن برنامه‌ریزی کرد. حرکت صنعت پتروشیمی در مسیر توسعه و پیشرفت قرار دارد، افزود: با وجود برخی محدودیت‌هایی که تحریم برای صنایع کشور از جمله صنعت پتروشیمی ایجاد کرده است و اخیراً نیز آمریکا بخش‌هایی دیگر از این صنعت را مورد تحریم قرار داده است، اما با توانمندی‌هایی که در این صنعت دیده می‌شود، بدون شک جهش‌های این صنعت متوقف نخواهد شد. در شرایطی که کشور در شرایط تحریم قرار دارد و متأسفانه شیوع ویروس کرونا نیز مشکلاتی در بخش‌هایی از تولید و اقتصاد ایجاد کرده است، اما شاهد توسعه و افزایش میزان تولید محصولات مختلف پتروشیمی بوده‌ایم و حتی پروژه‌های متعددی در این صنعت راه‌اندازی شده‌اند که این مهم نشانگر سربلندی این صنعت است. صنعت پتروشیمی می‌تواند در روند رو به رشد توسعه اقتصادی کشورمان نقش آفرین باشد و توسعه این صنعت در بالادست و نیز بخش‌های پایین‌دستی، اشتغال‌زایی مطلوبی را به همراه خواهد داشت. ظرفیت‌های فراوانی در بخش‌های مختلف برای توسعه صنعت پتروشیمی ایران وجود دارد که باید از آن با توجه به زیر ساخت‌های مطلوب موجود استفاده کرد.

یادداشت

### ارزش افزوده بالا زمینه ساز حضور بخش خصوصی در صنعت پتروشیمی

**رضا پدیدار**

**رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران**



صنعت پتروشیمی ایران از ارزش افزوده متعارف و قابل دسترسی برخوردار است که با همکاری هرچه بیشتر با بخش خصوصی واقعی، این ارزش افزوده افزایش خواهد یافت. خوشبختانه ظرفیت‌های فراوانی برای توسعه صنعت پتروشیمی ایران وجود دارد. همچنین با همدلی و همکاری می‌توانیم جهش ارزش سرمایه‌گذاری‌های جدید در این صنعت پیشرو و مهم محقق کنیم. بخش خصوصی واقعی می‌تواند همکاری‌های بسیار خوبی با صنعت پتروشیمی کشور داشته باشد و دولت باید به بخش خصوصی اعتماد و باور داشته باشد و از ظرفیت این بخش بیشتر استفاده کند. بدون تردید کشور ما که دارای قدمت تاریخی در صنعت پتروشیمی است حرف‌های زیادی برای گفتن خواهد داشت. امروز کشورهایی همچون کره جنوبی، ژاپن و آلمان پیشرفت‌های قابل توجهی در صنعت پتروشیمی داشته‌اند، چندی پیش مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گزارش جامع و کاملی از این صنعت ارائه کرد و طبق پیش‌بینی‌ها نیز تا سال ۱۴۰۰ ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به ۱۰۰ میلیون تن خواهد رسید که این اتفاق بزرگی خواهد بود. متعقد پتروشیمی در مقایسه با نفت خام و حتی بنزین و دیگر فرآورده‌ها از ارزش افزوده‌ای بیش از ۲ تا ۳ برابری برخوردار باشد، از این رو سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی، یک فرصت جذاب، مطمئن و رو به رشد برای سرمایه‌گذار است. باید از ظرفیت‌های بخش خصوصی به‌ویژه اتاق‌های بازرگانی در حوزه صنعت نفت، گاز و پتروشیمی به معنای واقعی استفاده کرد، بدون شک استفاده از فکر و ذهن روشن در این زمینه، تغییر و تحولات مثبتی در پی خواهد داشت.

### تخلیه خط لوله قدیم انتقال نفت خام مارون به اصفهان

**مارون به اصفهان**

خط لوله قدیم ۳۰ اینچ انتقال نفت خام مارون به اصفهان با روش هات‌تپ و برش در نقاط Low Point به‌طور کامل از مواد نفتی تخلیه شد. به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران - منطقه اصفهان، غلامرضا گودرزی، رئیس واحد تعمیرات خط منطقه گفت: با بررسی دقیق پروفیل مسیر خط، تخلیه خط لوله ۳۰ اینچ قدیم مارون به اصفهان در محدوده پروژه تعویض ۶۷ کیلومتر، حداقل ۶۰ تا ۶۷ با روش هات‌تپ و برش سرد در ۶ نقطه انجام شد. وی افزود: در این عملیات در مدت ۱۰ روز در قالب ۲ هزار نفرساعت کار و ۸۰۰ دستگاه ساعت‌کار، بیش از ۱۴۰ هزار لیتر مواد شامل ۸۰ هزار لیتر آب آلوده و ۶۰ هزار لیتر نفت خام تخلیه و پاکسازی شد. رئیس واحد تعمیرات خط منطقه اصفهان گفت: عملیات یادشده با پشتیبانی، همکاری واحدهای ترابری، بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اج‌اس‌ئی) و بهره‌برداری مرکز شماره ۲ انجام شد.

اخبار گاز

مدیر عملیات شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد خبر داد:  
**افزایش ۲۱ درصدی تولید گاز طبیعی با ورود اولین جبهه هوای سرد**



مدیر عملیات شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد از افزایش ۲۱ درصدی تولید گاز طبیعی با ورود اولین جبهه هوای سرد در منطقه شمال شرق کشور خبر داد.

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد، یحیی فیضی با اعلام این خبر افزود: همزمان با ورود اولین جبهه هوای سرد به استان خراسان رضوی دریافت گاز از این مجتمع از تاریخ ۲۸ آبان ماه لغایت سوم آذرماه ۹۹ به ۳۳۳ میلیون متر مکعب افزایش یافت و این در حالیست که میزان گاز در هفته قبل آن ۲۶۸ میلیون متر مکعب بوده که حاکی از رشد ۲۱ درصدی گاز تولیدی می باشد.

وی با بیان اینکه پالایشگاه گاز شهید هاشمی نژاد نقش بسزایی در تامین گاز طبیعی استان های شمال شرقی کشور دارد اظهار داشت: کارکنان این مجتمع گازی با تلاش شبانه روزی می کوشند تا تولید پایدار را در ماه های سرد سال به خصوص فصل زمستان رقم بزنند.

فیضی تاکید کرد: از هم استانی های گرمی درخواست داریم در مصرف بهینه گاز صرفه جویی نموده تا سایر هموطنان در خطه شمال شرق کشور از نعمت گاز طبیعی بهره مند شوند.

این مقام مسئول خاطر نشان کرد: به لطف خدا و همت کارکنان این مجموعه در سال جهش تولید با ذخیره سازی یک میلیارد و ۸۸۵ میلیون متر مکعب گاز، میزان ذخیره سازی گاز در سال جاری نسبت به سال گذشته رشد ۲۲ درصدی را نشان داده و پیش بینی میگردد با برداشت ۲۰ میلیون متر مکعب گاز از تاسیسات ذخیره سازی پشتوانه مناسبی برای مصارف شمال شرق کشور و پایداری تولید در زمستان سال جاری را داشته باشیم.

**حمایت از مرکز رشد نوآوری در منطقه سرخس باعث رونق کسب و کار در قالب مسئولیت اجتماعی شرکتی شده است**



دبیر ستاد توسعه و فناوری های حوزه آب و انرژی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری در بازدید از مرکز رشد نوآوری شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد در سرخس گفت: ایجاد این مرکز در نقطه صفر مرزی و حمایت از شرکت های نوپا باعث رونق کسب و کارها در قالب مسئولیت اجتماعی شرکتی در سرخس شده است.

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز شهید هاشمی نژاد، دکتر محمد مهدی شریفی زاده افزود: با توجه به عملکرد پالایشگاه خانگیران در حوزه فناوری های نوین و استفاده از استعداد جوانان نخبه کشور و خلق ایده های جدید، باید مراکز رشد در سایر مناطق کشور نیز راه اندازی گردد و تکنولوژی باید در خدمت محرومیت زدایی قرار بگیرد.

وی با بیان اینکه به شرکت های دانش بنیان و شتاب دهنده ها مبلغ ۳۰۰ تا ۸۰۰ میلیون ریال وام اعطاء می شود تاکید کرد: در حال حاضر پنج هزار و ۴۵۴ شرکت دانش بنیان در حوزه های مختلف در سطح کشور ثبت و شناسایی شده اند که حدود یک هزار شرکت در حوزه انرژی فعالیت دارند.

**افزایش ۴۰ هزار متر مکعبی حجم ذخیره سازی مایعات گازی فجر جم**

مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم از افزایش ۴۰ هزار مترمکعبی حجم ذخیره سازی مایعات گازی این پالایشگاه خبر داد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت ملی گاز ایران، عبدالصمد نجفی گفت: انجام تعمیرات اساسی روی یکی از مخازن ذخیره سازی مایعات گازی در بندر سیراف نقش مهمی در پایداری تولید گاز طبیعی این شرکت دارد که با حساسیت بالایی انجام شد. وی تصریح کرد: انجام این مهم با توجه به وسعت تعمیرات مورد نیاز، در زمان کوتاه نیمه نخست امسال میسر بود از این رو تعمیرات اساسی این مخزن با وجود مشکلات ملی و منطقه ای ناشی از شیوع بیماری کرونا با موفقیت پایان یافت و ظرفیتی حدود ۴۰ هزار مترمکعب به حجم ذخیره سازی مایعات گازی پالایشگاه افزوده شد. مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم تاکید کرد: با توجه به تولید مایعات گازی به عنوان یکی از ارزشمندترین محصولات جانبی این شرکت، نقش انبار مایعات گازی در این مجموعه و پایانه بندر سیراف بسیار راهبردی است.

**تازه ترین گام های دولت برای همراهی با صنعت گاز**



تغییر در نحوه محاسبه گازبهای مشترکان همسو با تشویق برای کاهش مصرف و اختصاص ۱۵ هزار میلیارد ریال برای تکمیل طرح های گازرسانی در لایحه بودجه ۱۴۰۰، تازه ترین اقدام های دولت برای همراهی با صنعت گاز کشور است.

تحقق اهدافی مانند گازرسانی به شهرها و روستاهای کشور و تأمین پایدار گاز برای مصرف کنندگان به ویژه در فصل سرد سال موضوعی است که به همراهی و همیاری توأمان دولت و مردم نیاز دارد؛ همراهی دولت برای اتخاذ بهترین تصمیم ها در بهترین زمان و همیاری مردم برای اجرای هر چه بهتر آن تصمیم ها. همسو با این موضوع، در هفته ای که گذشت دو خبر قابل توجه از سوی مسئولان دولت اعلام شد که می تواند به مصرف بهینه گاز طبیعی از سوی مشترکان و شتاب بخشی به روند گازرسانی روستایی بینجامد. جزئیات این دو مصوبه دولت را مرور می کنیم: پاداش صرفه جویی برای مشترکان خوش مصرف: زرمزه انجام بعضی تغییر و تخفیف ها در گاز بهای مشترکان از اوایل پاییز و هم زمان با آغاز فصول سرد سال به گوش می رسد تا اینکه حسن منتظر تربتی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با حضور در یک برنامه زنده تلویزیونی به این موضوع مهر تأیید زد و از ارائه طرح این شرکت به دولت برای در نظر گرفتن سیستم تشویقی و تنبیهی برای مصرف کنندگان گاز خبر داد. وی در آن زمان یادآور شد که این طرح در هیئت دولت در حال بررسی است و در توضیح کوتاهی تأکید کرد که شرکت ملی گاز دنبال تشویق مشترکان برای کاهش مصرف گاز است، نه تنبیه. سرانجام روز چهارشنبه، پنجم آذرماه و هم زمان با کاهش دمای هوا در بسیاری از استان های کشور و افزایش مصرف گاز، اعضای هیئت دولت در نشست که به ریاست حسن روحانی، رئیس جمهوری برگزار شد، ضمن

روز سه شنبه، چهارم آذرماه در نشست خبری با اشاره به روند تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور گفت: یکی از مصوبه های هیئت دولت در این لایحه اختصاص ۱۵ هزار میلیارد ریال از منابع شرکت های دولتی تابع وزارت نفت برای تکمیل پروژه های نیمه تمام گازرسانی به روستاهاست. خبری که نشان از توجه دولت به تکمیل گازرسانی به سراسر کشور دارد؛ هم اکنون گازرسانی روستایی در حالی تداوم دارد که تعداد روستاهای گازرسانی شده در دولت های یازدهم و دوازدهم به بیش از ۵۰ روستا در هر هفته است. به این ترتیب بودجه در نظر گرفته شده برای تکمیل گازرسانی روستایی می تواند برای به ثمر رساندن اهداف شرکت ملی گاز راهگشا باشد.

- تعداد روستاهای متصل به شبکه گاز کشور تا پایان دولت دوازدهم به ۳۵ هزار روستا می رسد که به این ترتیب در مجموع دولت های یازدهم و دوازدهم ۲۱ هزار روستا به شبکه گاز کشور متصل شده و خواهند شد که تقریباً معادل گازرسانی به بیش از ۵۰ روستا در هر هفته است

تأکید بر لزوم مهار و مدیریت مصرف گاز در کشور، تصمیم هایی را به منظور اصلاح الگوی مصرف مشترکان گاز طبیعی در ایام سرد سال (۱۶ آبان تا ۱۵ اسفندماه) گرفتند. بر این اساس مشترکان خانگی که مصرف گاز آنها در دوره زمانی یاد شده در هر سال، نسبت به دوره مشابه سال های ۹۶ و ۹۷ در میانگین دمای یکسان طول دوره صورت حساب، بیش از ۱۰ درصد کاهش یابد، مشمول تخفیف (پاداش صرفه جویی) معادل ۱۵ درصد گازبهای صورت حساب دوره می شوند. طبق این تصمیم، در صورت افزایش مصرف هم مطابق مصوبه دولت و براساس درصدی که تعیین شده است، به گازبهای آنها افزوده می شود. در این مصوبه تأکید شد که افزایش مصرف گاز در ساختمان های اداری نیز مشمول این افزایش قیمت

**۷۵ میلیارد دلار صرفه جویی ارزی با افزایش گازرسانی به نیروگاه ها**



افزایش گازرسانی به نیروگاه ها در سال های اخیر سبب شد مصرف سوخت مایع در نیروگاه ها از ۴۳ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۱۰ درصد برسد و طبق اعلام معاون وزیر نفت با افزایش مقدار خوراک گاز نیروگاه ها معادل ۷۵ میلیارد دلار صرفه جویی ارزی رقم خورد و ایران از واردکننده گازوئیل به صادرکننده آن تبدیل شد.

سیاست توسعه گازرسانی به نیروگاه ها از سال ۱۳۹۲ در دستور کار دولت و وزارت نفت قرار گرفت. تا پیش از آن، بخش نیروگاهی حدود ۳۰ درصد انرژی مورد نیاز خود را از طریق مصرف سوخت های فسیلی مایع (گازوئیل و نفت کوره) تأمین می کرد، به طوری که مصرف گازوئیل و نفت کوره در این صنعت به ترتیب معادل ۱۲.۲ و ۱۵.۳ میلیارد لیتر بود و مصرف گاز طبیعی در این صنعت به ۳۶۶ میلیارد مترمکعب محدود می شد. اما در سال های بعد با افزایش تولید گاز طبیعی در کشور و اهتمام جدی به کاهش مصرف سوخت مایع در بخش نیروگاهی و با وجود افزایش ظرفیت تولید برق، روند گذشته معکوس شد و سهم سوخت گاز از سبد سوخت مصرفی نیروگاه های کشور افزایش یافت، تا جایی که طبق اعلام وزارت نفت، حسن منتظر تربتی - معاون وزیر نفت در امور گاز - اگر در این بازه زمانی افزایش ۲.۵ برابری تولید گاز در پارس جنوبی اتفاق نمی افتاد، حداقل ۱۵۰ میلیارد لیتر سوخت مایع باید در نیروگاه ها مصرف می شد، از این رو با افزایش مقدار خوراک گاز نیروگاه ها معادل ۷۵ میلیارد دلار صرفه جویی ارزی رقم خورد و ایران از واردکننده گازوئیل به صادرکننده آن تبدیل شد. به این ترتیب اکنون مقدار

شرایطی است که افزایش سهم نیروگاه ها از گاز طبیعی با اثرات مستقیم کاهش انتشار گازهای گلخانه ای و فراهم کردن زمینه ایجاد اشتغال نیروی کار کشور و مشارکت مستقیم در توسعه پایدار، با مفهوم اساسی مسئولیت های اجتماعی مطابقت دارد.

گاز طبیعی در نیمه نخست امسال با افزایش پنج درصدی نسبت به زمان مشابه پارسال، به ۴۱ میلیارد و ۳۴۰ میلیون مترمکعب رسید که همه این موضوعات نشان از این است که صنعت گاز توانسته اقدام ماندگاری برای حفظ محیط زیست انجام دهد. این در

وزارت نفت گازرسانی خانگی است، این مقدار تا روزانه ۸۰ میلیون مترمکعب کاهش می یابد، اما با افزایش صرفه جویی در بخش خانگی و تجاری این مقدار می تواند بیشتر هم باشد. طبق اعلام مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز، سهم نیروگاه ها در مصرف

مصرف روزانه گاز طبیعی در نیروگاه ها حدود ۲۵۰ میلیون مترمکعب است و روزانه ۸ تا ۶ میلیون لیتر گازوئیل و ۱۵ میلیون لیتر مازوت به عنوان خوراک مصرف می شود، هرچند با کاهش دمای هوا و ورود به فصول سرد سال، به دلیل اینکه اولویت

## اخبار

## آغاز عملیات اجرایی طرح GTTP اسلام آباد غرب تا یک ماه آینده

استاندار کرمانشاه از آغاز عملیات اجرایی طرح ۵۴۵ میلیون دلاری GTTP پتروشیمی اسلام آباد غرب در دی ماه امسال خبر داد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت ملی صنایع پتروشیمی، هوشنگ بازوند روز پنجشنبه، ۱۳ آذرماه به همراه هیئتی از مقام‌های استانی و نیز نمایندگان مردم استان کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی، ضمن بازدید از طرح پتروشیمی اسلام آباد غرب موسوم به طرح ارزشمند GTTP (تبدیل گاز طبیعی به پلی‌پروپیلن)، احداث این واحد پتروشیمی را تحقق دیرینه یکی از آرزوهای مردم استان خواند. براساس این گزارش، پیش‌بینی می‌شود عملیات اجرایی این طرح پتروشیمی با سرمایه‌گذاری ۵۴۵ میلیون دلار در اسلام آباد غرب از ماه آینده به‌طور رسمی آغاز شود. طرح GTTP در منطقه ویژه اقتصادی زاگرس واقع در اسلام آباد غرب با بکارگیری از دانش فنی ایرانی شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی در سه فاز تبدیل گاز طبیعی به متانول با ظرفیت سالانه ۶۶۰ هزار تن، تبدیل متانول به پروپیلن با ظرفیت سالانه ۱۲۰ هزار تن و در نهایت تولید محصول ارزشمند پلی‌پروپیلن با ظرفیت سالانه ۱۲۰ هزارتن احداث می‌شود. برپایه این گزارش، با اجرایی شدن این طرح و احداث زنجیره صنایع پایین‌دستی، پتروشیمی اسلام آباد غرب به یکی از بازوهای اشتغالزایی، رونق اقتصادی و پویایی کسب و کار استان کرمانشاه تبدیل شود.

## محدودیت‌های تازه کرونا بی مانع بهبود تولید پتروشیمی‌ها در اروپا

روند بهبود تولید محصولات پتروشیمی در قاره سبز پس از اعمال محدودیت‌های تازه برای مقابله با شیوع ویروس عالم‌گیر کووید-۱۹ (کرونا) به تعویق افتاد.

به گزارش نینیا به نقل از آی‌سی‌آی‌اس، گروه تجاری سفیک اعلام کرد: تولید مواد شیمیایی در اتحادیه اروپا در بازه زمانی ماه‌های ژانویه تا سپتامبر سال ۲۰۲۰ میلادی نسبت به دوره مشابه پارسال ۴٫۴ درصد کاهش یافته است، بهبود روند تولید مواد شیمیایی که در سه ماه سوم آغاز شده به دلیل اعمال محدودیت‌های تازه و اثر منفی آن بر شرایط مصرف مشتریان، متوقف شده است. مارکو منسینگ، مدیرکل سفیک گفت: در حالی که محدودیت‌ها در کشورهای بزرگ اتحادیه اروپا بر عملیات تولید کارخانه‌های مواد شیمیایی چندان تأثیرگذار نبوده است، اما آسیبی که به اقتصاد این منطقه وارد شده است، دامن این بخش را نیز خواهد گرفت. وی افزود: همانطور که به‌طور گسترده‌ای شاهد هستیم، موج دوم شیوع ویروس عالم‌گیر کرونا جدی است، از این رو در ماه‌های آینده این شرایط بر تجارت مواد شیمیایی نیز تأثیر می‌گذارد. مدیرکل سفیک تصریح کرد: این موضوع بر لزوم تصویب سریع و اجرای برنامه بهبود اقتصادی اتحادیه اروپا که به‌طور کامل باید در راهبرد صنعتی اتحادیه اروپا و دستور کار معاملات سبز قرار گیرد، تأکید می‌کند. در پی تأثیر منفی ویروس عالم‌گیر کرونا بر فعالیت‌های صنعتی، به ویژه در دورانی قرنطینه‌های طولانی مدت سه ماه دوم امسال، تولید در سراسر ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا در ۳ سه ماهه نخست سال جاری میلادی ۱۰٫۶ درصد کاهش یافت. تولید در بخش خودرو، یک بازار نهایی کلیدی که خریدار حدود ۲۰ درصد از محصولات پتروشیمی‌ها هستند، در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر امسال ۲۸ درصد کاهش یافت و در رده بعدی تولید در صنعت فلزات پایه با ۱۵٫۵ درصد افت همراه بوده است.

## تغولی بزرگ در صنعت پتروشیمی جهان؛

## تولید منواتیلن گلیکول زیستی از شکر

شرکت‌های براسکم برزیل و هالدور تاپسو دانمارک با همکاری یکدیگر موفق به تولید آزمایشی منواتیلن گلیکول زیستی از شکر شدند.

به گزارش نینیا به نقل از خبرگزاری پلتس، شرکت دانمارکی هالدور تاپسو در بیانیه‌ای اعلام کرد: شرکت پتروشیمی براسکم برزیل با مشارکت شرکت تولیدکننده کاتالیست هالدور تاپسو موفق به تولید نخستین نمونه منواتیلن گلیکول زیستی از شکر شدند. این شرکت دانمارکی عنوان کرد که با استفاده از فناوری انحصاری در سایت آزمایشگاهی خود در لاینگی دانمارک که فعالیت خود را در سال ۲۰۱۹ میلادی آغاز کرد و با هدف ارائه و بهینه‌سازی تبدیل شکر به منواتیلن گلیکول زیستی (تجدیدپذیر)، این محصول را تولید کرده است. منواتیلن گلیکول یک ماده شیمیایی میانی است که در ساخت پلی‌اتیلن ترفتالات (PET)، قابل استفاده در تولید بطری‌های نوشیدنی‌های پلاستیکی، منسوجات و ضد یخ، استفاده می‌شود. هالدور تاپسو اعلام کرد: تولید اولیه پلی‌اتیلن ترفتالات با استفاده از فراورده‌های نفت و گاز مشتق شده از فسیل انجام می‌شود و دارای ارزش بازار حدود ۲۵ میلیارد دلار است. هالدور تاپسو با این فناوری می‌تواند مونوپروپیلن گلیکول را به عنوان یک محصول مشترک برای استفاده در ساخت رزین‌های پلی‌استر اشباع نشده مورد استفاده در مصارف ساختمانی و آرایشی استفاده کند. مرحله بعدی تمرکز بر ارائه نمونه‌های تولیدی به شریکان راهبردی با هدف آزمایش و اعتبارسنجی خواهد بود، در چنین شرایطی این شرکت می‌تواند درباره تصویب فناوری برای مصرف و تولید تجاری این محصول تصمیم‌گیری کند. در بیانیه هالدور تاپسو آمده است: این فناوری همچنین به راهبردی تمرکز بر براسکم بر اقتصاد دایره‌ای و فناوری‌های تجدیدپذیر فراهم می‌کند.

## همسو با عمل به مسئولیت اجتماعی انجام شد؛

## اعتبار ۴۰۰ میلیارد ریالی پتروشیمی‌های منطقه پارس برای مقابله با کرونا



عضو شورای سیاست‌گذاری شورای راهبردی شرکت‌های پتروشیمی منطقه پارس از اختصاص هدفمند ۴۰۰ میلیارد ریال اعتبار برای تهیه اقلام بیمارستانی و درمانی به‌منظور مقابله با شیوع ویروس کرونا در جامعه پیرامونی در سال ۹۹ خبر داد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شورای راهبردی پتروشیمی‌های منطقه پارس، امیرحسین بحرینی درخصوص فعالیت‌های امسال شورا اظهار کرد: شورای راهبردی پتروشیمی با شیوع پاندمی کرونا، در کنار حفظ کسب‌وکار و تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع و ارز مورد نیاز کشور، با جدیت تمام و به‌طور منسجم نسبت به پیش‌بینی و تأمین نیازهای حیاتی مراکز درمانی با تمرکز بر شهرهای جنوبی استان بوشهر اقدام کرد. وی با اشاره به اینکه

از میزان ۴۰۰ میلیارد ریال اعتبار امسال این شورا برای مقابله با شیوع کرونا در جامعه پیرامونی تاکنون بالغ بر ۳۳۷ میلیارد ریال فقط برای تجهیز مراکز درمانی استان هزینه شده است، افزود: ابتدای امسال مبلغ ۹۷ میلیارد ریال برای تجهیز مراکز درمانی استان به‌طور مستقیم در اختیار دانشگاه علوم پزشکی بوشهر قرار گرفت و به موازات آن، پس از دریافت دیدگاه‌های کارشناسی مراکز درمانی منطقه، در دو مرحله مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال نیز برای تأمین دستگاه‌های مختلف تشخیصی و درمانی از جمله تنفس مصنوعی، ونتیلاتور ثابت،

تخت آی‌سی‌یو، دستگاه سونوگرافی، ویدئو لارنگوسکوپ، انواع دستگاه اکسیژن‌ساز، نبولایزر، پالس‌اکسیمتر، دستگاه اتوسکوپ و افتالموسکوپ، دیسی شوک، پمپ اینفیوژن، انواع مانیتور علائم حیاتی، ویلچر، ساکشن دوشیشه، دستگاه دیالیز، دستگاه اکسیژن‌ساز ۶۰۰ لیتر در دقیقه، دکتور استند رادیولوژی، وایداس آزمایشگاه، اتونالایزر پرستیسر ۵۰ L، سل‌کانتیر سیسمکس مدل KX۲/۴، دستگاه EKG، الکتروشوک، دستگاه DR، رادیولوژی RO و... اختصاص یافت که بیمارستان‌های نبی‌اکرم (ص) عسلویه، توحید جم، زینبیه

امیر حسین بحرینی: شورای

راهبردی پتروشیمی با شیوع

پاندمی کرونا، در کنار حفظ

کسب‌وکار و تأمین مواد اولیه

مورد نیاز صنایع و ارز مورد نیاز

کشور، با جدیت تمام و به‌طور

منسجم نسبت به پیش‌بینی و

تأمین نیازهای حیاتی مراکز

درمانی با تمرکز بر شهرهای

جنوبی استان بوشهر اقدام کرد

خورموج، امام‌خمینی (ره) کنگان، شهید گنجی دشتستان و بیمارستان

امام هادی (ع) دیر، مراکز بهره‌مند از این تجهیزات بوده‌اند. عضو شورای سیاست‌گذاری شورای راهبردی شرکت‌های پتروشیمی منطقه پارس افزود: در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی، شرکت‌های پتروشیمی عضو شورای راهبردی تصمیم گرفته‌اند به‌منظور افزایش اثربخشی اقدام‌های خود، ضمن پرهیز از اقدام‌های انفرادی درباره مسئولیت‌های اجتماعی، همه فعالیت‌ها را به‌صورت منسجم و یکپارچه از مسیر شورای راهبردی پتروشیمی‌های منطقه به انجام رسانند. بحرینی ادامه داد: برای افزایش کمک‌ها در این قالب نیز از پارسل ضمن افزایش قابل توجه

## در سال ۹۹ ظرفیت پتروشیمی ایران ۲۵ میلیون تن افزایش خواهد یافت؛

## جهد ۱۰ میلیون تنی ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی و رشد ۴۲ درصدی تعداد مجتمع‌های پتروشیمی در ۷ سال گذشته



است که امسال را سال جهش تولید نامگذاری کرده‌اند. با این میزان افزایش تولید، بی‌سابقه‌ترین افزایش تولید در تاریخ صنعت پتروشیمی کشور اتفاق خواهد افتاد. وی با بیان اینکه هم‌زمان با توسعه طرح‌های پتروشیمی، خوراک به خوبی تحویل واحدهای پایین‌دستی پتروشیمی می‌شود، اظهار کرد: البته باید ظرفیت واحدهای پایین‌دستی افزایش یابد. طرح‌های پیش‌ران نیز برای تسریع در توسعه و تنوع‌بخشی صنایع پایین‌دستی در چهار زنجیره، متانول، پروپیلن، اتیلن و بنزن طراحی شده است. در این راه از ابتدای سال تا کنون ۶ طرح پتروشیمی شامل پتروشیمی میان‌دوب، پتروشیمی کاوه، پتروشیمی کیمیای پارس خاورمیانه، واحد کاتالیست پتروشیمی لرستان، پتروشیمی بوشهر و پتروشیمی لردگان به بهره‌برداری رسیده است که در مجموع ۱۰ میلیون تن به ظرفیت تولید پتروشیمی ایران اضافه کرده‌اند. از این ۱۰ میلیون تن ظرفیت تولید پتروشیمی، ۱۴۰ هزار تن مربوط به پتروشیمی میان‌دوب، ۲۳ میلیون تن مربوط به پتروشیمی کاوه، ۱۶۵ میلیون تن مربوط به پتروشیمی کیمیای پارس خاورمیانه، ۴۱ میلیون تن پتروشیمی بوشهر، ۱۰ میلیون تن پتروشیمی لردگان و ۱۰۰ تن نیز مربوط به ظرفیت واحد کاتالیست پتروشیمی لرستان است. ارزش سالانه محصولات این ۶

به تکنولوژی‌های روز دنیا نزدیک کرده است. بر اساس برنامه‌ریزی‌ها جهش دوم صنعت پتروشیمی تا سال آینده محقق می‌شود و ظرفیت تولید را به ۱۰۰ میلیون تن در سال می‌رساند. با این حال سال طلایی صنعت پتروشیمی، سال ۹۹ است. در این سال با بهره‌برداری از طرح‌های مشخص شده، ۲۵ میلیون تن به ظرفیت پتروشیمی ایران افزوده خواهد شد. وزیر نفت با اشاره به افتتاح ۱۷ طرح پتروشیمی در سال ۹۹ که ظرفیت تولید این صنعت را ۲۵ میلیون تن افزایش می‌دهد، گفت: تحقق جهش دوم صنعت پتروشیمی تا پایان سال ۱۴۰۰، ظرفیت تولید این صنعت را به ۱۰۰ میلیون تن و ارزش محصولات را به ۲۵ میلیارد دلار می‌رساند. بیژن زنگنه با اشاره به اینکه جهش سوم صنعت پتروشیمی نیز آغاز شده است، ادامه داد: برخی از طرح‌های جهش سوم در حال اجراست و پیشرفت فیزیکی خوبی دارند و برخی از این طرح‌ها نیز در حال تدارک هستند که با تحقق طرح‌های جهش سوم پتروشیمی ارزش تولیدات این صنعت به ۳۷ میلیارد دلار خواهد رسید. زنگنه طرح‌های جهش تولید صنعت پتروشیمی را در راستای اجرای اقتصاد مقاومتی دانست و گفت: افزایش ۲۵ میلیون تنی ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی در سال ۹۹، بزرگترین پاسخ به ندای مقام معظم رهبری

تعداد مجتمع‌های پتروشیمی ایران در هفت سال گذشته با رشدی ۴۲ درصدی از ۴۵ مجتمع به ۶۴ مجتمع تا پایان تابستان سال جاری رسید.

روند رشد و توسعه صنعت پتروشیمی ایران با شتاب ادامه دارد و آمارها نشانگر آن است که در ۷ سال گذشته ظرفیت تولید با رشدی ۳۰ درصدی در این صنعت پیشرو از ۵۶٫۷ به بیش از ۷۴ میلیون تن تا پایان شهریورماه امسال رسیده است. همچنین تا پایان سال جاری با تولیدی شدن طرح‌های جهش دوم پتروشیمی، پیش‌بینی می‌شود ظرفیت تولید به ۸۵ تا ۹۰ میلیون تن خواهد رسید که رشدی ۵۰ درصدی را رقم خواهد زد. برپایه این گزارش، تولید محصولات پتروشیمی ایران از ابتدای امسال تا پایان مهرماه، با بیش از هشت درصد افزایش به ۲۵ میلیون تن رسید که بخشی از آن در داخل کشور به عنوان خوراک صنایع پایین دست استفاده شده و بخشی نیز صادر شده است. صنعت پتروشیمی ایران به عنوان یکی از صنایع مادر از مهم‌ترین ارکان توسعه و موتور محرک بخش‌های گوناگون اقتصاد کشور است و تکمیل زنجیره تولید، ایجاد تنوع در محصولات، تأمین خوراک صنایع داخلی و همچنین ارتقاء ارزش سبد محصولات تولیدی در این صنعت پیشرو نیز در دستور کار قرار دارد.

## جهش ۱۰ میلیون تنی ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی

در همین حال، ظرفیت تولید پتروشیمی ایران از ابتدای سال جاری با بهره‌برداری از ۶ طرح پتروشیمی حدود ۱۰ میلیون تن افزایش داشته که نقش مهمی در تحقق جهش تولید و بی‌اثر کردن تحریم‌ها دارد. صنعت پتروشیمی در ایران یکی از مهم‌ترین حلقه‌های صنعت نفت به شمار می‌رود زیرا علاوه بر آنکه سرمایه به مراتب کمتری برای راه‌اندازی نیاز دارد، می‌تواند ارزش افزوده بالاتری را به همراه داشته باشد. از همین رو توسعه این صنعت در بخش‌های مختلف بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی آن در سال‌های اخیر مورد توجه جدی بوده و جهش‌های دوم و سوم پتروشیمی نیز برای دستیابی به ظرفیت تولید و درآمد بیشتر تعریف شده است. این صنعت اگرچه در مقایسه با سایر صنایع نفت و گاز عمر کوتاه‌تری دارد اما با سرعت قابل قبولی خود را

# نفت و بود

## مجوز ۳ میلیارد دلاری به وزارت نفت برای تسویه بدهی با



به ویژه بودجه جاری به نفت افزایش نمی‌یابد. سخنگوی دولت تصریح کرد: در لایحه بودجه ۱۴۰۰ از منابع ناشی از مولدسازی دارایی‌ها، واگذاری شرکت‌ها و افزایش مشارکت مردم در اقتصاد، فروش اوراق مدت‌دار، فروش اوراق نفتی استفاده خواهد شد. نکته مهم این است که باید سیاست انبساطی برای تحرک اقتصاد ایران در بودجه به کار رود، البته این سیاست انبساطی به هیچ وجه به رشد نقدینگی منجر نمی‌شود.

**مجوز ۳ میلیارد دلاری به وزارت نفت برای تسویه بدهی با انتشار اوراق**

طبق لایحه بودجه ۱۴۰۰، وزارت نفت می‌تواند تا

می‌شود در پایان سال با وجود فشارها و جنگ اقتصادی و با وجود اینکه رشد ارزش افزوده نفت و گاز طبیعی ما کاهش داشته است، در گروه کشاورزی ۲.۱ درصد، صنایع و معادن ۳.۳ درصد، در صنعت ۶.۳ درصد و خدمات یک درصد رشد خواهیم داشت، بنابراین رشد تولید ناخالص داخلی ما به ۱.۱ درصد و رشد ناخالص داخلی بدون نفت ۱.۸ درصد در پایان سال خواهد بود. کاهشی وابستگی بودجه جاری به نفت را از شاخصه‌های لایحه بودجه ۱۴۰۰ کل کشور عنوان کرد و افزود: هرچه از نفت به دست آید خرج حمایت از توسعه زیرساختی کشور، حمایت اجتماعی و معیشتی از مردم خواهد شد، بنابراین وابستگی بودجه،

### در سال آینده صادرات ۲.۳

میلیون بشکه نفت در روز

پیش بینی شده که در آمد

حاصل از واگذاری دارایی

سرمایه‌ای در بودجه بیش از

دو برابر رشد خواهد داشت

و به ۲۲۵ هزار میلیارد

تومان می‌رسد

اقتصاد ایران برسند، امروز از آرامش و روند بهبود در اقتصاد ایران عصبانی هستند و می‌خواهند در این چند هفته امواج منفی به اقتصاد بفرستند. رئیس‌جمهوری تأکید کرد: مردم اطمینان دارند که مقاومت اقتصادی نتیجه داده است و تحریم‌کنندگان ناچارند از راه خود برگردند، به همین جهت پیش‌بینی‌ها نسبت به آینده مثبت شده است و رفتارهای اقتصادی در بازارهای مختلف همین را نشان می‌دهد. این نشست، مباحث مربوط به نهایی کردن قانون بودجه مطرح شد و رئیس‌جمهوری با اشاره به محورهای اصلی بودجه سال آینده کشور گفت: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، راه را برای تحرک کشور در مسیر پیشرفت و توسعه زیرساخت‌ها باز می‌کند.

**شاخصه لایحه بودجه ۱۴۰۰ کاهش وابستگی به نفت است**

سخنگوی دولت هم کاهش وابستگی بودجه جاری به نفت را از شاخصه‌های لایحه بودجه ۱۴۰۰ کل کشور عنوان کرد و گفت: هرچه از نفت به دست آید خرج حمایت از توسعه زیرساختی کشور، حمایت اجتماعی و معیشتی از مردم خواهد شد. علی‌ریبی، در نشست خبری که از طریق ویدئوکنفرانس برگزار شد، گفت: بنا بر گزارش ارائه‌شده از بهبود مسیر رشد اقتصادی از فصل دوم ۱۳۹۹ پیش‌بینی

مربوط به سه درصد این درآمدها در این لایحه معادل ۱۹۹ هزار و ۲۷۲ میلیارد تومان تعیین شده و در ردیف‌های جداگانه در جدول شماره (۵) این قانون آمده است.

۲- دولت اجازه داده می‌شود تا نسبت به پیش فروش نفت (ریالی- ارزی) با اولویت پیش‌فروش داخلی و یا انتشار اوراق مالی اسلامی اقدام و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۱۱۲ جدول شماره (۵) واریز کند. سهم شرکت ملی نفت ایران مطابق این قانون از محل پیش فروش نفت به حساب آن شرکت واریز می‌گردد. در صورت عدم تحقق منابع جز (۱) به همان میزان به سقف این جز اضافه می‌شود.

۳- در صورت افزایش عوائد حاصل از جز (۱) این بند نسبت به ردیف‌های مصوب فوق‌الذکر، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است منابع حاصله را به ردیف ۳۱۰۱۱۲ جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید. دولت موظف است منابع حاصله را در سقف اعتبارات بودجه عمومی صرف افزایش تخصیص برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون به ویژه طرح‌های حمل و نقل عمومی، تولیدی، دولت الکترونیک، آموزش، سلامت، محیط زیست و تحقیقات با اولویت حوزه دانش بنیان نماید. آئین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

**متکی نبودن به نفت منبای اصلی بودجه سال آینده است**  
در همین حال، رئیس‌جمهوری متکی نبودن به نفت در بودجه جاری سال آینده را از متغیرهای مثبت برشمرد و گفت: دولت با محاسبات دقیق و با توجه به تجربه‌های به‌دست آمده در فرآیند مقابله با تحریم‌های اقتصادی، برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام داده است. دکتر حسن روحانی، در نشست ستاد هماهنگی اقتصادی دولت گفت: از جمله اهداف مهم دشمن در جنگ اقتصادی بر هم زدن آرامش جامعه و امنیت خاطر مردم بوده، اما دولت با همه سختی‌ها، تلاش خود را به‌کار گرفت تا مانع ناامنی روانی و جلوگیری از بی‌ثباتی فضای اقتصادی کشور شود. وی افزود: آنها که در طول دو سال و نیم اجرای سیاست ضدایرانی فشار حداکثری توانستند به هدف متوقف کردن

### بر اساس لایحه

بودجه ۱۴۰۰، دولت

پیش‌بینی کرده که در

سال آینده ۷۰ هزار

میلیارد تومان نفت را

به شیوه ارزی و ریالی

پیش‌فروش کند

### تهیه و تنظیم: پریسا بطی

آخرین بودجه قرن از سوی دولت ارائه شد. بودجه ۱۴۰۰ کشور و دخل و خرج دولت در آخرین سال زمامداری اش، حائز ویژگی‌هایی است که شاید عمده این ویژگی‌ها، به خاطر انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا تبیین شده است. دولت دوازدهم پس از کنار رفتن ترامپ و انتخاب جو بایدن با امیدواری بیشتری به آینده نگریسته است. این امیدواری در اعداد و ارقام اعلامی به خوبی مشهود است. در این میان، هرچند وابستگی بودجه ۱۴۰۰ به نفت از ۱۰ درصد به حدود ۳۶ درصد افزایش یافته است اما دولت می‌گوید افزایش درآمد حاصل از فروش نفت را در زیر ساختها و پروژه‌های نیمه تمام هزینه خواهد کرد و این درآمد در هزینه‌های جاری نخواهد بود. بر این اساس، دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۰ سقف درآمدهای نفتی را ۱۹۹ هزار و ۲۷۲ میلیارد تومان تعیین کرده که نسبت به قانون بودجه امسال، وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی را به ۳۵.۶ درصد افزایش داده است.

بر اساس جز ۱ بند ب تبصره ۱ لایحه بودجه ۱۴۰۰، سقف درآمدهای نفتی یعنی منابع حاصل از ارزش صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز و منابع مربوط به سه درصد این درآمدها در این لایحه معادل ۱۹۹ هزار و ۲۷۲ میلیارد تومان تعیین شده و در ردیف‌های جداگانه در جدول شماره (۵) این قانون آمده است. از این میزان، ۱۵۳ هزار میلیارد تومان مربوط به صادرات نفت است. اتکالی بودجه ۱۴۰۰ به درآمدهای نفتی در سه مورد لحاظ شده است: اول درآمد ۱۵۳ هزار میلیارد تومانی حاصل از فروش نفت. دوم: دولت در لایحه بودجه فروش ۷۰ هزار میلیارد تومان اوراق نفتی را پیش‌بینی کرده است. سوم: براساس بند الف تبصره یک، سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی که باید براساس برنامه ششم توسعه ۳۸ درصد باشد، ۲۰ درصد تعیین شده است و دولت پیشنهاد داده که سهم صندوق صرفاً ۲۰ درصد باشد و ۱۸ درصد مابقی سهم صندوق توسعه به دولت قرض داده شود. براساس جزئیات جدول شماره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۰، ۱۸ درصد مذکور که بدهی دولت به صندوق توسعه ملی محسوب می‌شود بالغ بر ۷۵.۵ هزار میلیارد تومان خواهد بود. بنابراین منابعی که دولت در سال آینده از محل نفت برای خود پیش‌بینی کرده (۱۵۳ هزار میلیارد تومان، ۷۰ هزار میلیارد تومان، ۷۵.۵ هزار میلیارد تومان) جمعاً حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان است. این در حالی است که سقف درآمدهای نفتی در قانون بودجه سال جاری حدود ۵۷ هزار میلیارد تومان است. به این ترتیب، درآمدهای نفتی در لایحه بودجه ۱۴۰۰ نسبت به بودجه امسال ۵.۲ برابر شده است. از آنجا که منابع عمومی در لایحه بودجه ۱۴۰۰ حدود ۸۴۱ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده می‌توان نتیجه گرفت وابستگی بودجه ۱۴۰۰ به نفت حدود ۳۵.۶ درصد است؛ این نسبت در قانون بودجه امسال ۱۰ درصد بوده است.

در بند «ب» تبصره ۱ لایحه بودجه سال آینده آمده است:

۱- بر اساس جز ۱ بند ب تبصره ۱ لایحه بودجه ۱۴۰۰، سقف درآمدهای نفتی یعنی منابع حاصل از ارزش صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز و منابع

### نگاهی ویژه به پرونده یک و

# فرجام

## فرجام تحقیق و تفحص مجلس از هلدینگ باختر به کجا خواهد انجامید؟



توان متوجه رابطه ی گسترده ی او با آنها شد. از سوی دیگر، طبری

کلیدهای پرونده واگذاری پتروشیمی باختر است که پس از دستگیری طبری متواری شده و اطلاعاتی از او در دست نیست. نجفی و دو برادر دیگرش محسن و مهدی صاحب شرکت کاوش صنعت سپید هستند. یعنی همان شرکتی که سال ۸۸ ابتدا با ۱۰۰ میلیارد تومان صاحب ۴۰٪ از سهام هلدینگ باختر می‌شود. برای درک بهتر نقشی که نجفی در پرونده طبری و روش عملکرد او داشته شاید لازم باشد اشاره به ماجرای باسستی هیلز کنیم. ماجرای باسستی هیلز و تغییر کاربری چند هزار قطعه زمین در منطقه ی لواسان توسط برادران نجفی با کارسازی طبری البته تخلفی نیست که به راحتی از یادها فراموش شود. حالا سال ۸۸ است و برادران نجفی سراغ هلدینگ باختر آمده‌اند. هیأت مدیره شرکت باختر در مجمع عمومی فوق‌العاده ای با توجیه نیاز مالی فوری، تصمیم به فروش سهام بخش دولتی می‌گیرد که به ادعای هیأت مدیره به تعهدات خود عمل نکرده بودند.

در رأس این تصمیم، رئیس هیأت مدیره پتروشیمی یعنی داودرضا ربانی قرار دارد. ربانی سال ۸۷ درست یک سال قبل از آغاز واگذاری، رئیس هیأت مدیره شده و کمی بعدتر نیز به سمت مدیرعامل انتخاب شد. همچنین ربانی اکنون نماینده شرکت کاوش صنعت سپید در هیأت مدیره نیز هست و این در حالی است که او کارمند دولت نیز بوده؛ اما به واسطه ی برادران نجفی به بخش خصوصی می‌آید و نیروی مورد اعتماد خاندان نجفی است. با نگاهی به مجموعه ی شرکت‌های مرتبط و حضور ربانی در کنار خانواده ی نجفی در هیأت مدیره های دیگر می

ایتین به وسیله خط لوله ای از عسلویه تا مهاباد تشکیل شد. خط لوله ای ۲۴۵۰ کیلومتری که امروز به عنوان بزرگترین خط ایتین جهان شناخته می‌شود. شرکت هلدینگ باختر تا سال ۸۸ در اختیار بخش دولتی و ارزش آن بنا به گفته ی جلال محمودزاده، نماینده ی مجلس در آن زمان، بیش از ۷ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. در این سال ناگهان روند واگذاری آغاز شد و یک شرکت خاص در طول دو سال و در روندی پرابهام صاحب ۵۱٪ از سهام این شرکت شد. هلدینگ ۷ هزار میلیاردی دولتی فقط با ۱۳۰ میلیارد به بخش خصوصی واگذار شد! این ماجرای عجیب اما تا مجلس دهم مسکوت ماند و در اولین سال مجلس یازدهم به موضوع تحقیق و تفحص نمایندگان تبدیل شده است.

این در حالی است که نمایندگان مجلس دهم آذر ۹۷ اعضای هیأت تحقیق و تفحص از نحوه ی واگذاری هلدینگ پتروشیمی باختر را انتخاب کردند. کمیته ای که تا آخرین روزهای مجلس دهم نتوانست کارش را به نتیجه برساند. با این حال موضوع در مجلس یازدهم نیز دنبال شد و این روزها دوباره هیاتی برای تحقیق و تفحص از نحوه ی واگذاری پتروشیمی باختر تشکیل شده است. هیاتی که به گفته ی جلال محمودزاده، نماینده ی مجلس یازدهم و دبیر هیأت تفحص قبلی با ده زونکن اطلاعات کارش را آغاز می‌کند. اما همین امروز و قبل از به سرانجام رسیدن تفحص مجلس هم پای یکی از مهره های اصلی این واگذاری در پرونده فساد اقتصادی دیگری باز است. حسن نجفی، متهم ردیف دوم پرونده اکبر طبری، معاون سابق قوه قضائیه یکی از شاه

روز شنبه ۱ شهریور ماه ۱۳۹۳ دانش نفت گزارش ویژه ای از واگذاری پر ابهام سهام هلدینگ پتروشیمی باختر را تهیه و در معرض دید خوانندگان و مخاطبانش گذاشت. در آن گزارش، ابعاد مختلف این واگذاری واکاوی شده بود. اینک بیش از شش سال از پیگیری ویژه دانش نفت درباره واگذاری پر ابهام سهام هلدینگ پتروشیمی باختر می‌گذرد. در شش سال اخیر دانش نفت تلاش کرد تا به صورت دقیق ابعاد و زوایای مختلف پرونده باختر را بررسی و شفاف سازی نماید.

در همین حال، در ماه‌های گذشته روند برخورد با اختلاس‌ها و مفاسد اقتصادی سرعت بیشتری گرفته و شاید دلیل مهم آن بتواند در تأکید مقامات قضایی کشور برای رسیدگی سریعتر به روند این پرونده‌ها دانست. اما به نظر می‌رسد در این میان باید نهادهای نظارتی دیگر نیز بیش از قبل بر موضوع تحقیق و تفحص‌ها از شرکت‌های واگذار شده در ۱۵ سال اخیر تأکید کنند و پیگیری‌ها را سرعت بخشند. موضوع واگذاری شرکت‌های خصوصی پس از ماجرای هفت تپه وارد روند عجیبی شد. واگذاری پر از اشتباه و تخلف هفت تپه انکار فتح یابی بود تا نگاهها به بسیاری از شرکت‌های دیگر نیز دوخته شود. یکی از این شرکت‌ها، هلدینگ پتروشیمی باختر است. ماجرای هلدینگ پتروشیمی باختر از سال ۸۸ آغاز شد، از همان سال برالتهاب و در بحبوحه ی اتفاقات پس از انتخابات. اواخر آن سال بود که روند واگذاری پتروشیمی باختر به بخش خصوصی شروع شد. یکی از بزرگترین پتروشیمی‌های کشور که امروز حدود بیست شرکت زیرمجموعه دارد و سال ۸۳ با هدف انتقال گاز



گزارش می دهد:

# بودجه ۱۴۰۰

انتشار اوراق و سهم ۷۰ هزار میلیارد تومانی پیش فروش نفت



**دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۰ سقف درآمدهای نفتی را ۱۹۹ هزار و ۲۷۲ میلیارد تومان تعیین کرده است، اما، وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی را به ۳۵.۶ درصد افزایش داده است**

تومان خواهد شد. سهم شرکت ملی نفت ایران (۱۴.۵ درصد) مطابق این قانون از محل پیش فروش نفت به حساب آن شرکت واریز می شود و در صورت عدم تحقق منابع ۱۹۹ هزار میلیارد تومانی از محل صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز، به همان میزان به سقف این پیش فروش اضافه خواهد شد.

**اختصاص ۱.۵ هزار میلیارد تومان برای گازرسانی روستایی**

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، مبلغ ۱.۵ هزار میلیارد تومان اعتبار برای گازرسانی روستایی و پایان طرح‌های نیمه تمام گازرسانی پیش‌بینی شده است. بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ که امروز منتشر شد، وزارت نفت مکلف است تا از محل سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت ملی گاز، تا ۱.۵ هزار میلیارد تومان به اجرای طرح‌های گازرسانی اختصاص دهد. این اعتبار برای گازرسانی به روستاها، تمام طرح‌های نیمه‌تمام گازرسانی روستاها، تداوم گازرسانی با اولویت گازرسانی به شهرها و روستاهای استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خراسان جنوبی، جنوب کرمان و شهرستان‌های خور و بیابانک هزینه خواهد شد. همچنین هزینه‌های مربوط به گازرسانی به مدارس و مساجد روستاهای گازرسانی شده از محل این منابع قابل تامین است.

**پیش‌بینی درآمد صادرات نفت چقدر است؟**

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، درآمد ایران از محل صادرات نفت، میعانات گازی و گاز بیش از ۱۹۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. بر اساس تبصره یک ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، درآمدهای ایران از محل صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز، ۱۹۹ هزار میلیارد تومان تعیین شده که این رقم در بودجه سال جاری کشور بیش از ۴۷ هزار میلیارد تومان است که نشان می‌دهد پیش‌بینی دولت از درآمدهای نفتی سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال ۹۹، رشدی ۳۲۳ درصدی را تجربه کرده است. با این حال چنانچه منابع دولت از محل صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال ۱۴۰۰ کمتر از سقف ۱۹۹ هزار میلیارد تومان تعیین شده باشد، به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نسبت به تامین مابه‌التفاوت حاصل شده از منابع حساب ذخیره ارزی اقدام کند. همچنین در صورت تحقق درآمد مازاد بر سقف ۱۹۹ هزار میلیارد تومان، درآمد حاصله بر اساس قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور به حساب ذخیره ارزی واریز خواهد شد.

**سهم ۲۰ درصدی صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی سال آینده**

بر اساس بودجه سال ۱۴۰۰، سهم صندوق توسعه ملی از درآمد حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز ۲۰ درصد خواهد بود. در تبصره یک ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ که امروز برای تصویب به مجلس رفت، سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی ۲۰ درصد تعیین شده است. سال گذشته نیز سهم این صندوق از درآمدهای نفتی ۲۰ درصد بود. البته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، مابه‌التفاوت سهم ۲۰ درصد تعیین شده تا سهم قانونی ۳۸ درصد صندوق توسعه ملی به عنوان بدهی دولت و وام تلقی می‌شود. بازپرداخت آن به صندوق نیز از طریق ساز و کاری خواهد بود که هیات امنای صندوق توسعه ملی مشخص می‌کند. همچنین در تبصره یک ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با وصول منابع، بلافاصله نسبت به واریز این وجوه و سهم

**در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، مبلغ ۱.۵ هزار میلیارد تومان اعتبار برای گازرسانی روستایی و پایان طرح‌های نیمه تمام گازرسانی پیش‌بینی شده است**

۱۴.۵ درصدی شرکت ملی نفت ایران از کل صادرات نفت خام میعانات گازی (معاف از تقسیم سود سهام دولت) و سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت دولتی تابع وزارت نفت از محل خالص صادرات گاز طبیعی با مالیات صفر اقدام کند. این مبلغ به صورت ماهانه واریز و از ماه یازدهم سال محاسبه و تسویه می‌شود.

**صادرات روزی ۲.۳ میلیون بشکه نفت در سال آینده**

در سال آینده صادرات ۲.۳ میلیون بشکه نفت در روز پیش‌بینی شده که درآمد حاصل از واگذاری دارایی سرمایه‌ای در بودجه بیش از دو برابر رشد خواهد داشت و به ۲۲۵ هزار میلیارد تومان می‌رسد. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای که از فروش نفت و فرآورده‌های آن و همچنین فروش و واگذاری اموال و املاک دولت تشکیل می‌شود، در لایحه بودجه سال آینده ۲۲۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. این منبع درآمدی که جزئی از منابع عمومی ۸۴۱ هزار میلیاردی دولت در سال ۱۴۰۰ است، در سال جاری ۱۰۷ هزار میلیارد تومان بوده و اکنون با رشد ۱۱۸ هزار میلیارد تومانی مواجه است. امسال از رقم ۱۰۷ هزار میلیارد تومان حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان مربوط به فروش نفت و فرآورده‌های آن و مابقی به فروش اموال و املاک دولت اختصاص داشت که این رقم برای سال آینده افزایش قابل توجهی داشته و به نظر می‌رسد که عمده این رشد به فروش نفت با ۱۹۹ هزار میلیارد تومان اختصاص دارد. این در حالی است که رئیس جمهور اعلام کرده در سال آینده نسبت به سال جاری فروش نفت بیشتر خواهد بود. پیش از این اعلام شده بود که دولت در رابطه با درآمدهای نفتی فروش هر بشکه با ۴۰ دلار و مبنای دلاری تبدیل به ریال نیز بیش از این ۱۱ هزار تومان و صادرات ۲.۳ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی کرده است. برای امسال متوسط قیمت فروش نفت حدود ۵۰ دلار و نرخ دلار ۴۲۰۰ تومان تعیین شده است. همچنین منابع حاصل از فروش و واگذاری اموال دولتی در مقایسه با سال جاری به ۲۵ هزار میلیارد تومان کاهش یافته است.

**کمک بلاعوض ۸۰۰ میلیارد تومانی وزارت نفت به**

**ساخت داخل**

طبق بند «د» تبصره ۱۸ لایحه بودجه ۱۴۰۰، وزارت نفت مجاز است تا سقف ۸۰۰ میلیارد تومان از منابع داخلی خود در راستای حمایت از ساخت داخل کمک بلاعوض کند. بر اساس بند «د» تبصره ۱۸ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به شرکت‌های تابعه وزارت نفت اجازه داده می‌شود با تأیید وزیر نفت تا مبلغ ۸۰۰ میلیارد ریال از محل منابع داخلی خود برای کمک به سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر و حمایت از ساخت داخل و طرح‌های توسعه‌ای اشتغال‌آفرین و تولید بار اول در حوزه‌های مختلف صنعت نفت توسط شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور در بخش‌های خصوصی و تعاونی به صورت کمک بلاعوض، وجوه اداره شده یا تسهیلات ترجیحی بر اساس آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد مشترک وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، اختصاص دهند.

واگذاری عجیب و پرابهام:

# باختر!

چگونه پتروشیمی ۷ هزار میلیارد تومانی دولتی ۱۳۰ میلیارد تومان فروخته شد؟

درصد سهام جدید غریبه نیستند. شرکت کاوش صنعت سپید یا همان خانواده‌ی نجفی با ۳۰ میلیارد تومان صاحب این سهم می‌شوند. آنها به این ترتیب با ۴۰ درصد سال ۸۸، ۵۱٪ سهام پتروشیمی باختر را تصاحب می‌کنند و تبدیل به عمده سهامدار این پتروشیمی و صاحب اکثریت رأی در هیات مدیره می‌شوند. به گفته‌ی جلال محمودزاده، قیمت هلدینگ پتروشیمی باختر امروز به ۸۰ الی ۹۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. بزرگی این عدد وقتی مشخص می‌شود که آن را کنار بودجه‌ی عمومی کشور قرار دهید. طبق لایحه ۹۹ بودجه کل کشور، کل بودجه‌ی عمومی ایران ۴۸۴ هزار میلیارد تومان است. پرونده‌ی آن که چنین اعداد و ارقامی از خود دارد، مثل برخی از پرونده‌های که فساد اقتصادی دارند، فقط محدود به چند نام نیست. نام‌هایی که امروز می‌شناسیم حسن نجفی فراری است و دو عضو دیگر خانواده‌ی او که همچنان در هیات مدیره پتروشیمی باختر و دیگر شرکت‌ها مشغول هستند. داودرضا ربانی نیز همچنان ریاست هیات مدیره اغلب شرکت‌های زیر مجموعه این پتروشیمی را به عهده دارد.

**فرجام تحقیق و تفحص مجلس از هلدینگ باختر؟**

بر این اساس، طبق قولی که نمایندگان مجلس یازدهم داده بودند، تحقیق و تفحص از نحوه واگذاری هلدینگ پتروشیمی باختر به بخش خصوصی، در مجلس کلید خورده و در دست بررسی است. البته همانطور که اشاره شد، تحقیق و تفحص از نحوه واگذاری هلدینگ پتروشیمی

که به اذعان بسیاری برای دو دهه با نفوذترین فرد در قوه قضائیه بوده نیز به گفته‌ی خود از سسی سال قبل با نجفی رفت و آمد خانوادگی داشته است. به این ترتیب خانواده‌ی نجفی در دی ماه سال ۸۸ شرکت کاوش صنعت سپید را ایجاد می‌کند و از طریق زنجیره‌ای قدرتمند صاحب ۴۰٪ از سهام پتروشیمی باختر می‌شوند. در آگهی تأسیس، سرمایه‌های شرکت کاوش صنعت سپید که از آینده دارترین هلدینگ‌های پتروشیمی به او واگذار می‌شود، یک میلیون تومان ذکر شده است، البته پای مدیران دولتی نیز در این واگذاری در میان بوده است. به طور مثال، رمضان اولادی، عضو هیات مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی که درست بعد از بازنشستگی از سمت دولتی به مدیریت پتروشیمی کاویان از زیرمجموعه‌های هلدینگ باختر منصوب می‌شود، بنابراین به نظر می‌رسد در مسیر این واگذاری برخی از مدیران دولتی NPC بنابه منافع شخصی خود در روند واگذاری دخیل بوده‌اند که در تحقیق و تفحص مجلس باید به آنها پرداخته شود.

موضوع همکاری و شاید شراکت ربانی و خانواده‌ی نجفی به اینجا تمام نمی‌شود. یک سال بعد، مدیرعامل و هیات مدیره تصمیم می‌گیرند سرمایه شرکت را یازده درصد افزایش دهند. این بار هم توجه این تصمیم عجیب، تأمین مالی پروژه‌ها است. این افزایش سرمایه متعجب به کاهش سهم دیگر شرکت‌ها و به ویژه صنایع ملی پتروشیمی می‌شود که از سال ۸۳ سی درصد سهام را در اختیار داشت. خریداران ۱۱



باختر از مجلس دهم آغاز و جمع‌آوری مدارک و مستندات تحلف واگذاری به بخش خصوصی آماده شده بود و در نوبت نیز به تأیید نمایندگان مجلس در دوره قبل رسیده بود؛ اما به دلیل زمان‌بر بودن موضوع و پایان دوره مجلس دهم، منتج به نتیجه نهایی نشد و بر همین اساس، ادامه تحقیق و تفحص در مجلس فعلی نیاز به بررسی و تصویب مجدد داشت. نماینده مردم خرم‌آباد نیز به تازگی در مصاحبه‌ای با بیان اینکه علاوه بر ابهامات موجودی که در نحوه واگذاری این هلدینگ وجود دارد گفته است: متأسفانه در میزان پرداختی حقوق برخی کارکنان این شرکت و مدل بکارگیری برخی نیروها از نظر درآمد سوالاتی وجود دارد که بایستی با تشکیل جلسه آن‌ها را پیگیری و برطرف کرد. ویس کرمی در ادامه تأکید داشته: بررسی این مشکلات کارگران در دستور کار قرار خواهد گرفت و در همین راستا با مدیرکل کار استان نیز جلساتی برگزار و مقرر شد که پیگیری‌های لازم صورت پذیرد. وظیفه نمایندگان نظارت دقیق بر اجرای قوانین است و چنانچه در موارد قانونی بکارگیری نیروها در پتروشیمی تخلفی مشاهده شود، قطعاً با عوامل ایجاد مشکل برخورد خواهد شد.

حالا همه‌ی نگاه‌ها به گزارش نهایی کمیته تحقیق و تفحص دوخته شده است. گزارشی که می‌تواند بخش‌های مهم و زوایای تاریک این واگذاری را روشن کند، واگذاری پرچالشی که قطعاً خالی از سوالات فراوان، حواشی و ابهامات عجیب نخواهد بود.



دکتر «سارا و خشوری»، استاد موسسه آمریکایی سیاست جهانی:

# سیاست بایدن به افزایش تقاضا و قیمت جهانی گاز منجر می شود

نفت و گاز: تهمینه غمخور

دکتر «سارا و خشوری» معتقد است سیاست انرژی بایدن به افزایش تقاضا و قیمت‌های جهانی گاز منجر می‌شود.

اظهارات جو بایدن، رئیس جمهور منتخب ایالات متحده در جریان مناظره ریاست جمهوری، در رابطه با سرنوشت صنعت نفت آمریکا موجب برانگیخته شدن بحث‌های زیادی شده است. موسسه تحقیقاتی فیچ چندی پیش اعلام کرد که پیروزی جو بایدن در انتخابات آمریکا و سیاست گذاری او در جهت کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و فاصله گرفتن آمریکا از این سوخت‌ها، تاثیر ناخوشایندی بر صنعت نفت و گاز این کشور خواهد گذاشت. در گزارش فیچ آمده است که بایدن معتقد است که تغییرات آب و هوایی یک تهدید خطرناک برای کره زمین است و گذر از سوخت‌های فسیلی و حرکت به سوی انرژی‌های پاک می‌تواند یک فرصت اقتصادی جدید برای آمریکا باشد. فیچ همچنین معتقد است که اگرچه دموکرات‌ها پیروزی نبرد صندلی ریاست جمهوری شده‌اند، اما به دلیل آن که احتمال دارد کنترل مجلس سنا در دست جمهوری خواهان باشد و با توجه به حمایت این حزب از صنایع نفت و گاز آمریکا، ممکن است بایدن نتواند سیاست خود در حوزه انرژی را به راحتی پیش ببرد. در همین راستا و بر اساس اهمیت حوزه انرژی برای آمریکا، خبرنگار بازار گفتگویی با دکتر «سارا و خشوری» در رابطه با تاثیر پیروزی جو بایدن بر صنعت نفت و گاز آمریکا ترتیب داده است. دکتر «سارا و خشوری» استاد امنیت انرژی و مطالعات

خاورمیانه در موسسه سیاست جهانی، بنیانگذار و نماینده شرکت بین المللی «اس وی بی»، یک شرکت مشاور استراتژیک انرژی مستقر در واشینگتن دی سی و دیی است. او دارای دو دهه تجربه کاری در صنعت انرژی با تجربه غنی در مطالعات بازار جهانی انرژی و امنیت انرژی و ریسک ژئوپلیتیک و همچنین مشاور استراتژیک انرژی برای بانک‌های سرمایه‌گذاری، موسسات مالی، شرکت‌های حقوقی و شرکت‌های بین المللی در بازارهای انرژی، تجارت و قیمت گذاری، ژئوپلیتیک انرژی و الگوهای سرمایه گذاری می‌باشد. از وی مقالات متعددی در نشریات اکونومیست، مطالعات اقتصادی خاورمیانه و مجلات نفت و گاز منتشر شده است. همچنین وی مقالاتی در کنفرانس‌های خاورمیانه و کنگره‌های جهانی ال ان جی و دیگر کنفرانس‌های بین المللی گاز و انرژی ارائه داده است. او همچنین دارای کتابی با عنوان «بازاریابی و فروش نفت خام صادراتی ایران از زمان انقلاب اسلامی» می‌باشد و در تهیه گزارشات انرژی شامل «چشم انداز جهانی انرژی ۲۰۱۸»، که توسط آژانس بین المللی انرژی منتشر شده، همکاری داشته و با اتاق فکر و آژانس‌های بین المللی انرژی و ارزیابی اثرات زیست محیطی همکاری می‌نماید. «وخشوری» دارای دکترای امنیت انرژی و مطالعات خاورمیانه و کارشناسی ارشد در مدیریت بازرگانی و همچنین کارشناسی ارشد روابط بین الملل است. او در زمینه مطالعه و پیش بینی بازارهای انرژی، طراحی استراتژیهای انرژی، طراحی و اجرای برنامه امنیت انرژی، مدیریت عرضه و تقاضای انرژی، دیپلماسی انرژی و امنیت ملی به کشورها و شرکت‌های انرژی مختلفی مشاوره داده و در کنفرانس‌های بین المللی زیادی در زمینه ژئوپلیتیک، امنیت و بازار انرژی در دانشگاه‌های هاروارد، پرینستون، دوک، کلمبیا و غیره سخنرانی کرده است. علاوه بر آن، نظرات و دیدگاه‌های تخصصی او در رسانه‌های بین المللی مانند بلومبرگ، بی بی سی، سی ان بی سی، فایننشال تایمز، پلاتس، لوموند، وال استریٹ ژورنال، آرگوس و اکونومیست نقل قول و درج شده است. وی هم اکنون عضو کارگروه امنیت انرژی دولت قبرس، نهادی که زیر نظر رئیس جمهور این کشور مشغول به طراحی استراتژی امنیت انرژی این کشور می‌باشد، نیز است.

مشروح مصاحبه در ادامه آمده است:

■ به اعتقاد برخی حضور بایدن در کاخ سفید می‌تواند تغییرات جدی در سیاست‌های نفتی و گازی آمریکا ایجاد کند. یکی از دلایل این موضوع تمرکز او بر انرژی‌های تجدیدپذیر و کاستن از انرژی‌های فسیلی و بازگشت به توافق آب و هوایی پاریس است. ارزیابی شما چیست؟

به طور سنتی دموکرات‌ها از رشد و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر حمایت می‌کنند. این موضوع به دلیل منافع ایالت‌ها و لابی‌های طرفدار دموکرات‌ها



کند که آمریکا به برجام بر می‌گردد و یک توافق اولیه مبنی بر برداشتن برخی تحریم‌ها علیه ایران امضا می‌کند تا ایران را تشویق به بازگشت به میز مذاکره کند. اما توافق نهایی و برداشته شدن تمامی تحریم‌ها به سطح سال ۲۰۱۶، فقط در صورت توافق بر سر ایجاد محدودیت‌هایی علیه برنامه موشکی ایران خواهد بود. در غیر اینصورت آمریکا موضع سختی علیه ایران خواهد گرفت. مخصوصا که به دلیل انقضای تحریم تسلیحاتی سازمان ملل علیه ایران، این کشور مجاز به صادرات تسلیحات نظامی از جمله موشک است که به طور مستقیم در تقابل با منافع ملی آمریکا و متحدانش است.

■ یکی از کمبودهای دولت بایدن نسبت به ترامپ این است که آنگونه که جمهوری خواهان رابطه نزدیک با عربستان داشتند به خصوص در حوزه نفتی، دموکرات‌ها

احتمالا نخواهند داشت. ترامپ توانسته بود روابط خوبی را به خصوص با «محمد بن سلمان» و «لیعهد سعودی» که در عمل پادشاه این کشور است و امور را به دست گرفته ایجاد کند. عربستان تاثیرگذارترین کشور در اوپک است

و عدم وجود رابطه خیلی نزدیک بین بایدن و سعودی‌ها بدان معناست که احتمالاً آن گونه که تا پیش از این آمریکا بر سیاست‌های اوپک اثرگذار بود، دیگر نتواند بر این گروه نفتی تاثیرگذار باشد. ارزیابی شما چیست؟

این نکته بسیار مهم نباید فراموش شود که رابطه آمریکا، هر دو حزب دموکرات و جمهوری خواه و حتی کمپین جو بایدن، با عربستان، رابطه نزدیکی است. بلافاصله بعد از انتخاب بایدن، وزیر نفت عربستان در مورد سیاست‌های کشورش در مورد مسائل محیط زیستی و آب و هوایی صحبت کرد. توجه داشته باشید که شرکت آرامکو در ابتدا توسط آمریکایی‌های تاسیس شده و از آن زمان تا کنون رابطه تجاری، سرمایه‌گذاری و پژوهشی خیلی نزدیکی بین صنعت نفت دو کشور وجود دارد. حتی امارات به تازگی اعلام کرد که مدیرعامل شرکت ملی نفت ابوظبی به عنوان نماینده مخصوص این کشور در مورد مسائل تغییرات اقلیمی انتخاب شده است.

■ به نظر شما این امر بیانگر چیست؟ عربستان و امارات درک روشن و صحیحی از تغییر سیاست و دیپلماسی انرژی آمریکا از نفت در زمان دونالد ترامپ به مسائل محیط زیستی در زمان بایدن دارند، یعنی به سرعت متوجه شدند که دولت بایدن برخلاف دولت ترامپ به سیاست‌گذاری‌های نفتی و بازار نفت و اوپک و قیمت‌های نفت توجهی ندارد.

برعکس دیپلماسی نفتی آمریکا صرفا بر مسائل محیط زیستی و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و گاز و در کل سیاست «کربن صفر» تمرکز خواهد داشت. بنابراین در حوزه انرژی و دیپلماسی انرژی، عربستان و امارات همچنان رابطه مثبت و فعالی با دولت بایدن خواهند داشت. این موضوع بدین معنی

## سیاست‌های بایدن دنیا را به

سمتی هدایت خواهد کرد که

در جهت کاهش تولید کربن،

نفت ارزان را با انرژی‌های

تجدیدپذیر و مخصوصا با گاز

جایگزین کنند که در نهایت

این مسئله به افزایش تقاضا و

قیمت‌های جهانی گاز منجر شده

و در مجموع به نفع

تولیدکنندگان امریکاست

اجرائی شده به نحوی که سوخت کشتی‌ها به سمت استفاده از سوخت‌های تمیزتر و حتی گاز مایع در آینده نزدیک سوق داده شدند.

■ بنابه آنچه بایدن تاکنون اظهار کرده سیاست‌های وی شبیه به دولت اوباما خواهد بود که احتمالا به معنی بازگشت ایران و وونزولابه عنوان دو عضو اوپک و خروج از تحریم‌های امریکاست. البته این به شرطی است که مسیر برای خروج بحران بین آمریکا و این دو کشور ترسیم شوند. به نظر شما با ورود ایران و وونزولابه

بازار نفت آیا شاهد افت قیمتها خواهیم بود؟

واکنش قیمتها به بازگشت نفت ایران و وونزولا به بازار بستگی به مؤلفه‌های گوناگونی دارد. مهمترین آنها زمان و حجم نفت وارد شده به بازار است یعنی اینکه چه مقدار نفت جدید به بازار وارد می‌شود. مؤلفه بعدی، شرایط بازار در زمان ورود نفت جدید به بازار است. اگر واکنش کرونا همزمان با پیش از ورود نفت ایران و وونزولا به بازار بیاید، تاثیر مثبت آن بر بازار نگرانی بازار را از افزایش عرضه کاهش می‌دهد. سووم، واکنش اوپک است که آیا حاضر خواهد شد برای این دو عضو قدیمی اش جا باز کند و تولید خود را همگام و همزمان با ورود این نفت‌ها کاهش دهد یا خیر. در آخر، عامل ژئوپلیتیک بر قیمتها اثرگذار است. بر اساس نظر افراد نزدیک به جو بایدن، دولت او به شرطی اجازه ورود نفت ایران را به بازار می‌دهد که ایران حاضر شود یک سری محدودیت‌هایی را علیه برنامه موشکی خود بپذیرد، در غیر این صورت تحریم‌ها به طور کلی برداشته نشده و امکان افزایش تنش بین ایران و آمریکا و متحدانش وجود دارد. ضمنا عربستان و اسرائیل به صورت مستقیم و غیر مستقیم در روند این مذاکرات تاثیر خواهند گذاشت که این موضوع خودش موجب افزایش احتمال تنش‌ها در منطقه می‌شود. به طور دقیق این مسئله بدان معناست که دولت بایدن اعلام می‌

است که عربستان می‌داند که اگر حتی اوپک پلاس منحل شود و قیمت‌های نفت به ۲۰ دلار یا کمتر سقوط کند، برای دولت بایدن اهمیتی ندارد. اما در چنین شرایطی عربستان ممکن است با لابی‌های تولیدکننده نفت آمریکا و نمایندگان جمهوری خواه آمریکا در جهت حفظ و حمایت منافع خود وارد مذاکره شود و همچنان برای مدیریت بازار و قیمت‌ها تلاش کند. البته می‌توان سناریویی را هم متصور شد که عربستان سیاست‌های کربن صفر و برگشت به برجام دولت بایدن را به طور کامل خلاف منافع خود دیده و صرفا بر اساس منافع اقتصادی خود و افزایش سهم بازارش تلاش کند و نه در جهت مدیریت بازار و قیمت‌ها. در این شرایط نقش روسیه و چین هم بسیار تعیین‌کننده خواهد بود، زیرا بایدن در کاخ سفید و سیاست بازگشت به برجام موجب نزدیکی بیشتر عربستان به روسیه و چین خواهد شد.

■ در حالی که ترامپ همواره به دنبال افزایش حداکثری تولید نفت و گاز در آمریکا بود، بایدن اعلام کرده است که قصد دارد صدور مجوز برای حفاری‌های جدید در مناطق و آب‌های فدرال این کشور را با هدف مقابله با تغییرات آب و هوایی ممنوع کند. آمریکا در سال ۲۰۱۹ روزانه ۳ میلیون بشکه نفت از مناطق و آب‌های فدرال خود برداشت کرده و میزان گاز برداشتی از این حوزه‌ها معادل روزانه ۱۳.۲ میلیارد مترمکعب بوده است. این میزان تولید نفت از نواحی فدرال معادل یک چهارم تولید نفت و یک هشتم تولید گاز آمریکا است. بنا به آنچه بایدن گفته طی حدود چند سال تولید نفت و گاز از این مناطق متوقف خواهد شد. این مسئله همچنین می‌تواند بر درآمد دولت فدرال از محل تولید نفت و گاز که در سال ۲۰۱۹، ۱۲.۲ میلیارد دلار بود اثرگذار باشد. این موضوع چه تاثیری بر تولید انرژی آمریکا خواهد داشت؟

پاسخ سوال شما در همین امار و ارقامی است که خودتان هم اشاره کردید. بحث خودکفایی آمریکا در زمینه تولید انرژی مورد نیازش و نیز صادرات آمریکا که عامل مهمی در دیپلماسی و سیاست خارجی آمریکا بوده است، برای این کشور اهمیت استراتژیک داشته و بخشی از منافع ملی این کشور است. امنیت انرژی آمریکا و متحدانش رابطه مستقیم با تولید و صادرات نفت و گازش دارد. بنابراین، نه بایدن و نه هیچ رئیس جمهور دیگری این توان را از کشورش نخواهد گرفت. سیاست‌های بایدن، در داخل موجب پیشرفت بیشتر تکنولوژی‌ها برای کاهش آلایندگی‌ها، بهینه‌تر شدن پروسه تولید نفت و گاز و در بلند مدت موجب کاهش هزینه تولید از طریق پیشرفت‌های تکنولوژی خواهد شد. در واقع دولت او شرکت‌ها را وادار خواهد کرد که برای بقای خود و کاهش هزینه‌های تولیدی خود، با سرمایه‌گذاری در توسعه تکنولوژی‌های جدید، هزینه تولید و آلایندگی‌های خود را کاهش دهند. در این بین، شرکت‌ها و تولیدکنندگان کوچکتر ممکن است از پا در بیایند، اما تولیدکنندگان بزرگتر آنها را تصاحب کرده و به این ترتیب صنعت نفت شیل در آمریکا منسجم‌تر و بهینه‌تر خواهد شد. در نهایت با اینکه سیاست انرژی بایدن موجب می‌شود که «رشد» تولید نفت آمریکا متوقف شود، اما تولید نفت آمریکا در میان مدت و دراز مدت در همین حدود که همچنان قابل توجه است، اما با هزینه کمتر و مقاومت و ماندگاری بیشتر تولید می‌شود. ضمنا تولیدکنندگان نفت شیل تشویق می‌شوند که برای تنوع بخشی به سبد سرمایه‌گذاری و تولید خود و راهیابی از محدودیت‌های حفاری در آمریکا، حضور فعالتری در عرصه بالادستی نفت و گاز، مخصوصا از منابع شیل در دنیا، داشته باشند. از طرف دیگر دولت بایدن و کنگره آمریکا با تصویب قوانین آب و هوایی، رقابتی نفتی و تولیدکنندگان نفت ارزان را به حاشیه برده و برای نفت سبک خود و مخصوصا گاز آمریکا، و البته تکنولوژی‌های انرژی‌های تجدیدپذیر خود، سهم بازار جدیدی در دنیا کسب خواهد کرد. بنابراین، نباید فراموش کرد که مازاد عرضه در بازار گاز و ال ان جی خیلی بیشتر و رقابت در بازار بین المللی گاز شدیدتر از بازار نفت است. دوری آمریکا به بازارهای مصرف، هزینه و قیمت گاز این کشور را نسبت به قیمت‌های گاز رقابتی دیگر افزایش می‌دهد. بنابراین سیاست‌های بایدن دنیا را به سمتی هدایت خواهد کرد که در جهت کاهش تولید کربن، نفت ارزان را با انرژی‌های تجدیدپذیر و مخصوصا با گاز جایگزین کنند. در نهایت این مسئله به افزایش تقاضا و قیمت‌های جهانی گاز منجر شده و در مجموع به نفع تولیدکنندگان امریکاست.

## OPEC+ members agree to ease crude oil output cuts in January 2021

The 12th OPEC and non-OPEC Ministerial Meeting ended on Thursday with members reaching a consensus on easing crude oil output cuts by 500,000 bpd for January, 2021.

OPEC and non-OPEC members, known as OPEC+, reached an agreement on an increase in crude oil output by as much as 500,000 bpd for January, 2021. Also, the decision on the amount of easing crude oil cuts in the future months will be made based on the global oil markets condition during a meeting due to be held by the group every month. According to the group, the collective crude oil output cuts by OPEC+ members will decrease from 7.7 million bpd to 7.2 million bpd in January 2021, down by 500,000 barrels. This will continue until the total increase reaches 2 million bpd. Meanwhile, those countries that did not fully comply with the agreement have to compensate for the amount by March, 2021. OPEC and its allies will comply with 7.7 million bpd of production curbs in December. Iran, Venezuela and Libya are exempt from any cuts. 12th OPEC+ Ministerial Meeting Ends  
The 12th OPEC and non-OPEC Ministerial Meeting (ONOMM) was held via videoconference, on Thursday, 03 December 2020. The 12th OPEC and non-OPEC Ministerial Meeting (ONOMM) was held via videoconference, on Thursday, 03 December 2020. The Meeting welcomed the new Russian Minister of Energy, HE Nikolai Shulginov. The Meeting recalled the rights of peoples and nations to permanent sovereignty over their natural wealth and resources. The Meeting reaffirmed the continued commitment of the participating producing countries in the



Declaration of Cooperation (DoC) to a stable market, the mutual interest of producing nations, the efficient, economic and secure supply to consumers, and a fair return on invested capital. The Meeting recalled the decision taken by all participating countries in the DoC at the 10th (Extraordinary) ONOMM on 12 April 2020 to adjust downwards overall crude oil production and the unanimous decisions taken at the 11th ONOMM on 6 June 2020. The Meeting welcomed the positive performance in overall conformity levels to the production adjustments since it last met in June, and the constructive response from many countries to the compensation mechanism in accommodating their underperformed volumes as agreed at the June ministerial meetings, and later amended in September 2020. Looking ahead, the Meeting emphasized that it was vital that DoC participants, and all major producers, remain fully committed to efforts aimed at balancing and stabilizing the market. It noted that renewed lockdowns, due to more stringent COVID-19 containment measures, continue to impact the global

economy and oil demand recovery, with prevailing uncertainties over the winter months. In light of the current oil market fundamentals and the outlook for 2021, the Meeting agreed to reconfirm the existing commitment under the DoC decision from 12 April 2020, then amended in June and September 2020, to gradually return 2 mb/d, given consideration to market conditions. Beginning in January 2021, DoC participating countries decided to voluntary adjust production by 0.5 mb/d from 7.7 mb/d to 7.2 mb/d. Furthermore, DoC participating countries agreed to hold monthly OPEC and non-OPEC ministerial meetings starting January 2021 to assess market conditions and decide on further production adjustments for the following month, with further monthly adjustments being no more than 0.5 mb/d. The Meeting also agreed to extend the compensation period established from the 11th ONOMM, and later amended in September 2020, for the period of January until the end of March 2021, to ensure full compensation of over production from all DoC participating countries. OPEC and

non-OPEC participating countries urged Saudi Arabia's Minister of Energy HRH Prince Abdul Aziz bin Salman to continue in his role as Chair of the OPEC and non-OPEC Ministerial Meeting. His perseverance, diligence and extraordinary efforts have been highly appreciated by all participating countries and instrumental in helping counter the impacts of the COVID-19 pandemic and in stabilizing the oil market through the successful implementation of DoC objectives. HRH Prince Abdul Aziz bin Salman accepted the offer to continue in his role as Chairman of the Meeting and vowed to vigorously pursue the sustainable oil market stability desired by both producers and consumers. The Meeting also expressed its deep appreciation and gratitude to HE Alexander Novak, Deputy Prime Minister of the Russian Federation, for his exemplary leadership as co-Chair of the ONOMM. The Meeting asked him to continue in this role and thanked him for his tireless efforts and strong support for the DoC during these extremely challenging times. The Meeting also noted the four-year anniversary of the signing of the DoC

on 10 December 2016 and commended participating countries for their continued commitment to principles underpinning the DoC. Zangeneh: OPEC+ decision was wise  
Crude oil output cuts will decrease from previously-agreed amount of 7.7 million bpd to 7.2 million bpd in January 2021, down 500,000 bpd, Iran's Minister of Petroleum, Bijan Zangeneh, said, adding it was a wise decision. Zangeneh made the remark after the 12th OPEC and non-OPEC Ministerial Meeting held on Thursday, adding OPEC+ meetings need to be held monthly to decide on the curbs for other months. However, if further easing was needed, it should not be more than 500,000 barrels per day, he said, emphasizing the decision for future months would depend on crude oil supply and demand in the market. Due to the uncertainty in the market, monthly meeting could help to maintain market stability and support OPEC and non-OPEC's objective to create a fair price in the market. I do not think the decision will have an influential effect on the market in terms of decreasing the prices as producing 500,000 barrels is not a big amount.

## News

### Iran Cannot Be Removed from Global Oil Market

An Iranian foreign ministry spokesman said: «Despite the US pressure, Iran will never be excluded from the global oil and gas market.» Addressing a virtual press conference on Tuesday, December 1, Saeed Khatibzadeh said, «Iran is the only country that connects 70% of oil and gas energy in the Persian Gulf and the Caspian Sea.» He also added that the oil and gas market is a competitive one, and US has failed miserably despite all the pressure to remove Iran from the world and regional markets.

**President Rouhani:**

### Iran Economy has shown it is Large, Resilient

The President said that 15 South Pars projects were completed under his administration, while in previous administrations only 10 phases were completed, adding that the commissioning of national projects shows that Iran's economy is large and resilient under the sanctions.

ADr. Hassan Rouhani, today (Thursday, November 26) at the ceremony of inaugurating national plans of the Ministry of Petroleum, which was done through video conference, said: «Today we witnessed an important opening as people saw that when our enemies wanted to boycott and isolate us or to disappoint us about the future of the country, we inaugurated projects worth about 30,000 billion tomans (300,000 billion Iranian rials); certainly, such projects are unbelievable for all those who had sinister designs for us.» He considered the operation of Lordegan urea and ammonia project very important, and added: «This project has an export dimension for us, so it is very important. Also, the project of 50,000 barrels of skid-mounted processing unit in the West Karoun region is important for us, because we have stepped into such an industry for the first time. The total return on investment after four years is very important in such a plan, and 80% of the employees active in Lordegan Petrochemical Plant are from the locals.»



آدرس کانال تلگرامی:

@daneshnaft



نشانی اینترنتی:

www.daneshnaft.ir



مدیر عامل سازمان مدیریت صنعتی اعلام کرد:

## استعدادیابی و پرورش مشاوران حرفه‌ای مدیریت ایران

هستند و بگونه ای ارائه می شوند که مخاطبان بتوانند مباحث را در پروژه های مشاوره ای سازمان مدیریت صنعتی یا پروژه های شخصی خود عملیاتی کنند. وی خاطر نشان کرد: این برنامه برای چهار طیف از مستعدان و علاقه مندان فعالیت در حوزه ی مشاوره ی مدیریت طراحی شده است و نحوه ی اجرای برنامه برای هر یک از این گروه ها، بسته به شرایط و دست بندی انجام شده، متفاوت است.

علاقتمندان می توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به نشانی زیر مراجعه کنند:

[https://consulting.imi.ir/shamsa/?utm\\_source=whatsapp&utm\\_medium=social%20media&utm\\_campaign=whatsapp%20shamsa](https://consulting.imi.ir/shamsa/?utm_source=whatsapp&utm_medium=social%20media&utm_campaign=whatsapp%20shamsa)

برنامه استعدادیابی و پرورش مشاوران حرفه‌ای مدیریت ایران، با رویکردی نوین بر پایه‌ی شناسایی، انتخاب و پرورش گام به گام استعدادها و مشاوره مدیریت در کشور طراحی شده است.

به گزارش روابط عمومی سازمان مدیریت صنعتی، ابوالفضل کیانی بختیاری مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی با اعلام این خبر، اظهار داشت: هدف اصلی این برنامه تقویت و توسعه‌ی ظرفیت مشاوره مدیریت در کشور؛ ضمن شناسایی و جذب استعدادها و بالقوه و بالفعل این حوزه در شبکه مشاوران سازمان (شمسا) است. کیانی بختیاری افزود: این برنامه بگونه‌ای طراحی شده که منطبق با نیاز بازار کار و نیاز مشاوران مدیریت باشد و تمامی ماژول های برنامه کاملاً کاربردی و مهارتی



## لکوموتیو بهینه‌سازی چگونه به حرکت درمی آید؟

رقابتی داریم. همکاری‌های بین‌المللی کاهش یافته است و در جذب سرمایه و فناوری دچار مشکل شده‌ایم. لذا باید برای تامین مالی و انتقال تکنولوژی از ظرفیت‌های موجود از کشورهایی که خواهان همکاری با ما هستند استفاده کنیم. همچنین در حوزه کسب و کار بهینه‌سازی انرژی نیز با محدودیت‌هایی مواجه هستیم. در حال حاضر بازار خدمات انرژی در کشور شکل نگرفته است. وقتی چنین بازاری وجود داشته باشد یک شرکتی با من صاحب ساختمان قرارداد می‌بندد که با آوردن سرمایه و فناوری در این ساختمان مصرف را کاهش می‌دهد. در صورت وجود کسب و کار خدمات انرژی هم به صورت رایگان فناوری به خانه‌ها می‌آید مثلاً بخاری‌ها نو می‌شوند یا اینکه مثلاً در سطح شهر ناوگان اتوبوس شهری نو می‌شود و هم هزینه مشتریان کاهش می‌یابد. متأسفانه تا به الان هم چنین بازاری در کشور ما شکل نگرفته است. علت آن هم مخدوش بودن سیاست‌ها و عدم انسجام در اجرای آنها است.

**یجاد ظرفیت صادراتی باعث حرکت لکوموتیو بهینه‌سازی مصرف انرژی می‌شود**

مثلاً در طرح سی‌ان‌جی‌سوز کردن خودروها، در صورت توسعه CNG، ظرفیت صادراتی به‌ترین افزایش می‌یابد لذا سرمایه‌گذاری انجام شده برای دوگانه‌سوزی رایگان CNG از طریق صادرات بنزین برمی‌گردد. اما در حوزه گاز این موضوع صق نمی‌کند. زیرا در حال حاضر ظرفیتی برای صادرات گاز ایجاد نشده است و در صورتی که مثلاً طرح بهینه‌سازی مصرف موتورخانه‌ها اجرایی شود، در نهایت گاز صرفه‌جویی شده دوباره در همین خط لوله به قیمت پایین خواهد سوخت. در نتیجه اجرای این طرح در شرایط فعلی از صرفه اقتصادی می‌افتد و لکوموتیو بهینه‌سازی مصرف گاز متوقف می‌شود. به همین دلیل الان خود شرکت ملی گاز اقدام به اجرای طرح بهینه‌سازی مصرف در موتورخانه‌ها کرده است و بخش خصوصی سرمایه‌ای در این حوزه وارد نکرده است. طبق آیین‌نامه بهینه‌سازی مصرف انرژی چنانچه کسی در پروژه‌های بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری کند، به مدت ۵ سال گواهینامه صرفه‌جویی برای او صادر می‌شود و هر زمان این گواهی را به شرکت گاز ارائه دهد، شرکت ملی گاز موظف است که گاز صرفه‌جویی شده را به او تحویل دهد. برای مثال اگر در خانه‌ای با سرمایه‌گذاری باعث صرفه‌جویی شوید، به ازای هر متر مکعبی که صرفه‌جویی صورت گرفت، این گاز به مدت ۵ سال در قالب گواهینامه صرفه‌جویی می‌تواند این گاز را به پتروشیمی‌ها بفروشد. مثلاً اگر پتروشیمی از شبکه توزیع گاز را متر مکعبی ۸۰۰ تومان خرید می‌کند، آن بخش خصوصی گاز را متر مکعبی ۷۰۰ تومان به او می‌فروشد. در این فرآیند سرمایه‌گذاران گواهینامه صرفه‌جویی را به پتروشیمی می‌دهند و پتروشیمی به آن‌ها به ازای میزان صرفه‌جویی گاز که در گواهینامه ذکر شده است مترمکعبی ۷۰۰ تومان پرداخت می‌کند. بعد پتروشیمی با در دست داشتن این گواهینامه آن گاز را از شرکت ملی گاز مجانی دریافت می‌کند، چون قبلاً پول آن را به بخش خصوصی پرداخت کرده است. در این شیوه هم طرح‌های بهینه‌سازی مصرف توجه پیدا می‌کند و هم مکانیزم بازار کار را انجام می‌دهد و اصلاً نیازی به مداخله دولت ندارد.



به افزایش است؟ در بحث سیاست‌گذاری ما یک سیاست منسجم نداریم که بستر لازم برای مشارکت مردم و بخش خصوصی در اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی را فراهم کند. به نظر بنده متولی اصلی پیگیری موضوع بهینه‌سازی مصرف انرژی، شورای عالی انرژی است که برای اجرای آیین‌نامه بهینه‌سازی ذیل خود کمیسیون صرفه‌جویی انرژی تشکیل داده است. این کمیسیون قدرت دارد که وزارت نفت و سازمان محیط زیست و وزارت صمت را در مورد اجرای این آیین‌نامه بسیج کند. رئیس این کمیسیون سازمان برنامه و بودجه هست که خودش هم در این زمینه قدمی برنمی‌دارد که بتواند دستگاه‌های اجرایی را به ارائه برنامه وادار کند. سازمان برنامه و بودجه به عنوان دبیرخانه شورای عالی انرژی موظف است وزارت نفت، نیرو و سازمان محیط زیست و وزارت شهرسازی و وزارت صمت را گرد هم آورد و برای تدوین برنامه و اجرای آنها از این ارگان‌ها مطالبه کند و بر عملکرد آنها نظارت داشته باشد. خب وقتی یک نهاد بالاسری این نظارت و سازماندهی را انجام نمی‌دهد، طبیعتاً این وزارتخانه‌ها نیز کار را رها می‌کنند. موضوع دیگری که بر عدم اجرای آیین‌نامه بهینه‌سازی مصرف انرژی تأثیر می‌گذارد، بحث مدیریتی و اجرایی است. ما یک برنامه منسجم برای اجرای بهینه‌سازی انرژی در کشور نداریم. مدیریت منسجمی برای اجرای این برنامه وجود ندارد. بسته‌های حمایتی برای اجرای این سیاست‌ها تهیه نشده است و اینکه مشارکت مردم باید به چه صورتی باشد، نقش دیوانسالاری به چه صورت باشد یا نقش نهادهای اجرایی چیست مشخص نشده است. بنابراین بخش خصوصی یک برنامه شفاف و منسجم و بسطری جذاب و رقابتی حضور خود برای اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی را نمی‌بیند. افزون بر مسائل برنامه‌ریزی و سیاستی، مشکلاتی نیز در بخش اقتصادی و اجتماعی وجود دارد. شفاف نبودن عملکرد نظام مالی در نظام بانکداری باعث شده است هزینه سرمایه‌گذاری بالا بروند. همچنین بخش خصوصی به سختی می‌تواند اعتباری را برای بهینه‌سازی انرژی از بانک‌ها دریافت کند. لذا عدم دسترسی بخش خصوصی به منابع مالی لازم یکی دیگر از چالش‌ها است. البته در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی برخی محدودیت‌های فنی و تکنولوژی نیز وجود دارد. ما محدودیت‌هایی در جذب فناوری، توسعه فناوری در صنعتی کردن و تجاری‌سازی، ریسک ورود به بازار

بازار یک نفر می‌توانست صرفه‌جویی کند و پس از تأیید صرفه‌جویی انجام شده از وزارت نفت گواهی صرفه‌جویی بگیرد و آن گواهی را به بخش دیگری که مثلاً به گاز نیاز دارد بفروشد. این آیین‌نامه به تصویب شورای عالی انرژی رسید و ابلاغ شد، اما در آنجا بحث صادرات را حذف کردند و اجازه ندادند بخش خصوصی در این حوزه وارد شود. اینکه بخش خصوصی بتواند انرژی را صادر کند تأثیر زیادی در ایجاد مشوق برای اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی داشت اما در هر صورت مسئولین شورای عالی انرژی آن را تأیید نکردند، ولی کلیات آیین‌نامه تصویب شد. از آن روز به بعد تلاش شد این آیین‌نامه اجرایی شود و قرار بود در چارچوب آیین‌نامه بهینه‌سازی انرژی و چند طرح اجرا شود.

بلاخره چندین پروژه شناسایی شد اما دو مشکل بروکراسی برای اجرای آنها وجود داشت. یکی اینکه صدور گواهی صرفه‌جویی باید به تصویب شورای اقتصاد برسد. یعنی این طرح‌ها را باید سازمان برنامه به شورای اقتصاد می‌فرستاد و چندین ماه بود که سازمان برنامه جلس‌های را تشکیل نداده بود و این طرح‌ها هم‌بظور پلاتنکلیف مانده بودند. این مسائل بروکراتیک نشان داد که در اجرای برنامه مشکلات اساسی وجود دارد. مشکل دیگر این بود در دستگاه‌های اجرایی عزم لازم برای اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی دیده نمی‌شد. از طرفی دیگر نظام نظارتی ما نیز دچار ضعف‌های جدی است و هیچ کسی پیگیری و نظارت نمی‌کند که چرا این قوانین و یا سیاست‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی اجرای نمی‌شود.

**خواب سنگین شورای عالی انرژی درباره سیاست‌های بهینه‌سازی مصرف**

در سطح کلان بر اساس ماده ۵ قانون اصلاح الگوی مصرف مسئول اصلی سیاست‌های راهبردی انرژی شورای عالی انرژی کشور است. این شورا آیین‌نامه بهینه‌سازی مصرف را تصویب کرده و الان باید بر اجرای آن نظارت کند اما هم‌اکنون سه سال از تصویب آن می‌گذرد و هیچ نظارتی بر اجرای این سیاست‌ها وجود ندارد که چرا این آیین‌نامه‌ای که تصویب شده است اجرا نمی‌شود. نظام نظارتی باید به این مسائل بپردازد و آنها را مشخص کند. در سال‌های ۹۰ تا ۹۵ سیاست‌های کلی نظام از جمله سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی همه بر بهینه‌سازی مصرف انرژی تأکید کردند. چرا این سیاست‌های کلی نظام اجرا نمی‌شود و همچنان شدت مصرف انرژی کشور رو

قرار بگیرد، با توجه به رقم پایین فروش داخلی گاز دوره بازگشت سرمایه طولانی خواهد شد و از طرفی دیگر بخش خصوصی از بازگشت سرمایه خود اطمینان لازم را ندارد.

در نتیجه تضمین بازگشت سرمایه توسط دولت برای بخش خصوصی بسیار حائز اهمیت است. یکی از مشکلات اساسی برای ورود بخش خصوصی به حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی این است که این بخش به تعهدات دیوانسالاری دولت اعتماد ندارد و تجربه تاریخی ما در مورد انرژی‌های تجدیدپذیر نشان داد که بخش خصوصی که در این حوزه فعالیت کردند نتوانستند منابع خود را از وزارت نفت یا نیرو پس بگیرند و یا با مشکلات فراوانی روبرو شدند. در سال ۹۳ طرح پایلوتی را برای بهینه‌سازی مصرف انرژی در موتورخانه‌ها راه‌اندازی کردیم. ۲۰۰ موتورخانه را بررسی کردیم و جمع‌بندی کردیم که باید بستری فراهم شود که بهینه‌سازی مصرف انرژی از طرف مردم و توسط بخش خصوصی انجام شود. لذا باید ساختار ایجاد می‌کردیم که این موضوع تحقق یابد. یک چالش اساسی این بود که قیمت انرژی در ایران خیلی پایین است به طوری که برای بخش خصوصی نمی‌صرفد. از آن زمان فکر می‌کردیم که قیمت‌ها را بتوان به راحتی افزایش داد اما دیدیم نه نمی‌شود، زیرا ثبات اجتماعی و سیاسی زیادی را در بی دارد. تجربه افزایش قیمت بنزین در سال ۹۸ هم این موضوع را ثابت کرد.

**چگونه پروژه‌های بهینه‌سازی برای بخش خصوصی صرفه اقتصادی پیدا کرد؟**

در آن زمان بنده از معاونت برنامه‌ریزی وزارت نفت به طور جدی پیگیر بودم که طرح جدیدی در حوزه بهینه‌سازی مصرف تدوین کنیم. در آن سال قانون رفع موانع تولید و سازماندهی نظام بانکی در اردیبهشت سال ۹۴ به تصویب رسید. پیشنهاد بنده این بود که به آیین‌نامه ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، بندی اضافه کنیم که هر کسی در حوزه بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری کرد و باعث صرفه‌جویی در انرژی شد، بتواند آن را بفروشد یا صادر کند. دلیل این پیشنهاد این بود که در حال حاضر در داخل کشور قیمت انرژی در بخش‌های مختلف متفاوت است. مثلاً قیمت گاز خوراک پتروشیمی با قیمت گاز مورد نیاز صنعت یا بخش خانگی متفاوت است. اگر فرض کنیم در بخش خانگی قیمت گاز مترمکعبی ۱۰ تومان و قیمت گاز خوراک پتروشیمی‌ها متر مکعبی ۸۰۰ تومان است، در صورتی که بخش خصوصی برای اجرای طرح بهینه‌سازی مصرف گاز سرمایه‌گذاری کند و صرفه‌جویی صورت بگیرد، می‌تواند این گاز صرفه‌جویی شده را به پتروشیمی‌ها با قیمت بالاتری بفروشد و به این ترتیب برخی از طرح‌های بهینه‌سازی توجیه پیدا می‌کند. در مورد برق هم هم‌بظور است زیرا تعرفه برق تجاری خیلی بیشتر از برق خانگی است. از طرفی بعضی مکان‌ها مثل مساجد یا مراکز آموزشی قیمت برقشان نزدیک به صفر است. این مدل در این موارد نیز قابل پیاده‌سازی است. سپس به آیین‌نامه ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید که در تیرماه ۹۴ تصویب شد، بندی اضافه شد که طبق آن هر کسی در حوزه صرفه‌جویی انرژی سرمایه‌گذاری کند، می‌تواند انرژی صرفه‌جویی شده را بفروشد و یا صادر کند. اگر بتواند صادر کند خیلی از طرح‌های بهینه‌سازی توجیه پیدا می‌کند. بر اساس این آیین‌نامه، ما آیین‌نامه بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط‌زیست را تهیه کردیم. طبق این طرح در چارچوب

یدالله سبوحی  
عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه شریف  
اجرای طرح‌های بهینه‌سازی انرژی از مسیر افزایش قیمت حامل‌های انرژی ممکن نیست بلکه ایجاد ظرفیت صادراتی باعث حرکت لکوموتیو بهینه‌سازی مصرف انرژی می‌شود. اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی یکی از اولویت‌های فراموش شده در طول سالیان گذشته است. در این بین هر چند طرح‌های خوبی مانند ارتقای کارایی موتورخانه ساختمان‌های مسکونی، اداری و تجاری، نوسازی ۶۵ هزار دستگاه کامیون فرسوده، جایگزینی ۱۷ هزار اتوبوس شهری دیزلی با اتوبوس‌های گازسوز و مواردی از این دست تدوین شد، اما پیگیری و اجرای آنها یا به کلی متوقف شده است و یا با سرعت کمی در حال انجام است. بررسی شاخص‌های شدت مصرف انرژی حاکی از آن است که کشور ایران یکی از پرمصرف‌ترین کشورهای دنیا است، این موضوع علیرغم اینکه یک نقطه ضعف اساسی به شمار می‌آید، فرصت مناسبی را نیز پیش‌روی دولت و وزارت نفت قرار می‌دهد تا با اجرای طرح‌های بهینه‌سازی هم به کاهش مصرف انرژی کمک کند و با صادرات آن درآمدهای ارزی خود را افزایش دهد و هم با تشویق بخش خصوصی به اجرای پروژه‌ها زمینه ایجاد اشتغال زیادی را در سراسر کشور فراهم کند. نکته جالب توجه اینکه اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی نیازی به جیب پرپول ندارد، بلکه درآمد لازم برای اجرای آنها از طریق صرفه‌جویی در مصرف سوخت برمی‌گردد. اما علیرغم اولویت طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و ایجاد ظرفیت قانونی برای تامین مالی طرح‌های به صورت گفته شده، اجرای این طرح‌ها از دستور کار خارج شده‌اند.

بحث بهینه‌سازی مصرف انرژی بیش از ۲۰ سال پیش در کشور به صورت جدی مطرح شده است. از برنامه‌های پنج ساله دوم به بعد، همچنان بر این مسئله تأکید می‌شود. در سال ۹۹ قانون هدفمندسازی یارانه انرژی و قانون اصلاح الگوی مصرف تصویب شدند که در این مصوبه‌ها بر بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور تأکیدات جدی شده است. همچنین در قانون بودجه سال ۹۳ نیز بند قاف برای اجرای سیاست‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی مصوب شد. طبق بند قاف برای اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی ضروری است که بخش خصوصی در این حوزه فعال شود و دولت نیز تضمین کند که از محل صرفه‌جویی انرژی که بخش خصوصی انجام داده و اعتباراتی که شرکت ملی نفت ایران به تصویب شورای ملی اقتصاد رسانده است بازگشت سرمایه بخش خصوصی را تضمین کند. در آن سال آقای سیفی، مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی بودند و صحبت‌های زیادی برای اجرای بند قاف قانون بودجه ۹۳ شد. بنده در آن زمان به دو نکته اشاره داشتم: یکی اینکه بهینه‌سازی مصرف انرژی بدون مشارکت مردم و بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست. یعنی دولت باید بسترهای مناسب برای تشویق بخش خصوصی به انجام پروژه‌های بهینه‌سازی را ایجاد می‌کند و در چارچوب آن بسترها این پروژه‌ها انجام شود. اما از طرفی قیمت حامل‌های انرژی در ایران خیلی کم است و لذا سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بهینه‌سازی توجیه اقتصادی ندارد. زیرا اگر قرار باشد بخش خصوصی مثلاً برای کاهش مصرف گاز سرمایه‌گذاری کند و این گاز صرفه‌جویی شده دوباره در بخش خانگی مورد استفاده

گزارش دانش نفت از دوازدهمین نشست اوپک پلاس؛

# اجماع بر کاهش ۵۰۰ هزار بشکه ای نفت

## وزیر نفت پس از نشست وزارتی اوپک و غیر اوپک: اوپک پلاس تصمیم عاقلانه ای گرفت



بازگشت منصفانه سرمایه گذاری و بازار پایدار تأکید شد؛ توافق دهمین نشست فوق العاده اوپک و غیر اوپک در ۱۲ آوریل سال ۲۰۲۰ برای کاهش تدریجی تولید نفت خام و اجماع یازدهمین نشست اوپک و غیر اوپک در ششم ژوئن نیز مورد عملکرد مثبت اعضا در پایبندی به توافق کاهش تولید از زمان نشست وزیران اوپک و غیر اوپک در ماه سپتامبر ۲۰۲۰ پس از آن در سپتامبر ۲۰۲۰ برای دوره ژانویه تا پایان مارس ۲۰۲۱ تمدید شود، تا این اطمینان حاصل شود که همه کشورهای شرکت کننده در توافقنامه همکاری تخطی در پایبندی را جبران می کنند. کشورهای عضو و غیر اوپک، از عبدالعزیز بن سلمان، وزیر انرژی عربستان سعودی خواستند که به نقش خود به عنوان رئیس نشست اوپک و غیر اوپک ادامه دهد. همه کشورهای شرکت کننده از استقامت، تلاش و پشتکار فوق العاده وی در کمک به مقابله با آثار منفی همه گیری ویروس کرونا و ایجاد ثبات در بازار نفت از طریق اجرای موفقیت آمیز اهداف توافقنامه همکاری قدرانی کردند. عبدالعزیز بن سلمان نیز ادامه فعالیت به عنوان رئیس نشست اوپک و غیر اوپک را پذیرفت و متعهد شد که با قدرت برقراری ثبات پایدار بازار نفت مورد نظر تولیدکنندگان و مصرف کنندگان را پیگیری کند. در دوازدهمین نشست وزیران نفت و انرژی کشورهای تولیدکننده عضو و غیر عضو اوپک همچنین از الکساندر نوک، معاون نخست وزیر روسیه، برای همکاری در ریاست این نشست قدرانی و از وی خواسته شد تا به نقش خود در اداره این نشست ادامه دهد و از وی به دلیل تلاش های خستگی ناپذیر و حمایت قاطعانه اش از توافقنامه همکاری در دوران بسیار دشوار، قدرانی شد. سرانجام به چهار سالگی امضای توافقنامه همکاری از ۱۰ دسامبر ۲۰۱۶ اشاره و از کشورهای شرکت کننده برای تعهد مداوم خود به اصول بنیادی این توافقنامه قدرانی شد.

می تواند به حفظ ثبات در بازار و تحقق هدف اوپک و غیر اوپک برای رسیدن به قیمتی منصفانه در بازار کمک کند؛ زنگنه درباره تأثیرگذاری این تصمیم بر قیمت بازار نیز گفت: بعید می دانم تأثیر تعیین کننده ای بر بازار داشته باشد، زیرا روزانه ۵۰۰ هزار بشکه در ماه مارس سال ۲۰۲۱ میلادی برای جبران فرصت خواهند داشت. کشورهای عضو اوپک و متحدانش در ماه دسامبر امسال همچنان به توافق کاهش تولید روزانه ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز پایبند خواهند بود. بر این اساس، ایران، ونزوئلا و لیبی نیز همچنان از هرگونه کاهش تولید مستثنا هستند.

**تهدیه و تنظیم؛ محسن آقایی**  
دوازدهمین نشست وزیران نفت و انرژی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش بعد از ظهر روز پنجشنبه (۱۳ آذرماه) از طریق ویدئوکنفرانس آغاز شد. دوازدهمین نشست وزارتی تولیدکنندگان نفت عضو ائتلاف اوپک پلاس که قرار بود روز سه شنبه (۱۱ آذرماه) برگزار شود برای مذاکرات بیشتر میان کشورهای عضو و غیر عضو اوپک به امروز (پنجشنبه، ۱۳ آذرماه) موکول شده بود. بیژن زنگنه، وزیر نفت پس از پایان یکصدهوشستادمین نشست عادی اوپک در روز دوشنبه (دهم آذرماه) اظهار کرده بود: اجماع در تصمیم گیری نیازمند حوصله و مذاکره است.

به هر تقدیر، دوازدهمین نشست وزارتی کشورهای عضو و غیر عضو اوپک با توافق نظر بر سر تسهیل روزانه ۵۰۰ هزار بشکه ای توافق کاهش تولید برای ژانویه ۲۰۲۱ پایان یافت. ۲۳ کشور عضو و غیر عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) روز پنجشنبه، ۱۳ آذرماه در دوازدهمین نشست وزیران نفت و انرژی ائتلاف اوپک پلاس از طریق ویدئوکنفرانس، بر سر افزایش تولید روزانه ۵۰۰ هزار بشکه ای برای ژانویه سال ۲۰۲۱ میلادی به اجماع رسیدند و تصمیم گرفتند برای تعیین مقدار تسهیل کاهش تولید (افزایش تولید) در ماه های آینده، هر ماه بر اساس شرایط بازارهای جهانی نفت نشست برگزار کنند. بر این اساس، کاهش تولید روزانه تولیدکنندگان عضو ائتلاف اوپک پلاس از رقم ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در ماه ژانویه ۲۰۲۱ با افزایش روزانه ۵۰۰ هزار بشکه ای در ژانویه ۲۰۲۱ به ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز می رسد، اعضا همچنین تأکید کردند که این روند تا زمانی که مجموع تسهیل کاهش تولید (افزایش تولید) به روزانه ۲ میلیون بشکه برسد، ادامه خواهد

داشت. در عین حال کشورهایی که تاکنون به تعهد خود پایبندی ضعیفی داشته اند تا ماه مارس سال ۲۰۲۱ میلادی برای جبران فرصت خواهند داشت. کشورهای عضو اوپک و متحدانش در ماه دسامبر امسال همچنان به توافق کاهش تولید روزانه ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز پایبند خواهند بود. بر این اساس، ایران، ونزوئلا و لیبی نیز همچنان از هرگونه کاهش تولید مستثنا هستند.

**اوپک پلاس تصمیم عاقلانه ای گرفت**  
وزیر نفت گفت: بر اساس توافق دوازدهمین نشست وزارتی اوپک پلاس، مقدار کاهش عرضه تولیدکنندگان عضو و غیر عضو اوپک در ژانویه ۲۰۲۱ روزانه ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه خواهد بود که با توجه به جلب نظر همه اعضا، تصمیم عاقلانه ای است. بیژن زنگنه شامگاه پنجشنبه (۱۳ آذرماه) پس از برگزاری دوازدهمین نشست وزیران نفت و انرژی کشورهای عضو و غیر عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) موسوم به اوپک پلاس در جمع خبرنگاران گفت: کاهش تولیدی که تا پایان سال جاری میلادی داریم ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه است که این مقدار کاهش تولید برای ماه ژانویه ۲۰۲۱ به ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه تغییر یافت و مقدار کاهش تولید در ماه های پس از ژانویه نیز در نشست های بعدی وزارتی اوپک پلاس مشخص می شود. وی افزود: اگر طی ماه های آینده نیز برای تغییر سطح کاهش تولید تصمیمی گرفته شود، به هر حال این مقدار بیش از ۵۰۰ هزار بشکه نخواهد بود؛ زنگنه با بیان اینکه تصمیم نهایی در ماه های آینده و در نشست های آینده گرفته می شود، ادامه داد: هر تصمیمی در این زمینه تابع عرضه و تقاضای بازار خواهد بود و به نظر می رسد این تصمیم که با جلب نظر اعضا گرفته شد، عاقلانه است. وی افزود: با توجه به عدم قطعیت های نشست های ماهانه

۵۰۰ هزار بشکه رقم زیادی نیست، ضمن اینکه تصمیم کنونی برای یک ماه گرفته شده است و بهبود ماه های بعدی در نشست های آینده تصمیم گیری می شود.

**بیانیه پایانی دوازدهمین نشست وزارتی اوپک و غیر اوپک**  
دوازدهمین نشست وزیران نفت و انرژی کشورهای تولیدکننده عضو و غیر عضو اوپک با صدور بیانیه ای به کار خود پایان داد. این نشست از طریق ویدئوکنفرانس با حضور ۲۳ کشور عضو با انتشار بیانیه ای به کار خود پایان داد. ابتدای نشست به نیکولای شولگینوف، وزیر جدید انرژی روسیه خوشامد گفته شد همچنین بر حقوق ملت ها و دولت ها و حاکمیت دائمی بر ثروت و منابع طبیعی شان تأکید شد. در ادامه به تهمید کشورهای تولیدکننده حاضر در توافقنامه همکاری (Declaration of Cooperation) بر منافع مشترک کشورهای تولیدکننده، عرضه کارآمد، مقرون به صرفه و مطمئن برای مصرف کنندگان و

### اخبار

#### نخستین مجموعه الکتروپمپ های طرح گوره - جاسک تحویل می شود

شرکت مهندسی و توسعه نفت اعلام کرد: نخستین مجموعه الکتروپمپ های ساخت داخل مختص طرح راهبردی انتقال نفت خام گوره به جاسک، به زودی تحویل می شود. شرکت متن اعلام کرده است که تاکنون ساخت بیش از نیمی از ۲۰ الکتروپمپی که طبق قرارداد در دستور ساخت شرکت پمپ های صنعتی ایران قرار دارد، پایان یافته است و این الکتروپمپ ها به زودی تحویل طرح داده می شود. بر اساس این گزارش، همراه ارسال بود که قرارداد شرکت های متن و شرکت پمپ های صنعتی ایران به ارزش تقریبی ۱۹ میلیون یورو و با هدف ساخت و خدمات پشتیبانی ۲۰ دستگاه الکتروپمپ امضا شد؛ متن همزمان با شرکت پمپ ایران هم قراردادی مشابه شرکت پمپ های صنعتی ایران امضا کرد و قرارداد سوم نیز بین شرکت های متن و پتکو به ارزش تقریبی ۱۰ میلیون یورو با هدف ساخت و خدمات پشتیبانی ۱۰ دستگاه الکتروپمپ امضا شد. به این ترتیب، ساخت و تأمین ۵۰ الکتروپمپ مورد نیاز طرح انتقال نفت خام گوره به جاسک به سه شرکت پمپ ساز ایرانی سپرده شد تا پس از واگذاری ساخت بخش خطوط لوله و مخازن ذخیره سازی به شرکت های ایرانی، سیر حضور فعالان داخلی در این طرح تکمیل شود. در همین زمینه غلامرضا کرامتی، مشاور صنعتی وزیر نفت و تورج دهقانی، مدیرعامل شرکت متن روز سه شنبه (۱۱ آذرماه) از روند پیشرفت ساخت الکتروپمپ ها در شرکت پمپ های صنعتی ایران بازدید کردند. در ادامه این بازدید، دهقانی از شرکت رستگروه هم که بخشی از شیرهای کنترلی مورد نیاز برای خط لوله این طرح را می سازد، بازدید کرد و از نزدیک در جریان روند پیشرفت ساخت این شیرآلات قرار گرفت. طرح انتقال نفت خام گوره به جاسک، طرحی ملی و راهبردی است که با حمایت دولت و راهبری شرکت ملی نفت ایران و با هدف ایجاد ظرفیت انتقال روزانه یک میلیون بشکه نفت خام، ذخیره سازی و صادرات آن از طریق پایانه جدید جاسک، تضمین استمرار صادرات نفت خام، تمرکززدایی از پایانه های صادراتی و متنوع سازی آن و توسعه پایدار و اشتغال زایی در سواحل مکران اجرا می شود. از مهم ترین پروژه های این طرح ملی، می توان به تأمین و احداث یک هزار کیلومتر خط لوله ۴۲ اینچ سازگار با نفت ترش، احداث پنج تلمبه خانه و سه ایستگاه بین راهی خط لوله و برق رسانی به آنها، احداث ایستگاه های دریافت و ارسال توپک و ترمینال پایانی، احداث مخازن ذخیره سازی به ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه در منطقه جاسک و احداث تأسیسات دریایی شامل سه گوی شناور، حوضچه آرامش و تأسیسات جانبی آن در سواحل مکران اشاره کرد.

#### ثبت نام ۲۳ آذرماه؛

#### طرح توانمندسازی نیروهای قرارداد مدت موقت نفت کلید خورد

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزارت نفت، سایت [cipmd.lms.ir](http://cipmd.lms.ir) و برای ثبت نام همکاران به منظور شرکت در طرح توانمندسازی نیروهای قراردادی مدت موقت معرفی کرد.

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزارت نفت اعلام کرد: «به اطلاع همکاران قراردادی مدت موقت وزارت نفت می رساند سایت [cipmd.lms.ir](http://cipmd.lms.ir) برای ثبت نام و شرکت در آزمون آنلاین قابل دسترسی است.» بر اساس اعلام این معاونت، زمان ثبت نام در این آزمون ۲۳ آذرماه است و آزمون های آنلاین آن شامل ارزیابی شناختی، توانمندی شناختی و زبان انگلیسی در تاریخ های ۳۰ آذر و هفتم دی ماه برگزار می شود.

#### نخستین کمپرسور تبرید به دست متخصصان داخلی راه اندازی شد

مدیرعامل گروه پتروپارس از راه اندازی کمپرسور تبرید پالایشگاه فاز ۱۹ پارس جنوبی به دست متخصصان داخلی برای نخستین بار در منطقه پارس ۲ خبر داد.

به گزارش دانش نفت به نقل از شرکت پتروپارس، حمیدرضا مسعودی با بیان اینکه این کمپرسور به فناوری روزآمد دنیا مجهز و راه اندازی آن بسیار حساس و پیچیده است، تصریح کرد: با وجود این مهندسان گروه پتروپارس با همکاری دیگر متخصصان داخلی تصمیم به راه اندازی آن بدون حضور سازنده خارجی گرفتند. وی اظهار کرد: گروه پتروپارس طی حدود ۲۰ هزار ساعت کار کارشناسی و عملیاتی و با روحیه جهادی موفق به راه اندازی این کمپرسور و تحویل آن به گروه بهره برداری پالایشگاه دهم به عنوان نخستین تجهیز از این نوع شدند. به گفته مدیرعامل گروه پتروپارس، این موفقیت در شرایطی به دست آمد که شرکت سازنده این کمپرسور به دلیل تحریم های غیرقانونی از اعزام نماینده متخصص برای کنترل سیستم های ایمنی و راه اندازی خودداری کرده بود.

#### تکمیل زنجیره تولید محصولات قابل استحصال پالایشگاه فاز ۱۹

مسعودی با بیان اینکه توربوآکسیژنر چهارم و آخرین تجهیز واحد ۱۰۵ نیز از دیگر بخش هایی است که با همت و تلاش متخصصان مهندسان داخلی راه اندازی شده است، افزود: به این ترتیب آخرین ردیف افزایش جداسازی متان و اتان گاز فاز ۱۹ تکمیل و به مجتمع گاز پارس جنوبی تحویل شد. وی تأکید کرد: با راه اندازی این تجهیزات و به ویژه کمپرسور تبرید، واحدهای ۱۴۷ و ۱۴۸ پالایشگاه و مخازن ذخیره گاز مایع (ال بی جی) نیز به بهره برداری رسید و در نتیجه با تولید محصول با ارزش و گرانبهای گاز مایع، تولید روزانه ۲۰۰ تن محصول پروپان و ۱۲۵۰ تن محصول بوتان نیز افزایش یافت. مدیرعامل گروه پتروپارس تصریح کرد: خط لوله صادرات گاز مایع سرد از فاز ۱۹ به بندر صادراتی تمبک به عنوان آخرین مراحل تکمیل این طرح ملی آماده راه اندازی است. با توجه به دستاوردهای اشاره شده، برای نخستین بار در منطقه پارس ۲، زنجیره تولید محصولات در پالایشگاه فاز ۱۹ به طور کامل به سرانجام رسیده است.

## اخبار

## رئیس و رئیس‌علی‌البدل دوره‌های اوپک مشخص شدند

وزیر معدن و نفت آنگولا به مدت یک‌سال، ریاست دوره‌ای نشست‌های اوپک را به‌عهده خواهد داشت و وزیر نفت کنگو نیز در دوره زمانی یادشده، رئیس‌علی‌البدل دوره‌های اوپک خواهد بود.

دیامنتینو آزودو، وزیر معدن و نفت آنگولا بر اساس تصمیم وزیران نفت و انرژی اوپک و بر مبنای حروف الفبا، از یکم ژانویه ۲۰۲۱ (۱۲ دی‌ماه) به‌مدت یک سال ریاست دوره‌ای نشست‌های اوپک را به‌عهده خواهد داشت. در همین حال ژان مارک تیستره چیچایا، وزیر نفت کنگو نیز در دوره زمانی یادشده، رئیس‌علی‌البدل دوره‌ای اوپک خواهد بود. بر اساس این گزارش، امیرحسین زمانی‌نیا، نماینده ایران در هیئت‌عامل اوپک نیز به‌عنوان رئیس هیئت‌عامل این سازمان در سال ۲۰۲۱ برگزیده شده است.

## انتخاب نماینده ایران به‌عنوان رئیس هیئت‌عامل اوپک در ۲۰۲۱

امیرحسین زمانی‌نیا، نماینده ایران در هیئت‌عامل اوپک به‌عنوان رئیس هیئت‌عامل این سازمان در سال ۲۰۲۱ میلادی برگزیده شد.

هیئت‌عامل رکن اجرایی اوپک است و هدایت اداره امور سازمان، اجرای تصمیم‌های نشست، بررسی و اتخاذ تصمیم درباره گزارش‌های ارائه‌شده از سوی دبیرکل، ارائه گزارش‌ها و توصیه‌ها به نشست وزارتی، تنظیم بودجه سازمان برای هر سال تقویمی و تقدیم آن به نشست وزیران برای تصویب و... از عمده وظایف آن است.

## سرمایه‌گذاری ۶۶ میلیارد دلاری روسیه در صنعت پتر و شیمی

رئیس‌جمهوری روسیه گفت: پروژه‌های کلانی با سرمایه‌گذاری مجموع حدود ۵ تریلیون روبل (۶۶ میلیارد دلار) باید در صنعت پتروشیمی اجرا شود.

ولادیمیر پوتین، روز سه‌شنبه (۱۱ آذرماه) در نشست توسعه صنعت پتروشیمی اعلام کرد که تقاضای جهانی برای محصولات پتروشیمی سالانه حدود چهار درصد رشد می‌کند، در حالی که رشد سالانه تقاضای جهانی برای نفت تنها یک درصد است. وی افزود: این مسئله بسیار امیدوارکننده است. انتظار می‌رود میانگین رشد سالانه تقاضای جهانی برای محصولات پتروشیمی نزدیک به چهار درصد باشد. در پنج سال آینده، میانگین رشد تقاضای جهانی برای نفت خام یک درصد خواهد بود. رئیس‌جمهوری روسیه اظهار کرد صنعت پتروشیمی روسیه ظرفیت رشد عظیمی دارد و خواستار ارتقای فرآورده‌های پتروشیمی روسیه در داخل و خارج از این کشور شد. پوتین گفت: برای این منظور، پروژه‌های کلانی با سرمایه‌گذاری مجموع حدود ۵ تریلیون روبل (۶۶ میلیارد دلار) باید در این صنعت اجرا شود. وی اظهار کرد که در مجموع ۱۴ پروژه از این دست باید در روسیه اجرا شود. رئیس‌جمهوری روسیه با اشاره به موضوع جایگزینی واردات در صنایع پتروشیمی گفت: مقدار جایگزینی واردات در صنایع پتروشیمی با تناژ پایین ناکافی است. پوتین افزود: سهم واردات در سطح بالایی باقی مانده است، بنابراین باید تلاش شود نسبت موجود تغییر یابد. وی اظهار کرد: تقاضای داخلی در این زمینه، البته به‌طور قابل توجهی از آنچه هم‌اکنون تولید می‌کنیم، بیشتر است و از طریق واردات تأمین می‌شود. برای بعضی از اقلام، وابستگی به تأمین‌کنندگان خارجی به‌صورت جدی می‌رسد، البته این شرایط باید تغییر کند.

## علی‌رغم حمایت‌های مالی در دوره کرونا؛

## تعداد شرکت‌های ورشکسته نفت شیل آمریکا رو به افزایش است

صنعت نفت شیل آمریکا علی‌رغم بسته‌های متعدد کمک مالی فدرال دوران سختی را با پاندمی کرونا می‌گذراند و گزارشات حاکی از شدت گرفتن نرخ ورشکستگی این شرکت‌ها هستند.

به گزارش دانش نفت به نقل از راشاتودی، صنعت نفت شیل آمریکا علی‌رغم بسته‌های متعدد کمک مالی فدرال دوران سختی را با پاندمی کرونا می‌گذراند و گزارشات حاکی از شدت گرفتن نرخ ورشکستگی این شرکت‌ها هستند. صنعت نفت شیل در تلاش است خود را از شوک بدترین سقوط تقاضای نفت در تاریخ بازارهای نفت ریکاوری کند. برخی از شرکت‌ها در این شرایط تحکیم خود را آغاز کرده‌اند و بسیاری دیگر تحت فشار سنگین مالی تقاضای حمایت از ورشکستگی خود را ثبت کرده‌اند. این در حالی است که صنعت نفت و گاز آمریکا امسال مورد حمایت دولت قرار گرفته و برای حفظ کارکنان این صنعت دولت شرکت‌های فعال در این زمینه را از مالیات معاف کرده و برخی وام‌های آنها را بخشیده است. با این حال نرخ ورشکستگی شرکت‌های نفت شیل آمریکا از سه ماهه دوم پس از سقوط قیمت‌ها در اوایل ماه مارس (تحت تأثیر افت تقاضا و جنگ قیمت روسیه-عربستان) شدت گرفت. حفاران آمریکایی بلافاصله در بازه آوریل تا ژوئن ۲ میلیون بشکه از تولید خود کاستند و سرمایه‌گذاری‌های خود را متوقف کردند. در ۶ ماه گذشته هزاران شغل در این صنعت نابود شد که بخش بزرگی از این مشاغل دیگر هرگز ایجاد نخواهند شد. صنعت نفت شیل آمریکا با روی کار آمدن جو بایدن که وعده داده است حفاری نفتی در زمین‌ها و آب‌های فدرال را (به علت تأثیرات منفی آب‌وهوایی) متوقف کند، بیشتر تحت فشار قرار خواهد گرفت. طبق تحقیق جدید بیل‌اوت‌واچ صنعت سوخت فسیلی آمریکا که بیش از ۲۶ هزار شرکت در آن فعال‌اند بین ۱۰.۴ تا ۱۵.۲ میلیارد دلار کمک مستقیم دریافت کرده‌اند. به علاوه کمک‌های غیرمستقیمی مانند خرید اوراق قرضه این شرکت‌ها توسط فدرال‌رزرو کمک‌های مالی به آنها را از ۱۱۰ میلیارد دلار فراتر برده است.

## از مه تا نوامبر؛ ۱۳ یادآوری از توافق تاریخی اوپک و متحدانش



یکصدوهشتادمین نشست

کشورهای صادرکننده نفت دوشنبه برابر با ۱۰ آذرماه از طریق ویدئو کنفرانس برگزار می‌شود؛ پیش از برگزاری این نشست، نگاهی به توافق تاریخی اوپک و متحدانش در آوریل ۲۰۲۰ و مسیری که از ابتدای اجرایی شدن این توافق از ماه مه تا نوامبر طی شده می‌اندازیم.

به گزارش شانا، ۱۳ یادآوری از توافق تاریخی تولیدکنندگان عضو و غیر عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) به شرح زیر است:

۱- وزیران نفت و انرژی تولیدکنندگان عضو و غیر عضو اوپک در دهمین نشست فوق‌العاده از طریق ویدئوکنفرانس در ۱۲ آوریل (۲۴ فروردین‌ماه) متعهد شدند تولید روزانه خود را از یکم ماه مه به‌مدت دو ماه (مه و ژوئن) ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه کاهش دهند.

۲- در دهمین نشست فوق‌العاده، همچنین تولیدکنندگان عضو و غیراوپک حاضر در توافقنامه همکاری (Declaration of Cooperation)

توافق کردند پس از پایان دو ماه (مه و ژوئن)، به‌مدت ۶ ماه از یکم ژوئیه تا ۳۱ دسامبر سال ۲۰۲۰ روزانه ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه کاهش عرضه داشته باشند.

۳- تولیدکنندگان عضو و غیرعضو اوپک موسوم به اوپک پلاس در نشست ماه آوریل توافق کردند در بازه زمانی یکم ژانویه ۲۰۲۱ تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۲ به‌مدت ۱۶ ماه نیز روزانه ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه تولید خود را کاهش دهند.

۴- خط پایه و مبنای محاسبه تولید برای همه کشورهای حاضر در توافق آوریل به جز عربستان و روسیه ماه اکتبر سال ۲۰۱۸ میلادی و مبنای محاسبه تولید برای روسیه و عربستان روزانه ۱۱ میلیون بشکه تعیین شده است. کشورهای ایران، لیبی و ونزوئلا نیز بر اساس این توافق از کاهش تولید معاف شدند.

۵- توافق کاهش ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه‌ای که پس از مذاکرات سخت و فشرده به‌دست آمد یکم ماه مه برابر با ۱۲ اردیبهشت‌ماه ۹۹ وارد فاز

اجرائی شد و اعضای اوپک و متحدانش در مسیر اجرایی کردن این توافق گام برداشتند.

۶- اعضای اوپک و متحدانش در یکصدوهفتادونهمین نشست اوپک در ششم ژوئیه برابر با ۱۷ خردادماه با تمدید کاهش تولید روزانه ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه‌ای برای یک دوره یک ماهه با قول مساعد عراق، نیجریه، آنگولا و قزاقستان مبنی بر تعهد صددرصدی در ماه‌های آینده و جبران تعهد کاهش تولید در ماه‌های ژوئیه، اوت و سپتامبر موافقت کردند.

۷- مکزیک که نشست ماه آوریل اوپک را به چالش کشیده بود در نشست ماه ژوئیه براساس تصمیم ۲۳ کشور عضو اوپک و غیراوپک از توافق کاهش تولید معاف شد. سهم این کشور در توافق کاهش تولید روزانه ۱۰۰ هزار بشکه تعیین شده بود.

۸- اعضای اوپک و متحدانشان پس از پایان ماه ژوئیه وارد گام دوم توافق یعنی کاهش ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه‌ای شدند و تولید خود را

روزانه یک میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه افزایش دادند. اگر دقت کرده باشید اوپک و متحدانش در ماه مه و ژوئن ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز و در ماه ژوئیه ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه از تولید خود کاستند. سهمی اعضا به جز روسیه و عربستان بر مبنای اکتبر ۲۰۱۸ تعیین شد.

۹- بر اساس تازه‌ترین گزارش کمیته مشترک وزارتی نظارت بر توافق اوپک - غیراوپک (JMMC) اعضای اوپک در ماه اکتبر ۱۰۵ درصد و اعضای غیرعضو اوپک ۹۶ درصد به توافق کاهش تولید پایبند بودند. تأکید می‌شود ایران، ونزوئلا و لیبی از اعضای اوپک و مکزیک از کشورهای غیرعضو اوپک (از ماه ژوئیه) از کاهش توافق تولید معاف هستند.

۱۰- همان‌طور که عنوان شد، خط پایه و مبنای محاسبه تولید برای

همه کشورهای حاضر در توافق آوریل به جز عربستان و روسیه ماه اکتبر سال ۲۰۱۸ میلادی و مبنای محاسبه تولید برای روسیه و عربستان روزانه ۱۱

آگامی این کشور در طبقه‌بندی میانات گازی، سهمیه تولید نفت نیجریه را مورد انتقاد امارات است. آنها خواستار افزایش سهمیه خود در توافق کاهش تولید هستند.

۱۱- بند ۶ را بار دیگر بخوانید. در آنجا گفتیم عراق، نیجریه، آنگولا و قزاقستان در نشست ژوئیه قول مساعد دادند تعهدهای عمل‌نکرده مربوط به

ماه‌های مه و ژوئن را در ماه‌های ژوئیه، اوت و سپتامبر جبران کنند، اما اگر می‌خواهید بدانید چنین اتفاقی رخ داده یا خیر، پاسخ منفی است. رقم تولید جبرانی عراق از زمان اجرای توافق به ۶۱۰ هزار بشکه، نیجریه به ۲۰۹ هزار بشکه، آنگولا به ۲۵ هزار بشکه و قزاقستان به ۱۷۸ هزار بشکه تا پایان ماه اکتبر رسیده است. این کشورها باید این مقدار تعهد جبرانی کاهش تولید را تا پایان سال ۲۰۲۰ اجرایی کنند. آیا می‌توانند؟

۱۲- نیجریه افزون بر اینکه به تعهدهایش در توافق کاهش تولید عمل نکرده و شاگرد خوبی هم نبوده است، حالا از اوپک خواسته با قرار دادن میدان

## تشدید بحران گازی مدیترانه با تلاش فرانسه برای تحریم ترکیه



تنشها در شرق مدیترانه و اختلاف فزاینده میان یونان و ترکیه که هر دو از اعضای گروه ناتو هستند، باعث شده اتحادیه اروپا وضع تحریمها علیه ترکیه بر سر حفاری در

ترکیه حفاری و اکتشاف برای نفت و گاز در شرق مدیترانه را از سرگرفت، شعله ور شد. یونان و قبرس این منطقه را بخشی از آبهای سرزمینی خود می‌دانند. تشدید

شدن مجدد تنش میان ترکیه با یونان و قبرس شد که همسایگان این کشور و از اعضای اتحادیه اروپا هستند. تنشها میان این کشورها در ماههای اخیر پس از این

تلاشهای فرانسه برای به تصویب رساندن تحریمهای اروپایی علیه ترکیه که با حمایت کشورهای یونان و قبرس همراه است، قوت گرفته و انتظار می‌رود پاریس ماه آینده اقدام تنبیهی را پیشنهاد کند.

پیشنهاد فرانسه برای تحریم ترکیه که تاکنون با عدم اقبال سایر دولتهای اتحادیه اروپا روبرو شده، در واکنش به ماهها اختلاف بر سر اکتشاف و حفاری منابع هیدروکربن از سوی ترکیه در شرق دریای مدیترانه و منطقه مورد مناقشه با کشورهای یونان و قبرس مطرح شده است. فرانسه می‌گوید این اقدام ترکیه نقض حریم آبهای سرزمینی و منطقه اقتصادی قبرس و یونان است. پاریس می‌گوید رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه به هشدارهای سران اتحادیه اروپا در اول اکتبر برای عقب نشینی در اختلاف مربوط به اکتشاف گاز در مدیترانه یا مواجهه با پیامدهای آن توجهی نکرده است. فاتح دومنیز، وزیر انرژی ترکیه اواخر مهر ماه اعلام کرد: کشتی اکتشافی اروج رئیس به نقطه ای در مدیترانه بازگشته و فعالیتش را آغاز کرده است. این اقدام باعث برانگیخته

